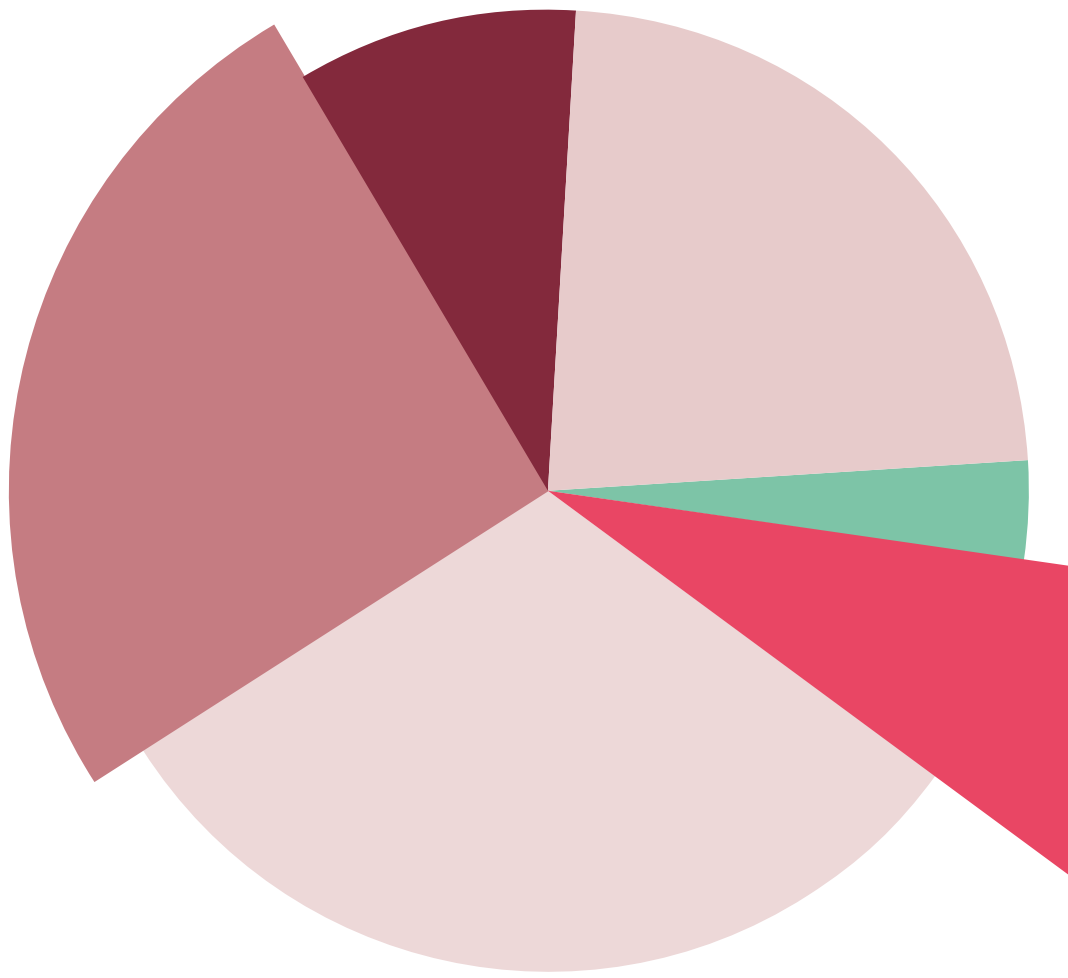

Skatteetaten

Årsrapport 2016 for Skatteetaten

Innhold

I. Leders beretning	5
II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall	9
III. Årets aktiviteter og resultater	13
IV. Styring og kontroll i virksomheten	49
V. Vurdering av fremtidsutsikter	63
VI. Årsregnskap 2016	67

Foto: Bård Brinchmann Lovvig

I. Leders beretning

Skatteetaten i 2016 – hva kjennetegnet oss, hva er verdt å merke seg? Jeg mener følgende punkter summerer opp noe av det aller viktigste: Gode leveranser, omfattende reformer og digitaliseringsarbeid, en tydelig rolle i samfunnsdebatten, utvikling av kommunikasjonen vår med omverdenen og en styrket rolle i det internasjonale skattesamarbeidet.

For det første: Udiskutabelt viktigst er at vi i 2016 leverte på det viktige samfunnsoppdraget vi har. Vi sikret rett skatt til rett tid. Vi ytte god service til befolkningen. Og vi forvaltet folkeregisteret, samtidig som vi var i gang med å utvikle en modernisert løsning for dette registeret. Leveransene på samfunnsoppdraget utdypes videre i rapporten. Det ligger en omfattende innsats fra etatens ansatte bak å lykkes med dette oppdraget. Vi har kompetente og faglig sterke medarbeidere og gode tillitsvalgte. Vi har solid erfaring kombinert med nye perspektiver fra nyansatte. Vi har, slik jeg oppfatter det, et sterkt engasjement for å levere godt på samfunnsoppdraget. Dette engasjementet er viktig, både som grunnlag for at etaten med sine mange fagområder og enheter henger godt sammen, og for at vi har en sterk endringsevne.

For det andre fortsatte vi digitaliseringen av etaten. I tillegg til folkeregisteret har vi arbeidet med modernisering av en rekke av våre sentrale systemer. Dette både for å levere gevinster og bedre tjenester til omverdenen og som ledd i vår egen modernisering. Eksempelvis bidro lanseringen av næringsrapport skatt til vårt mål om å forenkle for næringslivet. I 2016 var det også første driftså for a-ordningen, en ordning vi forvalter i samarbeid med Arbeids- og velferdsetaten og Statistisk sentralbyrå. Med a-ordningen har vi opprettet en fulldigital verdikjede med rapportering rett fra arbeidsgivers lønssystem. Vi har også begynt å vurdere helt nye områder for teknologianvendelse, som kunstig intelligens.

For det tredje drev vi flere omfattende og komplekse reformprosesser parallelt; reformer som alle var på oppdrag fra Finansdepartementet, reformer som var i ulik fase, reformer som alle utfordret organisasjonen. Vi hadde første år hvor vi forvaltet særavgiftene som vi hadde overtatt fra Tolletaten, samtidig som vi forberedte å ta over ansvaret for innførselsmerverdiavgiften fra 1. januar 2017. Siste oppgave inkluderte også å finne gode løsninger for å forvalte en ny ordning med utsatt avregning av innførselsmerverdiavgift. Vi utredet og fikk fullmakt fra Finansdepartementet til å etablere en ny kontorstruktur i etaten, med en nedgang fra 103 til 57 skattekontorer. Vi etablerte sekretariat og la ellers til rette for opprettelsen av en ny sentral skatteklagenemnd. Vi har forberedt ikrafttredelse av ny skatteforvaltningslov fra årsskiftet, og med det en rekke endringer av sentrale prinsipper og begreper i beskatningsprosessen. Og vi gjennomførte de første fasene av en bred prosess for å utvikle en ny organisasjonsmodell for Skatteetaten.

For det fjerde deltok vi i og satte agenda for en rekke sentrale samfunnsdebatter av betydning for samfunnsoppdraget vårt. Dette gjorde vi gjennom egne utredninger, rapporter og deltakelse i det offentlige ordskiftet. Blant annet bidro vi til å belyse og klargjøre utfordringer og muligheter knyttet til beskatning av delingsøkonomien. Vi tydeliggjorde, problematiserte og utfordret rammebetingelsene for informasjonsdeling i bekjempelsen av arbeidslivskriminalitet. Vi viste utfordringer knyttet til hemmelighold og svakheter i internasjonalt skattesamarbeid i kjølvannet av avsløringene kjent som Panama Papers.

For det femte utviklet vi kontakten med og oppfølgingen av skattytere og avgiftspliktige. Sosiale medier og nettstedet skatteetaten.no har økt sin betydning som kommunikasjonskanaler. Vi har jobbet systematisk med forenkling, tydelighet og klart språk i vår kommunikasjon, blant annet gjennom utvikling og brukertesting av tjenester på nett og gjennomgang av brev vi sender ut. Vi er tildelt statens Klarspråkpris for 2016 for dette arbeidet.

For det sjette styrket vi Norges rolle i det internasjonale skattesamarbeidet. Dette samarbeidet har etter min vurdering fått økt betydning og kraft i 2016. Blant annet har mange land styrket samarbeidet på strategisk nivå (JITSIC-samarbeidet i OECD), og det er lagt forpliktende planer for omfattende automatisk datautveksling mellom en rekke land i 2017. Det er en tid hvor det internasjonale samarbeidet både har et større potensial og krever mer av oss. Norge har hatt en sentral rolle i det nordiske samarbeidet, blant annet gjennom å ta ansvaret for løpende "video updates" mellom skattedirektørene. Vi har også fått rollen som nestleder i styret for OCED-organet "Forum for Tax Administrations", det sentrale internasjonale samarbeidsorganet for skattedirektører.

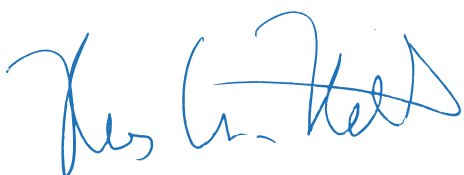
Basert på det ovenstående, er det min vurdering at Skatteetaten har et godt år bak seg i 2016. Vi har levert godt på samfunnsoppdraget. Vi har utviklet oss gjennom omfattende digitalisering og reformarbeid. Vi har vært en synlig aktør i samfunnsdebatten på områder som er strategisk viktige for oss. Vi har utviklet kommunikasjonen med skattytere og avgiftspliktige. Og vi har styrket vår rolle i det internasjonale samarbeidet på skatteområdet.

I 2017 vil vi møte mange av de samme utfordringene vi har jobbet med i 2016, og sikkert noen nye. Skal vi lykkes, må vi evne å ta vare på noen av de fundamentale kvalitetene vi i dag har. Stikkord her er engasjerte medarbeidere som trives og høy tillit i befolkningen.

Medarbeiderundersøkelsen vår fra høsten 2016 har en høy svarprosent, og svært gode resultater. I omdømmeundersøkelsen fra 2016 skårer vi høyere enn da vi mottok omdømmeprisen i 2015.

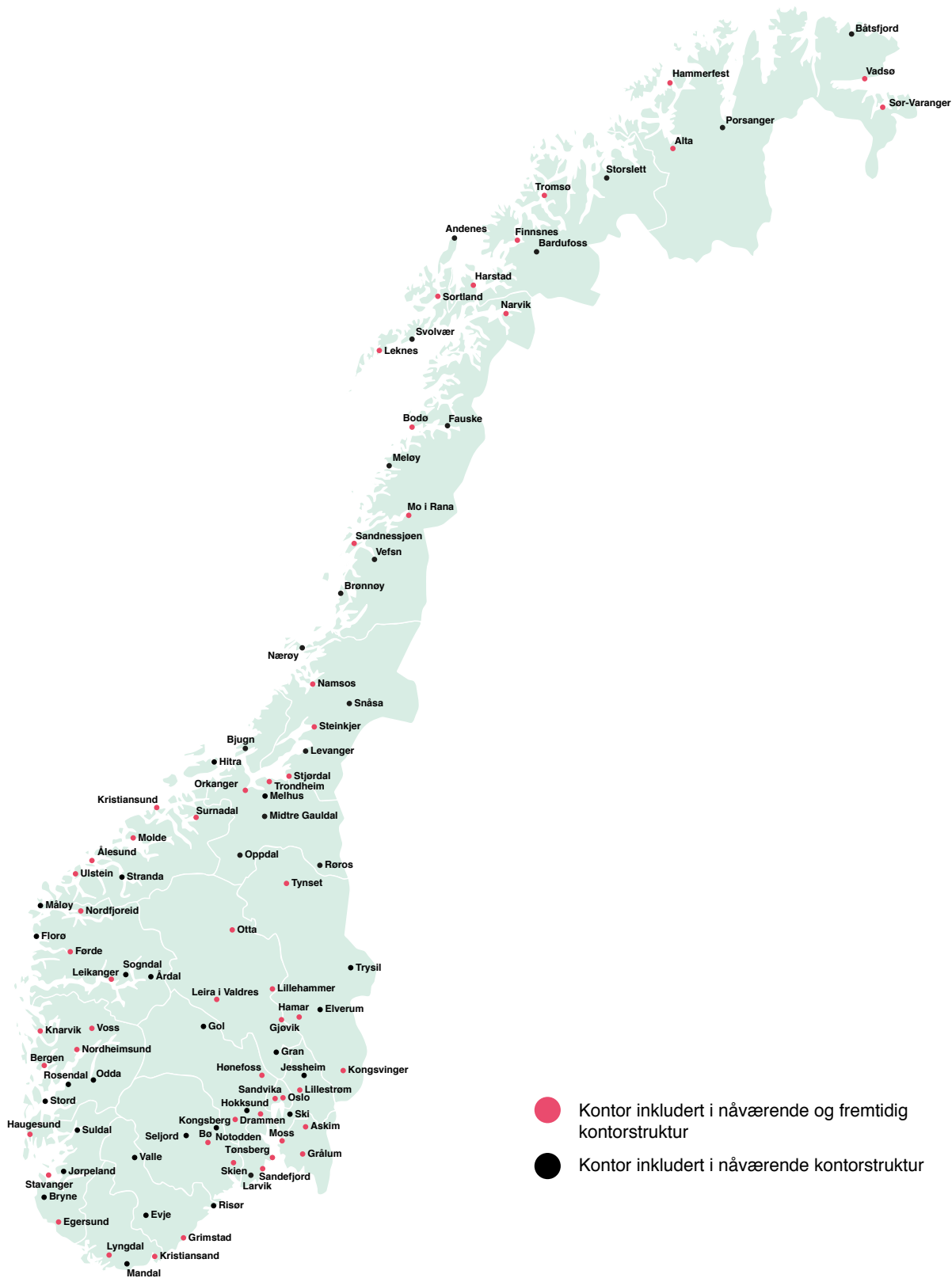
Vi må ikke ta slike resultater for gitt. Engasjementet i etaten og tilliten til oss kan svekkes hvis vi ikke jobber godt for å bevare begge deler. Det dreier seg blant annet om å sikre gode prosesser og ta kloke valg i de mange endringene vi har foran oss i året som kommer. Tilliten vi nyter godt av er unik – både i det offentlige Norge og blant verdens skatteadministrasjoner. Men den må ikke få oss til å glemme at vi av og til gjør feil. At ikke alle føler seg rimelig behandlet av oss. Vi skal utøve samfunnsoppdraget med tydelighet og fasthet, men vi må alltid etterstrebe å være ydmyke, åpne for at vi tar feil, åpne for å bli bedre.

Oslo 15. mars 2017

Hans Christian Holte

II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Skatteetatens samfunnsoppdrag

Skatteetatens virksomhet utgjør det finansielle hovedgrunnlaget for offentlig virksomhet. Etaten skal sikre at skatter, avgifter og andre krav blir riktig fastsatt og innbetalt, sørge for et oppdatert folkeregister og yte god service.

Skatteetatens visjon er «Et samfunn der alle vil gjøre opp for seg». I dette ligger en tro på at samfunnsborgerne ønsker å bidra til felleskapets finansiering. I arbeidet med å tilrettelegge for en god etterlevelse av regelverket for skatter og avgifter tar Skatteetaten i bruk et stort spekter av virkemidler for å legge forutsetningene til rette.

Samfunnet stiller en rekke krav til et godt skattesystem, herunder til proveny, rettssikkerhet, rettferdighet, likebehandling og effektivitet. Dette innebærer tilsvarende krav til Skatteetaten. Gode IKT-systemer er avgjørende for at Skatteetaten lykkes, og for at systemene gir brukereffekter som redusert tidsbruk og reduserte kostnader. Etaten skal være serviceorientert, legge vekt på korrekt og rask saksbehandling og gi god veiledning til alle grupper av skattytere.

Alle kommer i kontakt med vår etat. Vi skal møte brukerne slik at samhandlingen skaper tillit. Våre verdier skal prege vår atferd både internt og eksternt. Vi skal være profesjonelle i vårt arbeid, imøtekommende overfor skattytere og de som vi samarbeider med, og nytenkende i måten vi løser oppgavene på.

Finansdepartementet fastsetter årlige mål for Skatteetaten. De fire hovedmålene er:

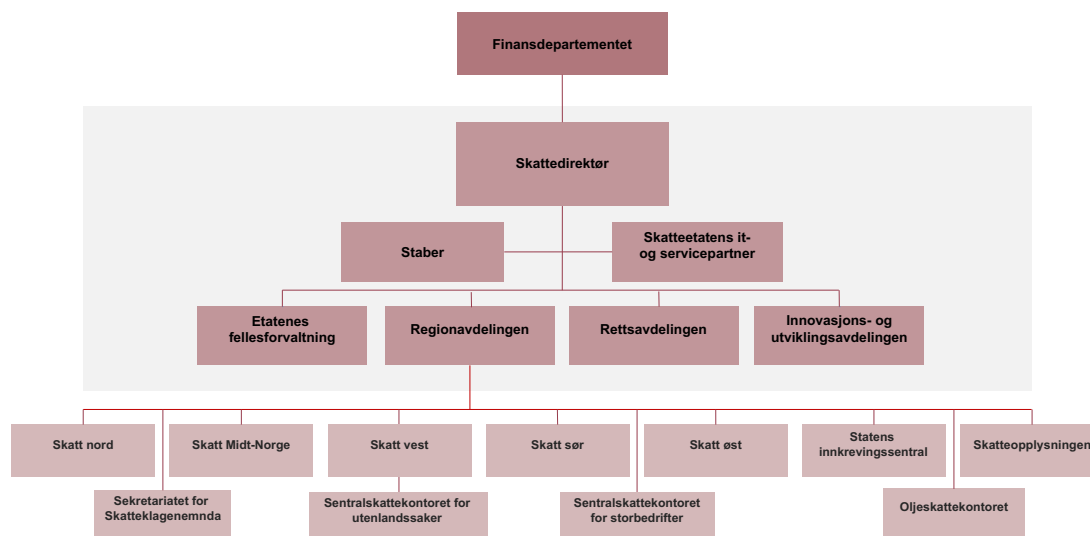
- Skattene skal fastsettes riktig og til rett tid
- Skatter og andre krav skal betales til rett tid og innkreves effektivt
- Folkeregisteret skal ha høy kvalitet
- Brukerne skal få god service

Skatteetatens organisering

Skatteetaten er et statlig forvaltningsorgan underlagt Finansdepartementet. Skattedirektoratet står for den faglige, strategiske og administrative ledelsen av etaten og ledes av en skattedirektør. Skatteetaten har fem regioner: Skatt nord, Skatt Midt-Norge, Skatt vest, Skatt sør og Skatt øst, med til sammen 103 skattekontor. I tillegg inkluderer etaten Sentralskattekontoret for storbedrifter, Statens innkrevingsentral og Skatteopplysningen. Skattedirektoratet har et helhetlig ansvar for styringen av Oljeskattekontoret.

Etatenes fellesforvaltning skal forvalte tjenester som er et samarbeid med Arbeids- og velferdsetaten og Statistisk sentralbyrå. I 2016 ble det opprettet en landsdekkende nemnd for skatt og merverdiavgift (Skatteklagenemnda) og et landsdekkende saksforberedende organ (sekretariat).

Skatteetatens organisasjonskart med departementet som overordnet myndighet:

Skatteetaten hadde 6 768 ansatte fordelt på 6 316,7 årsverk per 31. desember 2016.

Skatteetaten – utvalgte nøkkeltall

Skattemanntallene og merverdiavgiftsregisteret er en viktig basis for Skatteetatens evne til å fastsette skattene riktig og til rett tid.

Antall skatte- og merverdiavgiftspliktige		2016	2015	2014
Skattemanntall	Antall forskuddspliktige	4 794 895	4 718 031	4 704 118
	Antall etterskuddspliktige	291 268	280 942	268 940
Merverdiavgiftsregister	Totalt antall mva-pliktige	359 375	355 140	351 553

På grunnlag av selvangivelser, merverdiavgiftsoppgaver og oppgaver om arbeidsgiveravgift har Skatteetaten bidratt med et skatte- og avgiftsproveny i 2016 på i alt 960,5 milliarder kroner. Med proveny forstår vi **fastsatt** skatt og avgift til forskjell fra skatteregnskapet som omfatter **innbetalt** skatt og avgift, jf. kapittel VI. Med merverdiavgift fastsatt av Tolletaten blir samlet proveny på 1100,3 milliarder kroner, jf. tabellen under som viser det totale skatte- og merverdiavgiftsproveny i milliarder kroner, basert på de samlede skatter- og avgiftsregnskapene.

Skatte- og avgiftsproveny i milliarder kroner [1]	2016	2015	2014
Personlige skattytere [2]	493,0	460,2	485,6
Upersonlige skattytere [2])	70,2	66,7	71,4
Avgift på arv og gave	0,2	0,2	1,6
Skatt og avgift på utvinning av petroleum	14,6	73,6	158,9
Merverdiavgift	266,5	253,2	245,1
- fastsatt av Skatteetaten	126,7	114,1	114,1
- fastsatt av Tolletaten	139,8	139,1	131,0
Arbeidsgiveravgift	161,4	158,4	155,4
Særagifter [3]	94,4		
Totalt skatte- og avgiftsproveny	1 100,3	1 012,3	1 118,8

Note 1: Tallgrunnlag er hentet fra Rapport 1: nye krav i løpet av regnskapsåret på de ulike inntektspostene unntatt merverdiavgift og særagifter.

Note 2: Kommune-, fylkes- og statsskatt og folketrygd samlet.

Note 3: Særagifter ble tidligere fastsatt av Tolletaten. Skatteetaten fastsetter fra 2016.

Når vi ser bort fra særavgiftene, som Skatteetaten overtok ansvaret for i 2016, er samlet skatte- og avgiftsproveny i 2016 redusert med 6,4 milliarder kroner sammenlignet med 2015. Reduksjonen skyldes i sin helhet petroleumsskatten som er redusert med 59 milliarder fra 2015 og 144 milliarder fra 2014. Provenyet for øvrige skatter og avgifter er økt. Proveny fra personlige skattytere viser en økning på 32,8 milliarder kroner.

Merverdiavgift, samlet for Tolletaten og Skatteetaten har en økning på 13,3 milliarder kroner fra 2015. Merverdiavgift fastsatt av Skatteetaten er økt med 12,6 milliarder kroner. Arbeidsgiveravgiften har en økning på 3 milliarder kroner fra 2015.

Etaten har en økning i brutto årsverk fra 6 307 til 6 549 fra 2015 til 2016. Dette tilsvarer en økning på 242 årsverk, men når vi korrigerer for overføring av medarbeidere fra Tolletaten til Skatteetaten fra 1. januar 2016 har etaten en nedgang.

Nøkkeltall 2014 - 2016	2016	2015	2014
Antall brutto årsverk – note 1	6 549	6 307	5 985
Samlet tildeling kap 1618 (millioner kroner)	6 217	5 968	5 623
Regnskap per 31. desember (millioner kroner) – note 2	5 846	5 482	5 197
Utnyttelsesgrad kap 1618	94,0%	91,9%	92,4%
Tildelt under post 01 Drift (millioner kroner)	5 421	5 158	4 799
Regnskap per 31. desember (millioner kroner)	5 291	4 888	4 599
Utnyttelsesgrad post 01 Drift	97,6%	94,7%	95,8%
Lønnsandel av driftskostnader	71,4%	72,5%	71,5%

Note 1: Brutto årsverk inkludert Statens innkrevingsentral med 340,1 årsverk fra 31. desember 2015 og Tolletaten med 358,0 årsverk fra 31. desember 2016.

Note 2: Driftsregnskapet er justert for inntekter og refusjoner under kap. 4618.

Vi har i løpet av det siste året arbeidet for å øke utnyttelsesgraden gjennom tettere oppfølging. Gjennom 2016 har vi omdisponert budsjettmidler mellom driftsenhetene for å sikre gjennomføringen av flere tiltak enn tidligere. Arbeidet har gitt resultater, og utnyttelsesgraden sett under ett for hele kapittel 1618 viser en positiv utvikling fra 91,9 prosent i 2015 til 94,0 prosent i 2016. Dersom vi ser på utnyttelsesgraden under post 01 Drift, viser den en positiv utvikling fra 94,7 prosent til 97,6 prosent fra 2015 til 2016.

Lønnsandelen av driftskostnader holder seg relativt stabil i treårs perioden, men med en liten nedgang fra 72,5 prosent til 71,4 prosent fra 2015 til 2016. Nedgangen skyldes hovedsaklig at tilpasningen til en strammere budsjetttramme skjer gjennom nedgang i antall ansatte.

III. Årets aktiviteter og resultater

Hovedmål 1: Skattene skal fastsettes riktig og til rett tid

En effektiv skatteprosess bygger på grunnlagsdata. Gjennom dialog med leverandører av grunnlagsdata mv. øker vi kvaliteten slik at effekten for brukerne er riktiger selvangivelse. For skattytere med inntekter mv. uten grunnlagsdata arbeider vi mer i forkant, for eksempel at vi i dialog med skattytere avklarer forhold slik at den enkelte settes i stand til å levere en riktig selvangivelse. Skatteoppgjørene ble gjennomført som planlagt, og 3 778 222 brukere mottok skatteoppgjøret allerede i juni.

Samfunnet er avhengig av god etterlevelse hos den enkelte skattyter. Årsakssammenhengen mellom etatens bruk av virkemidler og effekten på skattyternes adferd er krevende å måle. I arbeidet mot arbeidslivskriminalitet utvikler vi målemetoder som kan si noe om effekten. Utviklingen av næringslivets opplevde oppdagelsesrisiko ser ut til å gå i feil retning. Men andre målinger viser at etterlevelsen går opp, så vi er usikre på betydningen av nedgangen i opplevd oppdagelsesrisiko.

Det er gjennomgående god måloppnåelse på hovedmål 1. Fastsettingen skjer i hovedsak til rett tid, og kvaliteten er tilfredsstillende. Gode grunnlagsdata er viktige, og vi har derfor valgt å dreie noen ressurser fra kontroll av likningen til å sikre kvaliteten på grunnlagsdata, særlig mot Skatteetatens eiendomsregister og den materielle kvaliteten på a-meldingen.

Skatteoppgjørene ble gjennomført som planlagt, til tross for utfordringene med produksjonen av selvangivelsen i 2016. Kvaliteten på skatteoppgjøret var tilfredsstillende.

Rettidigheten for innlevering av selvangivelser fra upersonlige skattytere er økt. På merverdiavgiftsområdet er rettidigheten i saksbehandling lavere enn vi ønsker. Dette gjelder særlig for etatens behandling av negative merverdiavgiftsoppgaver som vil bli fulgt tett opp i 2017.

En av Skatteetatens kjerneoppgaver er å sikre høy etterlevelse blant brukerne. De siste årene har vi økt vår forståelse av hvorfor skattytere oppgir eller unnlater å oppgi inntekt og formue til beskatning. Vi bruker mer av etatens ressurser på å forstå brukernes vilje til å etterleve. Denne kunnskapen omsetter vi i utvikling av nye virkemidler og metoder. Vi dreier etaten innsats mot mer aktivitet i forkant, for eksempel at vi i dialog med skattytere avklarer forhold før det blir et avvik. Videre jobber vi med å skape gode holdninger hos brukerne.

Etatens arbeid mot både arbeidslivsskriminalitet og skjult inntekt og formue i utlandet antar vi vil gi positiv effekt på etterlevelsen. Vi tar utgangspunkt i ulike aktører i risikobildet og deres atferd, og vi tilpasser virkemiddelbruk og setter inn tiltak mot ulike målgrupper. Internasjonalt samarbeid og samarbeid med andre etater er viktig for å lykkes med innsatsen på disse områdene, og arbeidet er høyt prioritert i Skatteetaten. Et viktig tiltak innen satsningen mot arbeidslivskriminalitet er mobilisering. Dette gjøres blant annet gjennom tett samarbeide mellom Skatteetaten og store offentlige utbyggere som Jernbaneverket og Oslo kommune. Tiltaket går ut på å utveksle opplysninger som bidrar til at useriøse aktører stenges ute fra markedet. Et annet tiltak, bruk av næringsguide, skal også begrense handlingsrommet ved å gjøre det vanskeligere å rekruttere svart arbeidskraft. Næringsguiden følger opp alle nye, mindre virksomheter med utenlandsk innehaver for å øke deres etterlevelse og skaffe etaten kunnskap om disse virksomhetenes rolle i kriminelle nettverk. Når det gjelder skjult inntekt og formue i utlandet er det flere tiltak i gang for å få skattytere til å rette frivillig eller oppgi på skattemeldingen. Dulting (nudging) tas i bruk som metode og som en del av skattekampanjen tar vi i bruk Facebook som en kanal for å øke antall som retter frivillig.

Målingen for næringslivets opplevde oppdagelsesrisiko viser en negativ utvikling. Sammenhengen mellom etatens bruk av ulike virkemidler og brukernes endringer i adferd er krevende å måle, men innenfor satsningen mot arbeidslivskriminalitet utvikler vi målemetoder som kan si noe om utviklingen.

Delmål 1.1: Grunnlaget for fastsetting skal foreligge til rett tid og med god kvalitet

I all hovedsak ble grunnlagsdata innrapportert tidsnok til å bli forhåndsutfyllt på selvangivelsen. Kvaliteten på grunnlaget er på noen områder ikke tilfredsstillende og har hatt en nedgang sammenlignet med 2015. Avviket skyldes i hovedsak innrapporterte grunnlagsdata til selvangivelsen. Det har sammenheng med en markant økning i materielle feil i innrapporteringen av a-meldingen og grunnlagsdata, og det forekom også noen feil i interne systemer. Kvaliteten på øvrig grunnlag for fastsetting er på samme nivå som i 2015.

Andelen uidentifiserte grunnlagsdataoppgaver holder seg stabil på godt under en prosent. Dette betyr at de fleste grunnlagsdataoppgaver blir benyttet i fastsettingsprosessen.

Alle avvik i årets produksjon av selvangivelsen er kartlagt. Gjennom tett dialog med de største oppgavegiverne og med flere kvalitetshevende tiltak har vi jobbet målrettet med å heve kvaliteten på grunnlaget før produksjon av skattemeldingen for inntektsåret 2016.

Rettidigheten på andel selvangivelser levert fra upersonlige skattytere sammenlignet med 2015 er økt, og målet er nådd. Rettidigheten for selvangivelser fra selvstendig næringsdrivende er god og holder seg stabilt over resultatmålet. Andelen rettidig innkomne merverdiavgiftsoppgaver ligger tett opp til målkravet og viser en marginal forbedring fra måloppnåelsen året før.

Styringsparameter 1.1.1. Andel uidentifiserte grunnlagsdataoppgaver

Hovedmål	Delmål	SP	Styringsparametere 2016	Krav 2016 (endelig)	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
1.1 Grunnlaget for fastsetting skal foreligge til rett tid og med god kvalitet							
	SP	1.1.1	Andel uidentifiserte grunnlagsdataoppgaver	≤ 1,5%	0,75%	0,43%	0,67%

Andel uidentifiserte grunnlagsdata holder seg stabil med et resultat på 0,75 prosent. Dette er godt under resultatmålet på <1,5 prosent. Vi arbeider kontinuerlig mot oppgavegiverne for å redusere andelen uidentifiserte oppgaver ytterligere.

Styringsparameter 1.1.2. Kvaliteten på grunnlags- og registerdata, gitt ved avvik mellom grunnlags- og registerdata og likning (personlige skattytere)

Hovedmål	Delmål	SP	Styringsparametere 2016	Krav 2016 (endelig)	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
1.1 Grunnlaget for fastsetting skal foreligge til rett tid og med god kvalitet							
	SP	1.1.2	Kvaliteten på grunnlags- og registerdata gitt ved avvik mellom grunnlags- og registerdata og likning (personlige skattytere)	≤ 2 %	0,08%		

Kvaliteten på grunnlags- og registerdata gitt ved avvik mellom grunnlagsdata og likning for personlige skattytere er tilfredsstillende med et resultat godt under målkravet. Det er likevel grunn til å tro at rapportert resultat er for lavt, da målingen ble utført i medio mai. Eventuelle mangler ved grunnlagsdataene i tidsrommet fra produksjon av selvangivelsen og frem til målingen er dermed ikke fanget opp.

Styringsparameter 1.1.3. Andel rettidige selvangivelser fra selvstendig næringsdrivende**Styringsparameter 1.1.4. Andel rettidige selvangivelser fra upersonlige næringsdrivende**

Hovedmål	Delmål	SP	Styringsparametere 2016	Krav 2016 (endelig)	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
1.1 Grunnlaget for fastsetting skal foreligge til rett tid og med god kvalitet							
	SP	1.1.3	Andel rettidige selvangivelser fra selvstendige næringsdrivende	≥ 93,0 %	93,8 %	93,6 %	93,0 %
	SP	1.1.4	Andel rettidige selvangivelser fra upersonlige skattytere	≥ 90,0 %	90,5 %	89,4 %	91,3 %

Vi bruker mye ressurser på selvstendige næringsdrivende og upersonlige skattytere som leverer selvangivelsene for sent eller som lar være å levere. Vi ser en liten oppgang i antall selvstendige næringsdrivende som leverer til rett tid. Andelen upersonlige skattytere som leverer til riktig tid har en positiv utvikling. Sammenlignet med 2015 er økningen 1,1 prosentpoeng.

I løpet av 2016 har vi endret virkemiddelbruken mot de som leverer for sent eller ikke leverer. Purringer på manglende selvangivelser er plassert nærmere leveringsfristen, i tillegg til at vi har informert bedre om type selvangivelse vi har sendt og leveringsplikten knyttet til dette. De som fortsatt ikke leverte etter første purring, fikk oppfølging medio august. Lanseringen av en forenklet løsning for levering av næringsoppgaven kan også ha hatt effekt på andel rettidige leverte selvangivelser.

Andel næringsdrivende som hadde levert per 30. juni var på 94 prosent. Sammenliknet med samme tidspunkt i 2015, hvor 89,7 prosent hadde levert, er resultatet bedre i år.

For å redusere omfanget av unødvendig ressursbruk bruker vi skåring etter sannsynlighet for levering av selvangivelse til å prioritere saker til skjønnsberegning. Erfaring viser at dette gir færre skjønnsberegninger av næringsdrivende og selskaper som likevel leverer.

Styringsparameter 1.1.5. Andel rettidige innkomne merverdiavgiftsoppgaver

Hovedmål	Delmål	SP	Styringsparametere 2016	Krav 2016 (endelig)	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
1.1 Grunnlaget for fastsetting skal foreligge til rett tid og med god kvalitet							
	SP	1.1.5	Andel rettidige innkomne merverdiavgiftsoppgaver	≥ 92,0 %	91,5 %	91,3 %	91,4 %

Resultatet er marginalt under målkravet, og forbedringen er knyttet til etatens innsats for å øke rettidigheten. Resultatet er blant annet relatert til at det i november 2015 ble implementert en skåringsløsning og ny arbeidsmetodikk for arbeidet med manglende merverdiavgiftsoppgaver. Denne løsningen forventes å øke andelen rettidige oppgaver framover forutsatt samme ressursinnsats. Metodikken har også positive effekter for innkreving. I ny arbeidsmetodikk ligger en økning i antall gjennomførte virksomhetsavklaringer som blant annet medfører sletting av virksomheter som ikke lenger er aktive. Dette er også positivt for registerkvaliteten.

En av utfordringene er likevel at turnoveren i merverdiavgiftsregisteret er på cirka 10 prosent hvert år. Av alle slettinger fra registeret i 2015 var 15 prosent registrert under ett år. Vi har også sett at selskaper som går konkurs ofte unnlater å levere merverdiavgiftsoppgaver i perioden før de går ut av merverdiavgiftsregisteret. Hver syvende fastsatte merverdiavgiftsoppgave (som følge av manglende innlevering) blir gitt til et aksjeselskap som går konkurs innen et år. I tillegg vet vi at manglende levering av oppgave henger tett sammen med manglende betaling av kravet.

Det er langt vanskeligere å få inn fastsatt enn egendeklart merverdiavgift. Dersom økonomiske nedgangstider følges av økning i antall konkurser, vil det påvirke levering (og betaling) negativt. Vi har imidlertid ingen registrert effekt på rettidighet ennå. Fra 1. januar 2016 var det plikt om elektronisk levering som antagelig har en noe negativ effekt på rettidigheten. Fra 2017 vil et nytt sanksjonsregime i form av tvangsmulkt regulert i skatteforvaltningsloven antas å få effekt.

Styringsparameter 1.1.6. Andel selvangivelser produsert uten mangler og tekniske feil

Hovedmål	Delmål	SP	Styringsparametere 2016	Krav 2016 (endelig)	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
1.1 Grunnlaget for fastsetting skal foreligge til rett tid og med god kvalitet							
	SP	1.1.6	Andel selvangivelser produsert uten mangler og tekniske feil	≥ 97,0 %	92,5 %	99,0 %	

Avviket skyldes i hovedsak en vesentlig økning i materielle feil i rapporteringen av a-meldingen og grunnlagsdata, men det forekom også noen feil i våre interne systemer. Feilene er rettet i etterkant, enten maskinelt eller manuelt slik at for bruker har endelig skatteoppgjør samme kvalitet som tidligere år. Økt innsats for å rette feilene knyttet til a-meldingen bidro til å opprettholde normal produksjon samtidig som vi behandlet avvikene.

Den formelle innrapporteringen av a-ordningen gjennom Etatens fellesforvaltning er blitt gjennomført uten kritiske hendelser. Av totalt 4 742 123 produserte selvangivelser er vi kjent med materielle feil i 357 172 (7,5 prosent). Feil i innrapporteringen fra oppgavegivere er årsaken til 332 552 av de materielle feilene på selvangivelsen (7 prosent), hvorav a-ordningen er årsak til 155 030 feil (3 prosent).

Alle avvik fra årets produksjon er kartlagt og blir fulgt tett opp i perioden frem mot neste års innrapportering for å unngå tilsvarende feil i skattemeldingen for 2016. Vi har dialog med de oppgavegiverne som har vært kilde til de mest kritiske av årets materielle feil. I tillegg har vi styrket enheten som har i oppgave å kontrollere den materielle kvaliteten på grunnlagsdataområdet.

Delmål 1.2: Fastsettingen skal skje til rett tid og med god kvalitet

Vi har hatt gjennomgående god måloppnåelse på dette delområdet i 2016. Fastsettingen skjer i hovedsak til rett tid, og kvaliteten er tilfredsstillende.

Vi har manglende måloppnåelse knyttet til andel negative merverdiavgiftsoppgaver tatt ut til kontroll som er behandlet innen 2 måneder. Dette parameteret har en negativ utvikling, som blant annet skyldes økt kompleksitet i sakene og bruk av tilleggsavgift. Behandlingstiden vil følges tett opp i 2017.

Av samlet merverdigavgift fastsatt av Skatteetaten kommer 0,85 milliarder kroner fra VOES-ordningen (elektroniske tjenester fra utenlandske tilbydere til privatpersoner). Innberetningen via VOES-ordningen øker, og det er en ordning som har mye oppmerksomhet nasjonalt og internasjonalt.

I slutten av juni ble 3 778 222 skatteoppgjør beregnet, og 86,4 prosent av alle lønnstakere og pensjonister fikk sitt skatteoppgjør. Dette er en oppgang på litt over et prosentpoeng i forhold til forrige år. Vi har hatt to avvik på skatteoppgjøret som har ført til feil beregnet skatter og avgifter på skatteoppgjøret til cirka 25 500 skattytere. Det ene gjaldt cirka 500 mottakere av uføretrygd som manglet skattefradrag, og det andre gjaldt 25 082 personlige næringsdrivende med feil i beregningen av trygdeavgift og/eller toppskatt. Feilen som rammet de næringsdrivende skyldes en programmeringsfeil som dessverre ikke ble avdekket under testing i forkant. Skattyterne som ble berørt av feil ble varslet og nytt skatteoppgjør ble produsert uten at skattyterne måtte foreta seg noe overfor Skatteetaten. Det er iverksatt tiltak for å redusere sannsynligheten for at slike feil skal inntreffe i fremtiden.

De som ikke fikk skatteoppgjøret sitt i juni, blant annet de som leverte selvangivelsen på papir og næringsdrivende og lønnstakere og pensjonister som av ulike årsaker måtte gis en lengre saksbehandlingstid, fikk skatteoppgjøret sitt i løpet av sommeren og høsten. I alle veiledningskanaler retter vi skattyters oppmerksomhet mot å levere elektronisk. Arbeidet med å få inn flere og kvalitetsmessig bedre tredjemannsopplysninger har pågått over flere år og har ført til at mange kan benytte seg av leveringsfritak. De fleste av de som har behov for å endre på selvangivelsen gjør det elektronisk. Det har vært en nedgang på papirinnleveringer på 16 prosent fra 2015 til 2016.

Nytt i år er et krav om elektronisk innlevering fra næringsdrivende. Omtrent 3 500 selvangivelser fra næringsdrivende, tilsvarende 1 prosent av innleveringene, er likevel levert på papir i 2016.

Styringsparameter 1.2.1. Andel skatteoppgjør uten endring

Hovedmål	Delmål	SP	Styringsparametere 2016	Krav 2016 (endelig)	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
1.2 Fastsettingen skal skje til rett tid og med god kvalitet							
	SP	1.2.1	Andel skatteoppgjør uten endring [7]	≥ 97,0 %	97,3 %	98,30%	98,2 %

Fotnote 7: Fra 2016 gjelder kravet nest siste inntektsår, 2015 og tidligere gjaldt det siste inntektsår

Resultatkravet er nådd. Fra 2016 gjelder kravet nest siste inntektsår (tar med seg endringer for inntektsåret 2014 foretatt både i 2015 og 2016), i 2015 og tidligere gjaldt det siste inntektsår. Resultatet for 2016 er derfor ikke sammenliknbare med tidligere år. Det er mange forhold som påvirker resultatet. Endringene som fører til nytt skatteoppgjør kan være initiert av både skattyter, som kommer med nye opplysninger, nye grunnlagsdata fra tredjepart eller at Skatteetaten har gjennomført kontroller.

Styringsparameter 1.2.2. Gjennomsnittlig avdekket merverdiavgift ved oppgavekontroll

Hovedmål	Delmål	SP	Styringsparametere 2016	Krav 2016 (endelig)	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
1.2 Fastsettingen skal skje til rett tid og med god kvalitet							
	SP	1.2.2	Gjennomsnittlig avdekket merverdiavgift ved oppgavekontroll	≥ 28 000	30 944	26 400	27 060

Skattedirektoratet måler parameteret i intervallet 0-500 000. kroner

Gjennomsnittlig avdekket merverdiavgift ved oppgavekontroll viser en positiv utvikling i resultatopptakelsen. Årsaken er at vi treffer bedre ved kontrollutvelgelsen. Det jobbes målrettet mot at all utvelgelse skjer på grunnlag av risikovurderinger. Alle regionene har fra 2016 tilgang til en prediktiv skåringsmodell i sitt arbeid med oppgavekontroll merverdiavgift. Vi har i løpet av 2016 vurdert et utvalg av kontroller som har gitt null i resultat. Funn viser at vi kan øke treffprosenten og proveny ytterligere med målrettede, interne kompetansetiltak.

Styringsparameter 1.2.3. Andel negative merverdiavgiftsoppgaver tatt ut til kontroll som er behandlet innen 2 måneder

Hovedmål	Delmål	SP	Styringsparametere 2016	Krav 2016 (endelig)	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
1.2 Fastsettingen skal skje til rett tid og med god kvalitet							
	SP	1.2.3	Andel negative merverdiavgiftsoppgaver tatt ut til kontroll som er behandlet innen 2 måneder	≥ 80,0 %	74,6 %	77,5 %	78,3 %

For andel negative merverdiavgiftsoppgaver tatt ut til kontroll avviker resultatet fra målet, og utviklingen er negativ over tid. Avviket kan dels forklares med prioriteringer knyttet til tilgjengelige ressurser og prioriteringer knyttet til oppgaveløsning. Vi jobber med forbedringstiltak i denne sammenheng:

- Sikre prioritert behandling av gamle saker – herunder spesiell oppmerksomhet på de kontroller som nærmer seg 2 måneder etter oppstart
- Tilpasse produksjon og ambisjonsnivå i forhold til tilgjengelige ressurser
- Sikre bedre oppgavefordeling og slutføring av enkeltsaker ved langtidsfravær
- Gjennomgå interne arbeidsprosesser og –rutiner knyttet til behandling av negative oppgaver tatt ut til kontroll
- Sikre bedre arbeidsflyt i de mer komplekse saker som krever samhandling med jurist

Vi tilstreber at rettmessige tilgodebeløp blir utbetalt innen rimelig tid for de avgiftspliktige. Saksbehandlingstiden for negative merverdiavgiftsmeldinger vil bli fulgt tett i 2017 slik at vi når målkravet.

Styringsparameter 1.2.4. Andel skjønnsfastsettelse av merverdiavgift fastsatt innen 80 dager etter forfall

Hovedmål	Delmål	SP	Styringsparametere 2016	Krav 2016 (endelig)	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
1.2 Fastsettingen skal skje til rett tid og med god kvalitet							
	SP	1.2.4	Andel skjønnsfastsettelse av merverdiavgift fastsatt innen 80 dager etter forfall	≥ 90,0 %	94,7 %	94,3 %	92,9 %

Både rutiner og prosesser knyttet til skjønnsfastsettelse fungerer tilfredsstillende og gir god måloppnåelse. Basert på at omlag 55 000 oppgaver mangler i løpet av ett år, er måloppnåelsen for fastsettelse av skjønn bra. Det er likevel betenkelig at så mange oppgaver må skjønnsfastsettes, og at halvparten av fastsettelsene omgjøres når oppgave leveres i etterkant. Vi arbeider derfor med å minke antall manglende oppgaver som blir gjenstand for skjønnsfastsettelse. Fra 2017 vil et nytt sanksjonsregime i form av tvangsmulkt regulert i skatteforvaltningsloven antas å få effekt i form av færre skjønn.

Delmål 1.3: Kontrollene skal ha et riktig omfang og fastsatt kontrollfaglig nivå

Gitt etatens rammer vurderer vi at kontrollene i 2016 har hatt et riktig omfang og et riktig fastsatt kontrollfaglig nivå. Resultatene på kontrollområdet er i hovedsak gode og kommer som følge av et systematisk arbeid over flere år for å sikre økt etterlevelse. Med utgangspunkt i årsaks- og risikoanalyser (blant annet overordnet risikovurdering) iverksettes kontrolltiltak overfor et segment eller en skattyter, når vi anser at kontroll er det mest hensiktsmessige virkemiddelet. I 2016 har vi prioritert bruk av kontrollressursene mot risikoene innen arbeidslivskriminalitet, storbedrift, riksprosjekter og merverdiavgiftsområdet.

I 2016 er andelen kontrollerte næringsdrivende og selskaper på 6,3 prosent. Dette er samme kontrollomfang som i 2015. Basert på kunnskap om hva som påvirker etterlevelsen har vi økt bruken av andre virkemidler enn kontroll. Vi tar et tydelig standpunkt i samfunnsdebatten, har stor innsats i tverretattlig samarbeid og har tettere dialog og oppfølging av aktører i risikogrupper. Et konkret eksempel er samarbeidskontrakter vi inngår med næringslivet der formålet er å styrke deres internkontroll. Samlet innebærer dette at vår synlighet i samfunnet har økt. Dette er en strategisk dreining av etatens innsats, og vi forventer at den vil påvirke etterlevelsen på lang sikt.

Skatteetatens egen undersøkelse om oppdagelsesrisiko viser at virksomheter med liten eller svært liten opplevd oppdagelsesrisiko har økt med 11 prosentpoeng i forhold til den eksterne KRISINO-undersøkelsen i 2015, til 32 prosent i 2016. Dette er en utvikling som isolert sett kan synes uheldig, men må ses i en større sammenheng. I samme periode, 2015 til 2016, har etatens kontrollomfang vært stabilt. Undersøkelser som er gjennomført om arbeidslivskriminalitet gir indikasjoner på at etterlevelse for denne delen av økonomien kan ha økt.

Vi ønsker å få bedre kunnskap om hvem vi skal kontrollere for å få større effekt av de kontrollene vi gjør.

Vi vil følge opp opplevd oppdagelsesrisiko i 2017 og vil fremover bruke egen undersøkelse til å belyse oppdagelsesrisiko for å gjennomføre målingen på likt grunnlag hvert år.

Det har vært en nedgang i antall avdekkingskontroller de senere årene. Men i 2016 ser vi at antall avdekkingskontroller er økt med 13 prosent fra 2015. Totalt avdekket inntekt i 2016 var 19 514 millioner kroner, et noe lavere resultat enn året før. Lavere total avdekking skyldes både at vi har endret virkemiddelbruken, og at vi har fattet færre vedtak i store saker i 2016. Totalt avdekket merverdiavgift i 2016 er på 1 064 millioner kroner.

Utviklingen i arbeidsgiverkontrollen fra 2015 er positiv. Flere kommuner har en krevende ressursituasjon. Vi er tilfreds med at flere av de store kommunene og byene bidrar i satsningen mot arbeidslivskriminalitet og samtidig når resultatkravet.

Styringsparameter 1.3.1. Andel virksomheter med liten eller svært liten opplevd oppdagelsesrisiko

Hovedmål	Delmål	SP	Styringsparametere 2016	Krav 2016 (endelig)	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
1.3 Kontrollene skal ha riktig omfang og fastsatt kontrollfaglig nivå							
	SP	1.3.1	Andel virksomheter med liten eller svært liten opplevd oppdagelsesrisiko	≤ 25,0 %	32%	21% [8]	26%

Fotnote 8: Kravet i 2015 var 21%, resultat fra KRISINO. For 2016 gjennomføres egen undersøkelse i regi av etaten.

Både Kriminalitet- og sikkerhetsundersøkelsen i Norge (KRISINO), som gjennomføres i oddetallsår, og Skatteetatens egne undersøkelser, som har blitt gjennomført i partallsår siden 2012, belyser opplevd oppdagelsessannsynlighet ved at et representativt utvalg i næringslivet stilles følgende spørsmål: *”Dersom en virksomhet i din bransje unnlater å rapportere inn alle skatter og avgifter, hvor stor sannsynlighet tror du det er for at skattemyndighetene vil oppdage dette?”*

KRISINO rettes mot virksomheter med ansatte. Når vi sammenlikner med Skatteetatens egen undersøkelse, tar vi utgangspunkt i denne målgruppen og vektet for andre forskjeller mellom undersøkelsene.

Vår undersøkelse fra 2016 viste at andelen som opplever liten eller svært liten oppdagelsessannsynlighet er på 32 prosent. Dette er en økning på 11 prosentpoeng fra KRISINO 2015, og seks prosentpoeng sammenliknet med Skatteetatens forrige undersøkelse i 2014. Det er en negativ utvikling ved at det er flere som i 2016 opplever sannsynligheten for å bli oppdaget som liten.

Kontrollomfang er antatt å påvirke opplevd oppdagelsesrisiko. Virksomhetene som i 2016-undersøkelsen oppgir at de har blitt kontrollert av skattemyndighetene, eller personlig kjenner til andre som har blitt kontrollert, svarer imidlertid ikke signifikant forskjellig fra virksomheter som ikke kjenner til kontroll. Det er derfor ikke støtte i undersøkelsen for at det er tydelig sammenheng mellom etatens kontrollnivå og opplevd oppdagelsesrisiko. Vårt kontrollomfang vil kun være en av mange faktorer som påvirker opplevd oppdagelsesrisiko. Det kan være andre faktorer som har påvirket resultatene for opplevd oppdagelsesrisiko i 2016-undersøkelsen. Feltarbeid for 2016-undersøkelsen sammenfalt med Panama papers-lekkasjen og kan være en slik faktor selv om vi ikke ser en slik effekt på andre spørsmål i undersøkelsen.

I 2016-undersøkelsen begrunner respondentene, som tror det er liten eller svært liten sannsynlighet for at skattemyndighetene oppdager unndragelser, med at skattemyndighetene mangler ressurser, det er få kontroller, skattemyndighetene rekker ikke over alle, det er enkelt å unndra, vanskelig å oppdage, de som unndrar er flinke, kjenner systemet eller har medhjelpere. På den andre siden begrunner de som oppgir stor sannsynlighet for å bli oppdaget dette med at systemet er transparent, det meste går elektronisk eller automatisk, og at skattemyndighetene har gode kontrollrutiner og god tilgang på informasjon. Det er med andre ord delte meninger i oppfatningen av skattemyndighetene og skattesystemet.

Med unntak av bransje er det få gruppeforskjeller i vurderingen av oppdagelsessannsynlighet. Selv om vurderingen av oppdagelsessannsynlighet er bransjerelatert, er det ingen enkeltbransjer som signifikant peker seg ut med negativ utvikling. Bygg- og anleggsbransjen er den som over år har pekt seg ut med størst andel som opplever liten eller svært liten sannsynlighet for å bli oppdaget. Det gjelder også i 2016. Vi er usikre på om opplevd oppdagelsesrisiko henger sammen med vårt kontrollnivået fordi bygg- og anleggsbransjen er den bransjen som vi retter størst kontrollinnsats mot.

Vi finner med andre ord ingen enkeltfaktorer i undersøkelsene som peker seg ut som forklarende for økningen i andelen som opplever liten oppdagelsessannsynlighet blant virksomheter med ansatte i 2016. Til tross for at utviklingen har vært negativ for virksomheter med ansatte, har den ikke endret seg signifikant fra 2014 dersom vi ser på hele næringslivet, inkludert virksomheter uten ansatte. Det vil derfor være nødvendig å følge om andelen som opplever liten sjanse for å bli oppdaget vil holde seg på dette nivået i 2017. Vi vil fremover bruke vår egen undersøkelse til å belyse oppdagelsessannsynlighet fordi denne er representativ for en større del av næringslivet.

Styringsparameter 1.3.2. Gjennomsnittlig avdekket inntekt per avdekkingskontroll av næringsdrivende og selskaper

Hovedmål	Delmål	SP	Styringsparametere 2016	Krav 2016 (endelig)	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
1.3 Kontrollene skal ha riktig omfang og fastsatt kontrollfaglig nivå							
	SP	1.3.2	Gjennomsnittlig avdekket inntekt per avdekkingskontroll av næringsdrivende og selskaper	≥ 178 000	187 314	187 687	195 174

Skattedirektoratet har siden 2011 målt parameteret i intervallet 0-1,5 mill. kroner.

Resultatet for gjennomsnittlig avdekket inntekt per avdekkingskontroll ligger over resultatkravet. Resultatet er omtrent på samme nivå som året før.

Styringsparameter 1.3.3. Gjennomsnittlig avdekket merverdiavgift per avdekkingskontroll

Hovedmål	Delmål	SP	Styringsparametere 2016	Krav 2016 (endelig)	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
1.3 Kontrollene skal ha riktig omfang og fastsatt kontrollfaglig nivå							
	SP	1.3.3	Gjennomsnittlig avdekket merverdiavgift per avdekkingskontroll	≥ 68 000	82 537	98 090	86 424

Skattedirektoratet har siden 2011 målt parameteret i intervallet 0-1,5 mill. kroner.

Resultatet for gjennomsnittlig avdekket merverdiavgift per avdekkingskontroll er lavere enn tidligere år, men ligger godt over resultatmålet for 2016.

Styringsparameter 1.3.4. Andel treff ved avdekkingskontroller

Hovedmål	Delmål	SP	Styringsparametere 2016	Krav 2016 (endelig)	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
1.3 Kontrollene skal ha riktig omfang og fastsatt kontrollfaglig nivå							
	SP	1.3.4	Andel treff ved avdekkingskontroller	≥ 70,0 %	71,2 %	66,4 %	73,4 %

Resultatet for andel treff ved avdekkingskontroller er noe over resultatmålet. Dette er en vesentlig forbedring av måloppnåelsen fra 2015. Årsaken er at vi har økt vår kunnskap relatert til risiko- og vesentlighetsvurdering og derved evner å plukke ut flere riktige kontrollobjekt.

Styringsparameter 1.3.5. Andel kontrollerte arbeidsgivere (arbeidsgiverkontroll – SKO)

Hovedmål	Delmål	SP	Styringsparametere 2016	Krav 2016 (endelig)	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
1.3 Kontrollene skal ha riktig omfang og fastsatt kontrollfaglig nivå							
	SP	1.3.5	Andel kontrollerte arbeidsgivere (arbeidsgiverkontroller - SKO) [1]	≥ 5,0 %	4,3 %	4,6 %	4,9 %

Fotnote 1: For 2014 og 2015 inngår personallister i tallet.

Andel kontrollerte arbeidsgivere samlet for hele landet er 4,3 prosent i 2016. Resultatet for 2016 er ikke sammenlignbart med tidligere år ved at personallistekontrollene ikke lenger teller med. Dersom vi holder personallistekontrollene utenfor resultatene i 2015 og 2014, er utviklingen meget positiv og opp 48 prosent fra 2015 (uten personallistekontrollene er resultatene 2,9 prosent i 2015 og 3,4 prosent i 2014). Vi er tilfreds med utviklingen.

Skatteoppkreveren deltar inn i Skatteetatens satsninger, blant annet mot arbeidslivskriminalitet. Mange skatteoppkrevdere rapporterer at de har en krevende ressursituasjon. Flere større skatteoppkrevdere klarer å vri ressursene mot arbeidsgiverkontroll, og utviklingen fra 2015 viser at tiltakene virker.

Skatteoppkreverne gjennomført 9 142 arbeidsgiverkontroller i 2016. Av dette var 37 prosent avdekkingskontroller og en liten økning fra året før. Avdekkingskontrollene velges ut fra en risiko- og vesentlighetsvurdering. Vi vil følge dette opp gjennom sterkere faglig styring av skatteoppkreverne i 2017.

Forslag til endring av grunnlag for arbeidsgiveravgift etter kontroll gjennomført av skatteoppkreverne i 2016 utgjør cirka 722 millioner kroner. Forslag til endring av inntektsgrunnlaget utgjorde omlag 931 millioner kroner.

78 av 428 kommuner (18,2 prosent) har et formalisert samarbeid med andre offentlige etater om arbeidslivs-kriminalitet.

Antall og andel kontrollerte arbeidsgivere i de store byene. Resultater per 31. desember 2016

Store byer og kommuner	Antall arbeids-givere i kommunen	Andel av arbeids-givere i landet	Andel kontrollerte arbeids-givere
Oslo	34 250	16 %	5,1 %
Bergen	9 951	5 %	5,0 %
Asker og Bærum 2)	7 604	4 %	3,0 %
Trondheim	6 567	3 %	4,5 %
Stavanger 1)	5 184	2 %	5,1 %
Kristiansand	3 620	2 %	5,5 %
Tromsø	2 763	1 %	3,3 %
Sum	69 939	33 %	4,7 %
Totalt antall arbeidsgivere i landet	213 707		

1) Antall arbeidsgivere i kontrollsamarbeidet

2) I tillegg til de store byene er det kommuner med flere enn 5000 arbeidsgivere som er med i oversikten

Tabellen viser at de fleste av de store kommunene bidrar til et jevnt godt kontrollnivå for hele landet. Resultatene i disse kommunene, hvor mer enn 30 prosent av arbeidsgiverne er lokalisert, er avgjørende for resultatet for landet sett under ett. Resultatet for de største samarbeidsordningene som dekker 14,5 prosent av landets arbeidsgivere er på 3,8 prosent i snitt, der Fredrikstad/Hvaler, Follo og Skedsmo er de som når kravet på 5 prosent. Flere mindre skatteoppkrevere har også gode kontrollresultater for 2016. Vi er tilfreds med at de fleste av disse kommunene holder kontrollnivået oppe.

23 av landets kommuner har ingen kontrollaktivitet i 2016, en negativ utvikling sammenlignet med tidligere år (14 kommuner i 2015 og 12 kommuner i 2014). 66 av landets kommuner gjennomfører fem eller færre arbeidsgiverkontroller (korrigert for de som har fem eller færre kontroller som sitt interne resultatkrav). Det er nødvendig med fortsatt tett oppfølging av enkeltkommuner som har svake resultater eller liten kontrollaktivitet.

Styringsparameter 1.3.6. Gjennomsnittlig avdekket særavgift per avdekkingskontroll

Hovedmål	Delmål	SP	Styringsparametere 2016	Krav 2016 (endelig)	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
1.3 Kontrollene skal ha riktig omfang og fastsatt kontrollfaglig nivå							
	SP	1.3.6	Gjennomsnittlig avdekket særavgift per virksomhetskontroll	≥ 200 000	384 104		

Vi er fornøyd med at gjennomsnittlig avdekket særavgift per virksomhetskontroll er høyere enn resultatkravet. Tatt i betraktning av at 2016 var et overgangså for oppgaveoverføringen fra Tolletaten, er resultatet bedre enn forventet. Det er likevel et forbedringspotensial i og med at driftsenhetene kom relativt sent i gang med kontrollene. Videre har det i første halvår vært utfordringer med kompetanse og nødvendig systemstøtte med den overførte kontrolloppgaven. Fra 2017 vil vi ha mulighet til å prioritere mer omfattende saker.

Tiltak for økt etterlevelse og bekjempelse av skatte- og avgiftskriminalitet

Arbeid med skattegap

Skatteetaten overleverte i april 2016 en utredning til Finansdepartementet der det ble foreslått flere alternativer for hvordan skattegapet kan beregnes i Norge samt konsekvenser av at prosjektet gjennomføres. Vi anbefalte samtidig å ikke gjennomføre skattegapberginger for hele økonomien.

Etter dialog med Finansdepartementet ble det foreslått at Skatteetaten skal benytte den anbefalte kontrolltypen fra skattegapanalysene (randomiserte kunnskapskontroller) som en integrert del av kontrollvirksomheten, der fokus skal ligge på kunnskapsbygging om etterlevelse innenfor spesifikke områder i samfunnet. Informasjon fra disse kontrollene skal kunne brukes til å måle effekter av Skatteetatens innsats, lage relative risikovurderinger som kan danne grunnlaget for mer systematisk prioritering av risikoområder samt til å effektivisere kontrollarbeidet. De skal også kunne brukes til å beregne skattegap innen utvalgte områder. Det ble også foreslått at ordinære risikobaserte kontroller utvikles for å øke kunnskapsbygging om etterlevelse, og at begge disse kontrolltypene sees på i sammenheng med hverandre. Høsten 2016 jobbet vi med å utarbeide en plan for hvordan arbeidet med mer kunnskapsbasert kontrollinnretning skal organiseres og gjennomføres.

Nytt studium om økonomisk kriminalitet for politiet og kontrolletatene

I handlingsplan mot økonomisk kriminalitet fra forrige regjering var det bestemt at det skulle opprettes et felles tverretattlig studium for kontrolletatene for å forbedre samarbeid mellom etatene og politiet. Studiet driftes av Politihøgskolen og starter opp med en pilot høsten 2017.

Samarbeid mot skattekriminalitet

Gjennom alliansen Samarbeid mot svart økonomi (SMSØ) har Skatteetaten siden 1996 hatt et godt samarbeid med arbeids- og næringsliv. Samarbeidet er under kontinuerlig utvikling og kan de senere årene vise til konkrete resultater som undervisningsopplegget Spleiselaget for elever i videregående skole og dataspillet "Spleiselaget Byen" for elever i ungdomsskolen.

Partene i SMSØ har også gitt tilslutning til ti strategiske grep for å hindre svart økonomi og arbeidslivskriminalitet ved innkjøp i kommuner og fylkeskommuner. Utgangspunktet er blant annet "Skiensmodellen", hvor Skien kommune har vedtatt 14 punkter for å unngå svart økonomi og arbeidslivskriminalitet i sine kontrakter, og "Seriositetsbestemmelsene for bygg- og anleggskontrakter". De ti grepene er utformet til å gjelde innkjøp i alle bransjer hvor det er risiko for arbeidslivskriminalitet, ikke bare innenfor byggenæringen. Grepene legger til rette for at kommunene skal prioritere anskaffelser som innebærer en stor risiko for arbeidslivskriminalitet. Her benyttes det strengere kontraktskrav enn ellers, og man setter inn tyngre kontroll. De ti strategiske grepene har blitt solgt inn til kommuner og fylkeskommuner over hele landet i løpet av 2016. Totalt 55 kommuner har gjort vedtak om å forhindre svart økonomi.

Oppfølging av regjeringens strategi mot arbeidslivskriminalitet

Arbeids- og velferdsetaten, Arbeidstilsynet, politiet og Skatteetaten undertegnet 28. januar 2016 en ny felles handlingsplan for styrket innsats mot arbeidslivskriminalitet. Handlingsplanen gjelder både de fem samlokaliserte a-krim sentrene i Bergen, Stavanger, Oslo, Trondheim og Kristiansand samt annet formalisert samarbeid. Ny handlingsplan for 2017-2019 er undertegnet i februar 2017 og innebærer blant annet opprettelse av to nye a-krimsentre i Bodø og Tønsberg.

I 2016 har det vært arbeidet med rammeverk for det tverretattlige samarbeidet om regelverk, felles IKT - plattform, digital tverretattlig veileder for beste praksis og plan- og rapporteringsmaler mv. I 2017 blir det viktig å få dette til å virke og samt videreutvikle en felles styringsmodell hvor roller og rammer for samarbeidet tydeliggjøres.

Det vises til særskilt felles årsrapport mellom Arbeidstilsynet, Arbeids- og velferdsetaten, politiet og Skatteetaten for 2017 om resultater fra samarbeidet.

Samlet sett har Skatteetaten i 2016 brukt omkring 64 000 dagsverk, mot 34 000 i 2015. En vesentlig del av innsatsen, omlag 40 prosent, har i 2016 å være rettet mot bakmenn og uttaksledd. Innsatsen mot bygg og anlegg i proffmarkedet (inkludert bakmenn og uttaksledd) utgjør cirka 75 prosent av de totale. Kontrollaktiviteten, inkludert

skatteoppkreveren, knyttet til satsningen har medført 1308 fastsettelse, fastsatt merverdiavgift på 97 millioner kroner, fastsatt inntekt på 416 millioner kroner og fastsatt grunnlag for arbeidsgiveravgift på 113 millioner kroner.

I oppfølging av regjeringens strategi mot arbeidslivskriminalitet har Skatteetaten et særskilt ansvar for tre prioriterte områder og tiltak. Disse er (1) mer effektiv sansjonering av lovbrudd innen økonomisk kriminalitet, (2) kartlegge omfanget av den svarte økonomien og (3) Nasjonalt tverretatlig analyse- og etterretningssenter.

Vi har i dag ingen sikre estimat for omfang av skatte- og avgiftskriminalitet. Mye tyder på at samfunnet har et betydelig provenytap. Til tross for dette viser Sero-undersøkelsen (Kilde: Spørreundersøkelse om holdninger i Næringslivet, Sero, Skatteetaten 2016) at 92 prosent av respondentene ikke akseptere skatteunndragelser, og at 68 prosent er enig i påstanden om at det store flertall av norske virksomheter rapporterer korrekt og fullstendig til skattemyndighetene.

Ulike konkurransevilkår er et problem i noen bransjer. I Sero-undersøkelsen ble næringslivet bedt om å ta stilling til påstanden "Min virksomhet må ofte konkurrere mot bedrifter som har et lavere kostnadsnivå fordi de driver svart eller på annen måte unndrar skatter og avgifter" Det kan se ut som det at det er innen bygg /anlegg, transport, rengjøring, frisering og servering at man i størst grad opplever ulike konkurransevilkår. I disse bransjene opplever mellom 50 – 73 prosent ulike konkurransevilkår.

Etablering av nytt tverretatlig analyse- og etterretningssenter

Nasjonalt tverretatlig analyse- og etterretningssenter (NTAES) åpnet 2. mai 2016 og er lokalisert hos Økokrim. Senteret skal skjerpe politiets og kontrolletatens kamp mot økonomisk kriminalitet, herunder arbeidslivskriminalitet. Senteret har deltakere fra Skatteetaten, politiet, Tolletaten, Arbeids- og velferdsetaten og Arbeidstilsynet. Etatene skal i felleskap utarbeide nasjonale trussel- og risikovurderinger for å hjelpe etatene til å prioritere innsatsen mot blant annet arbeidslivskriminalitet. Senteret vil gi de forskjellige etatene en felles virkelighetsoppfatning og dessuten mye læring på tvers både om arbeidsmetoder og etatenes forskjellige perspektiver på økonomisk kriminalitet. Skatteetaten forventer at senteret vil gi konkrete produkter som vil hjelpe etatene i arbeidet for å krympe handlingsrommet til de kriminelle. Senteret skal våren 2017 levere en oppdatert situasjonsbeskrivelse på området a-krim.

Merverdiavgiftsvindel

Vi anser at risikoen for at merverdiavgiftssystemet benyttes til svindel er relativt høy. Økt kvalitet i merverdiavgiftsregisteret er nødvendig for å forebygge merverdiavgiftsvindel, ikke minst med tanke på nye utfordringer med innførselsmerverdiavgiften. Kvaliteten på registeret økes blant annet med aktiv oppfølging av nyregistrerte virksomheter og virksomhetsavklaringer underveis. Det er generelt utfordrende å sikre at alle som driver virksomhet faktisk blir registrert (det er et stort avvik mellom antall som registrerer seg i Enhetsregisteret og i merverdiavgiftsregisteret). Videre er det utfordrende å unngå at fiktive virksomheter og falske identiteter blir registrert. Vi har tidligere omtalt at det er høy turnover på næringsdrivende i registeret

Det er økt forståelse for at det er begrenset hva som kan avdekkes på registreringstidspunktet. Dette medfører et stort behov for aktiv oppfølging av nyregistrerte virksomheter. Koblingen mellom registrering og nyregistrerte anses svært viktig både ut fra et svindelperspektiv, og også ut fra hensynet til god service overfor brukerne. Det er effektivt med tidlig oppfølging og korrigerende av uønsket adferd. I 2016 er det gjennomført flere virksomhetsavklaringer overfor de som ikke sender inn merverdiavgiftsoppgaver. Et ikke ubetydelig antall virksomheter blir slettet i denne sammenheng uten at man kan si at de har latt seg registrere for å svindle.

Det er i 2016 arbeidet spesielt med å identifisere kjennetegn og risikoer ved grensekryssende transaksjoner og vareførsel, jf ODIN-prosjektet (Ordning og drift av innførselsmerverdiavgift). Videre er det i 2016 arbeidet med å tilrettelegge filtre for kontrollutvelgelse for meldingskontroll.

Antall som er nektet registrering er økt, men det er ingen avmerking i merverdiavgiftssystemet som sier noe om årsak til nekting. Mange av nektelsene skyldes at etterspurt dokumentasjon ikke innsendes. Det kan imidlertid ikke dokumenteres at manglende innsending skyldes potensiell svindel.

Vi har i forbindelse med satsingen mot arbeidslivskriminalitet gjennomført konkrete forbedringstiltak for å øke kvaliteten i merverdiavgiftsregisteret.

Personalliste

Skattedirektoratet oversendte Finansdepartementet 1. oktober 2016 analyse av innføring av personallisteordningen med anbefaling om videre innretning. Basert på analysene har vi anbefalt at innretningen av personallistekontroller skal være risikobasert og inngå i en totalvurdering ved valg av virkemiddel i arbeidet med å øke etterlevelsen. Antall gjennomførte kontroller av personallister er 3 138, fordelt på 1 898 for Skatteetaten og 1 240 for skatteoppkreveren. Det er ilagt gebyr i overkant av 34 prosent av sakene, som er 2 prosent mer enn tallene for 2015.

Krav til kassasystemer

I 2016 har vi arbeidet med å tilrettelegge for innføring av nytt regelverk for kassasystemer. Det har vært utstrakt samarbeid med systemleverandører, IKT-Norge og Regnskap Norge for å gjøre bransjen best mulig i stand til å ivareta det nye regelverket som trådte i kraft 1. januar 2017. Det direkte informasjonsarbeidet gjennom samlinger vil avsluttes i første kvartal 2017. Alle kassasystemer som tilbys de bokføringspliktige skal være produkterklært gjennom Altinn. Systemleverandørene erklærer ved registrering at kassasystemet de tilbyr for salg er i henhold til gjeldende regelverk. En oversikt over de produkterklærte systemene er å finne på Skatteetaten.no

I 2017 og 2018 vil informasjonsarbeidet konsentreres mot de bokføringspliktige som har frem til 2019 på å tilpasse seg det nye regelverket.

Internasjonalt arbeid

Norge deltar i OECDs JITSIC nettverk (Joint International Taskforce on Shared Information & Collaboration). Det er et interkontinentalt samarbeid hvor 37 land deltar. Norge er også medlem av JITSIC Advisory Group som er en rådgivende gruppe for JITSIC-samarbeidet. JITSIC arbeider hovedsakelig med risikokartlegging av multinasjonale selskaper, ser på trender, deler erfaring og etterretningsinformasjon, utvikler arbeidsmetodikk og anbefaler felles risikoreducerende tiltak.

Norge deltar blant annet i et prosjekt i JITSIC knyttet til Panama Papers. Samarbeidet gir oss nyttige informasjon og erfaring som bidrar til økt kunnskap.

Multilateral Control (MLC) er en viktig satsning under EUs program mot skatteunndragelser (The Fiscalis 2020 programme) hvor Norge blir invitert til kontrollsamarbeid ved behov. Norge deltok på flere MLC-saker med flere EU-land. I tillegg deltar vi på Nordisk simultankontrollører. Kontrollsamarbeidet gir oss verdifulle kunnskap og erfaring i tillegg til faktumavklaring og eventuell økt skatte- og avgiftsproveny.

Utvexling av informasjon med andre land

Foreign Account Tax Compliance Act (FATCA) henter inn og videreformidler opplysninger om amerikanske statsborgere. Innføring av Common Reporting Standard (CRS) går i henhold til plan. Teknisk løsning for innrapportering fra norske oppgavegivere er etablert og finansinstitusjonene skal rapportere FATCA/CRS-opplysninger som en del av nasjonal rapportering i overgangen januar/februar 2017. For å sikre god kvalitet på opplysningene Norge sender til utlandet har Skatteetaten lagt vekt på å veilede finansnæringen, både med egen rettleiding, internettsider, brev, e-post, telefon og dialogmøter. Det er etablert en gruppe for å sikre og kontrollere at norsk finansnæring overholder de internasjonale forpliktelsene. Vi arbeider også løpende med å kontrollere kvaliteten på opplysninger vi skal sende.

Utsending og mottak av CRS-opplysninger skal skje første gang i september 2017. Vi har i 2016 påbegynt en rekke forberedende aktiviteter for å bruke dataene vi mottar fra utlandet. Det vil være nødvendig med ytterligere arbeid i 2018 for å utnytte potensialet i opplysningene bedre. Vi bistår Global Forum i å vurdere hvorvidt den norske lovgivningen som regulerer Common Reporting Standard er korrekt.

Områder med behov for særskilt innsats

Mer samlet behandling av skatt og merverdiavgift

Det har i 2016 vært en styrket innsats for å få en mer samlet behandling av skatt og merverdiavgift. Til tross for økt samhandling utfordres den noe av ulike kompetansemiljøer og til dels forskjellige systemløsninger.

Ett identifisert område er å sikre at de som leverer selvangivelse som avgiftspliktige næringsdrivende også er registrerte i merverdiavgiftsregisteret. Det jobbes videre med å sikre at de som er registrert i merverdiavgiftsregisteret også oppgir omsetningen på næringsoppgaven og omvendt.

Fra 2016 ble det innført pliktig elektronisk innlevering av merverdiavgiftsoppgaver, og for inntektsåret 2015 ble det pliktig for næringsdrivende å levere elektronisk selvangivelse.

Vi arbeider med å bedre kvaliteten og effektiviteten i kontrollarbeidet ved at næringsdrivende som er både skatte- og avgiftspliktige kontrolleres på begge områder der det er formålstjenelig. Det er fortsatt et potensial for å øke omfanget av saker som gjelder både skatt og merverdiavgift.

Reduksjon av krav til rapportering fra næringslivet

Mer effektiv levering av opplysninger for næringslivet er en viktig del av etatens løpende fornying- og forenklingarbeid. Elektronisk rapportering, samordning og gjenbruk av informasjon er sentrale virkemidler for å oppnå dette. Næringsrapport skatt, en alternativ selvangivelse for næringsdrivende med ordinære skattemessige forhold, jf. ELSA-prosjektet, ble tatt i bruk ved rapporteringen for inntektsåret 2015. Næringsdrivende opplever at den nye løsningen er enklere å bruke og tidsbesparende i forhold til innleveringer tidligere år.

Ny klagenemndsordning på skatteområdet

Den 1. juli 2016 ble Skatteklagenemnda med tilhørende sekretariatet etablert. Den nye Skatteklagenemnda erstatter tidligere regionale nemnder, nemnda for Sentralskattekontoret for utlandssaker, nemnda for Sentralskattekontoret for storbedrifter og Klagenemnda for merverdiavgift. Formålet med den nye nemndsordningen er å styrke rettssikkerheten, sikre effektiv behandling av klagesaker, styrke nemndsmedlemmenes kompetanse og gi en samlet behandling av skatt og merverdiavgift.

Sekretariatet er administrativt underlagt Skattedirektoratet, men er faglig uavhengig både Skatteetaten og Finansdepartementet. Sekretariatet er lokalisert i Stavanger. Finansdepartementet oppnevnte de 51 medlemmene til Skatteklagenemnda.

Både sekretariatet og skatteklagenemnda er i gang med sitt arbeid. Det har vært innkjøringsproblemer som har ført til lenger saksbehandlingstid i sekretariatet enn forventet. Problemene er identifisert. For å rette opp i problemene har vi satt i verk flere tiltak. Rutiner og retningslinjer for klagesaksbehandlingen gjennomgås på nytt for å strømlinjeforme overgangen fra skattekontor til sekretariatet. I tillegg blir det foretatt en fullstendig gjennomgang av saksflyten ved sekretariatet.

Arbeid med internprisingsspørsmål

Internprising har fortsatt høy prioritet i Skatteetaten. Gjennom riksprosjekt internprising samles innsatsen med kontroll og veiledning på området, og det utvikles felles systemer for risikovurderinger og felles metodikk. Det har blitt gjennomført flere kompetansehevingstiltak blant annet for å følge opp BEPS-tiltakene på området. Også i 2016 var det betydelige etterberegninger som følge av internprisingkontroller.

Likningsbehandling av utvinningssekskapenes salg av tørrgass

Oljeskattekontoret har en kompetansegruppe for prising av tørrgass. Gruppen har ansvar for oppbygging av kontorets kompetanse på tørrgassmarkeder og har også ansvar for gjennomføring av ligningskontroll, endringssaker, klagebehandling og bindende forhåndsuttalelser om tørrgass. Det ble i 2016 fattet endringsvedtak i to saker knyttet til salg av tørrgass der inntekter på 78 millioner kroner ble tilbakeført for perioden 2010-14. Det er også flere andre endringssaker under arbeid. Det har i 2016 blitt avsagt fire kjennelser i klagenemnda knyttet til prising av tørrgass der inntekter på 362 millioner kroner har blitt tilbakeført for tidligere inntektsår. Det foreligger i tillegg flere klagesaker

til behandling. Det arbeides også for tiden med flere MAP-saker (Mutual Agreement Procedure) som er meget ressurskrevende. Samlet estimert skatteverdi, som kan knyttes til uavklarte prisingssaker på tørrgass, utgjør over 4,6 milliarder kroner for inntektsårene 2007-2015. Beløpet knytter seg til varslede endringssaker, klagesaker, kjennelser med uavklart status, rettssaker og bindende forhåndsuttalelser.

Den frivillige ordningen med bindende forhåndsuttalelser for verdsetting for skatteformål av oljeselskapenes salg av gass til beslektet selskap ble innført med virkning fra inntektsåret 2006. Det er også arbeidet mye med en APA-sak (Advance Pricing Agreement) som forventes avsluttet i 2017.

Skatteavtaler

Vi bruker skatte- og bistandsavtalene aktivt.

Forhandlinger med EU om en administrativ avtale om informasjonsutveksling på merverdiavgiftsområdet

Hensikten med avtalen er å sikre et tettere og mer effektivt samarbeid mot merverdiavgiftunndragelser. Det pågår forhandlinger om avtalen som forventes å tre i kraft sommeren 2017.

Arbeid knyttet til delingsøkonomi

Skattedirektoratet har gjennomført flere tiltak for å informere tjenesteytere og formidlere om hvordan regelverket skal forstås i tilfeller som har vist seg praktisk viktige på delingsøkonomiområdet. I første kvartal 2016 ble det utviklet en veiledning på www.skatteetaten.no i delingsøkonomi. Det er avgitt flere uttalelser om praktiske spørsmål for tjenesteyterne, herunder bindende forhåndsuttalelse med stor praktisk interesse.

Skatteetaten fikk våren 2016 i oppdrag av Finansdepartementet å vurdere skatte- og avgiftsmessige sider ved delingsøkonomien. Skatteetatens rapport ferdigstilles i januar 2017.

Regelverksutvikling

Ny skatteforvaltningslov

Skatteforvaltningsloven trådte i kraft 1. januar 2017 og påvirker alle fagområder så nær som folkeregister hvor forvaltningsloven fortsatt gjelder. Skattedirektoratet har utarbeidet samleforskriften til loven og bistått departementet i høringsarbeidet. Skatteetaten har i 2016 etablert et eget prosjekt (NSL) for forberedelse, tilrettelegging og implementering av ny lov. Den nye loven med forskrifter medfører blant annet endring av fastsettingsprinsipp for formue- og inntektsskatt og innføring av tvangsmulkt for manglende levering av skattemeldinger og innrapportering fra tredjeparter. I tillegg innfører loven en rekke nye og endrede begreper. Endringene griper inn i fagsystemer, prosesser og rutiner og begrepsbruk i alle skjemaer samt intern og ekstern kommunikasjon. Det er også utviklet kompetansetiltak for hele etaten og håndbok i skatteforvaltningsrett hvor også retningslinjer i stor grad er innarbeidet. Per 1. januar 2017 var tilretteleggingen klar på de områder som måtte være på plass ved lovens ikrafttredelse, og konkrete planer er lagt for den resterende implementeringen.

Oppfølging av Meld. St.4 (2015-2016) om bedre skatt

Skatteetaten har bistått Finansdepartementet i oppfølgingen av Meld. St. 4 (2015-2016) "Bedre skatt" på en rekke områder, herunder i forhold til reglene om finanssskatt, formuesbeskatning, rentebegrensning, skattemessig bosted for selskaper, lovfesting av omgåelse, avskrivning, underskudd mv. Etaten har videre fulgt opp lov- og satsendringer som er trådt i kraft for inntektsåret 2016, og som har sitt utspring i stortingsmeldingen, med nødvendig implementering i systemer, skjema, skattemeldingen mv.

Oppfølging og videreutvikling av merverdiavgiftsregelverket

Skattedirektoratet har gjennom god dialog med ulike aktører bidratt til oppfølging, forvaltning og videreutvikling av merverdiavgiftsregelverket og merverdiavgiftskompensasjonsregelverket. Det har vært særlig fokus på arbeidet med implementering av skatteforvaltningslovenes regler som berører merverdiavgift- og kompensasjonsregelverket. Videre har innføringen av utsatt avregning av merverdiavgift ved innførsel medført behov for bistand med regelavklaringer og regelutvikling.

Vi erfarer at det er et spesielt press på merverdiavgiftskompensasjonsregelverket.

Oppfølging av videreutvikling av særavgiftregelverket

Skattedirektoratet har etablert et sterkt faglig miljø som sikrer oppfølging, forvaltning og videreutvikling av særavgiftsregelverket og som også sikrer god forvaltning av fagområdet.

Gjennom 2016 har vi gitt bistand til Finansdepartementet i en mengde større og mindre regelavklaringer/utredninger. I stadig større grad er miljørettede problemstillinger ønsket satt inn i en særavgiftsrettslig ramme hvor også internasjonalt regelverk og direktiver må inkluderes. Flere utredninger har også sammenheng med den årlige budsjettprosessen.

Etatens arbeid med regelverksutvikling og fortolkning

Vi har i 2016 bistått Finansdepartementet med en rekke utredningsoppgaver og med løpende regelavklaringer. Det ble i 2016 gjennomført en evaluering for å avdekke forbedringsbehov. Som ledd i dette ble det foretatt en spørreundersøkelse og intervjuer, analyser og vurdering av identifiserte risikoområder. Det vil bli arbeidet videre med relevante tiltak i 2017.

Hovedmål 2: Skatter, avgifter og andre krav skal betales til rett tid og innkreves effektivt

Resultatene for 2016 viser at skatter, avgifter og krav i stor grad blir betalt til rett tid, og at Skatteetaten er effektiv i sin innkreving. Dette tyder på at skattyterne som vi har fastsatt skatter og avgifter på, har en relativt høy skattemoral og etterlevelse.

Skatter, avgifter og krav er i stor grad betalt til rett tid, og innkrevingen er effektiv. Forskuddsproduksjonen for skatt er gjennomført etter planen og ble levert med forventet kvalitet. Frivillig innbetalt beløp for alle skattearter inklusive merverdiavgift er 86,2 prosent og indikerer en god skattemoral. Resultatene for de største provenyordningene, det vil si forskuddstrekk og arbeidsgiveravgift, holder seg stabile med innbetalinger av sum krav per 31. desember 2016 med henholdsvis 99,9 prosent og 99,8 prosent. Resultatene for innkreving av merverdiavgift er gode og på samme nivå som foregående år.

Restanse for særavgift ligger på et lavt nivå, og det var måloppnåelse ved utgangen av året. Total restanse for merverdiavgift fra alle avgiftsår har en svak økning til 8,6 milliarder kroner. Aktiv restanse merverdiavgift er økt til 4 milliarder kroner.

Skatteoppkreveren har en sentral rolle i innkrevingsarbeidet. Skatteetaten har styrket sin faglige styring og oppfølging av skatteoppkreveren blant annet gjennom målrettede kompetansetiltak, bistand i tyngre innkrevings saker, oppfølging av kommuner som mangler ressurser og revisjon av kontrollprogram for skatteoppkreverne. Hovedinntrykket fra skattekontorenes kontroll av skatteoppkrevernes virksomhet i 2016 er at oppgavene i all hovedsak gjennomføres med en tilfredsstillende kvalitet og er i samsvar med regelverket. Kommunenes samlede ressursinnsats viser fortsatt en svak nedgang og utgjør i 2016 totalt 1 289 årsverk, noe som er en nedgang på 17 årsverk fra 2015. Antallet skatteoppkreverkontor viser også en nedgang fra 2015 og var ved utløpet av 2016 på totalt 256, det vil si en nedgang på 11.

Resultatene for innkrevingsarbeidet ved Statens innkrevingsentral er jevnt over gode, med noen mindre avvik i kvaliteten på innfordring som det er iverksatt tiltak for å forbedre.

Delmål 2.1: Forskuddet skal holde god kvalitet

Den løpende driften av forskudd i 2016 har gått etter planen og kvaliteten er i henhold til forventet kvalitet. Andelen skattyter med skatt å betale er på samme nivå som i fjor, cirka 19 prosent. Vi ser at gjennomsnittlig beløp å betale har økt med 5 400 kroner fra 23 100 kroner til 28 500 kroner. Økningen skyldes lavere rentenivå i samfunnet enn forventet rentenivået ved utskrivningen av skattekortene for 2016. Erfaringen av innkrevingen i 2016 viser at det ikke har vært noen økning i restansene hos skatteoppkrever, så brukerne betaler restskatten selv om skyldig gjennomsnittlig beløp er høyere enn tidligere år.

Modernisert løsning for forskudd blir tatt i bruk. Den nye løsningen har vært i pilotdrift første halvår 2016 og ble gradvis fasett inn for hele landet i løpet av høsten 2016. Den nye løsningen ga positive effekter for både skattyterne og saksbehandlerne i form av enklere og bedre søknads- og behandlingsprosess.

Hovedproduksjon av skattekort 2017 har i hovedsak gått etter planen. Det har allikevel vært noen avvik, og det største medførte produksjon av cirka 172 000 endrede skattekort til personer med uføreytelser fra andre pensjonsutbetalere enn Arbeids- og velferdsetaten.

Nøkkeltall for forskuddsproduksjonen	2016	2015	2014
Antall utskrevne skattekort ved hovedutskrivningen	3,88 mill.	3,83 mill.	3,75 mill.
Endringer fra hovedutskrivningen i desember og januar	8,9 %	8,2 %	7,7 %
Utskrevne skattekort til personer som ikke fikk ved hovedutskrivningen	123 426	120 709	121.078
Utskrevne ved skattekontorene per 30. des ekskl. frikort*	697 741	691 902	641 738
Utskrevne frikort per 31. des	207 375	182 317	166.778

*2015 er inkl. 85 000 prosentkort som ble produsert på nytt i forbindelse med uførereformen.

Styringsparameter 2.1.1. Andel forskudd av utliknet skatt

Hovedmål	Delmål	SP	Styringsparametere 2016	Krav 2016 (endelig)	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
2.1 Forskuddet skal holde god kvalitet							
	SP	2.1.1	Andel forskudd av utliknet skatt	98 – 102%	99,2%	101,9%	103,4%

Resultatet er 99,2 prosent og godt innenfor resultatmålet. Årsaken til endringen fra 101,9 prosent i 2015 til 99,2 prosent i 2016 er at sum skatt å betale er høyere i år. Noe som igjen skyldes lavere rentenivå enn prognosen for rentenivået ved forskuddutskrivningen av skattekortene for 2015

Delmål 2.2: Fastsatt skatt, avgift og andre krav skal betales til rett tid

Måloppnåelsen er tilfredsstillende da fastsatt skatt, avgift og andre krav i hovedsak er betalt til rett tid og frivillig. For de fleste personlige skattytere skjer innbetaling av skatt gjennom forskuddstrekking. Vi ser en økning i rettidig innbetaling av restskatt til 67 prosent i 2016 fra 65 prosent i 2015. Merverdiavgift har en rettidighet på innbetaling 86,6 prosent, som er samme nivå som de to siste år. Frivillig innbetaling for merverdiavgift er 97,6 prosent.

Resultatene for utlandsinnkrevingen ved Skatteoppkrever utland, som ikke inngår i totalresultatet for landet grunnet en mer krevende kravsmasse, er svært gode. Forbedringen for utlandsinnkrevingen er et resultat av målrettede tiltak i samarbeid med Sentralskattekontoret for utenlandssaker.

Styringsparameter 2.2.1. Andel innbetalt merverdiavgift av sum krav

Hovedmål	Delmål	SP	Styringsparametere 2016	Krav 2016 (endelig)	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
2.2 Fastsatt skatt, avgift og andre krav skal betales til rett tid							
	SP	2.2.1	Andel innbetalt merverdiavgift av sum krav	≥ 99,4 %	99,4 %	99,4 %	99,4 %

Resultatet er 99,4 prosent og ligger på samme stabile nivå som i 2014 og 2015, og resultatkravet er nådd. Sum krav merverdiavgift for avgiftsåret 2015 utgjør per 31. desember 2016 245 milliarder kroner, en økning på 4,3 milliarder kroner.

Andel frivillig innbetalt ligger på 97,6 prosent, som er en svak nedgang sammenlignet med 2015. Av sum krav for 2015 per 31. desember 2016 ble 0,7 prosent fastsatt ved skjønn, noe som er samme nivå som de to foregående år. Av den ubetalte merverdiavgiften er 56,6 prosent fastsatt ved skjønn, og det innebærer en reduksjon fra 58,6 prosent i 2014 og 57,9 prosent i 2015.

Styringsparameter 2.2.2. Andel innbetalt restskatt for personlige skattytere av sum krav (SKO)

Hovedmål	Delmål	SP	Styringsparametere 2016	Krav 2016 (endelig)	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
2.2 Fastsatt skatt, avgift og andre krav skal betales til rett tid							
	SP	2.2.2	Andel innbetalt restskatt for personlige skattytere av sum krav (SKO)	≥ 93,6 %	94,9 %	94,3 %	94,1 %

Resultatet for andel innbetalt restskatt person er 94,9 prosent og resultatmålet er nådd. Resultatet er noe bedre enn på samme tidspunkt i 2014 og 2015, henholdsvis 94,1 prosent og 94,3 prosent. Sum krav restskatt person for inntektsåret 2014 utgjør 19 milliarder kroner per 31. desember 2016, en økning på cirka 2,2 milliarder kroner fra samme tidspunkt i fjor.

Andel frivillig innbetalt ligger på 86,2 prosent, som er en jevn økning sammenlignet med samme tidspunkt i 2014 og 2015, på henholdsvis 83,3 prosent og 84,8 prosent.

Styringsparameter 2.2.3. Årets restanser særavgifter (eksklusive kontrollkrav)

Hovedmål	Delmål	SP	Styringsparametere 2016	Krav 2016 (endelig)	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
2.2 Fastsatt skatt, avgift og andre krav skal betales til rett tid							
	SP	2.2.3	Årets restanser særavgifter (eksklusive kontrollkrav)	≤ 0,12 %	0,12%	0,11%	0,12%

Med særavgifter mener vi i her toll, innførselsmerverdiavgift, særavgifter og motorvognavgifter.

Restansene utgjør henholdsvis 0,12 prosent, og resultatkravet på restanser særavgift er nådd. Tilsvarende tall for 2015 var 0,11 prosent. Den marginale økningen av restanser gjelder hovedsaklig innenlandske særavgifter og importavgiftene. Samtidig er det en nedgang i restanser for motorvognavgiftene, særlig for års- og vektårsavgiften. Samlet sett ligger restansene på et lavt nivå. En videreføring av praksis for innvilgelse av kreditt og effektiv bruk av eksisterende sanksjonsmuligheter vil bidra til fortsatt lave restanser.

Styringsparameter 2.2.4. Andel innbetalt avgifter av sum krav (SI)

Hovedmål	Delmål	SP	Styringsparametere 2016	Krav 2016 (endelig)	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
2.2 Fastsatt skatt, avgift og andre krav skal betales til rett tid							
	SP	2.2.4	Andel innbetalt avgifter av sum krav (SI) [4]	49,1 %	50,1 %	48,7 %	48,1 %

Fotnote 4: Sum krav er lik beløp til innkreving (alle årganger)

Resultatet for andel innbetalt avgifter på 50,1 prosent er høyere enn i fjor, og høyere enn målet på 49,1 prosent.

Ved utgangen av oktober så det ut til at resultatet ville bli lavere enn mål fordi trekkinntektene gjennom hele 2016 har vært betydelig lavere enn i 2015. Vi satte inn tiltak for å motvirke svikten i trekkinntekter. Viktigste tiltak var bruk av data fra a-ordningen og bruk av differensierte boligsatser i trekkvurderingen. I november og desember slo effekten av disse tiltakene inn for fullt. Trekkinntektene i disse månedene ble 26 millioner kroner høyere enn i samme periode i fjor.

I tillegg kom det inn en ny kravtype (årsavgift for tilsyn fra Justervesenet) på slutten av året, med store beløp og stor grad av frivillig oppgjør. Kravtypen bidro dermed til resultatoppgjør.

Styringsparameter 2.2.5. Andel innbetalt bøter og straffekrav av sum krav (SI)

Hovedmål	Delmål	SP	Styringsparametere 2016	Krav 2016 (endelig)	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
2.2 Fastsatt skatt, avgift og andre krav skal betales til rett tid							
	SP	2.2.5	Andel innbetalt bøter og straffekrav av sum krav (SI)[4]	33,6 %	32,2 %	34,6 %	40,1 %

Fotnote 4: Sum krav er lik beløp til innkreving (alle årganger)

Resultatet på 32,2 prosent er lavere enn i fjor, og lavere enn resultatmålet på 33,6 prosent. I noen grad skyldes dette at andel frivillig innbetaling av bøter ved forelegg og dom har gått ned. Hovedårsaken er likevel reduksjon i inntekter fra tvangsinnkreving, se kommentarer under styringsparameter 2.2.4 om andel innbetalte avgifter av sum krav (SI).

Styringsparameter 2.2.6. Andel innbetalt gebyrer av sum krav (SI)

Hovedmål	Delmål	SP	Styringsparametere 2016	Krav 2016 (endelig)	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
2.2 Fastsatt skatt, avgift og andre krav skal betales til rett tid							
	SP	2.2.6	Andel innbetalt gebyrer av sum krav (SI) [4]	65,5 %	67,1 %	64,8 %	64,0 %

Fotnote 4: Sum krav er lik beløp til innkreving (alle årganger)

Resultatet for andel innbetalte gebyrer på 67,1 prosent er høyere enn i fjor, og høyere enn resultatmålet på 65,5 prosent. Årsaken er både at innkrevingsentralen har mottatt flere krav med høy grad av frivillig oppgjør, og at økningen av satsene for rettsgebyr gir store utslag for denne kravgruppen. Andel oppgjort i frivillig innkreving økte med 1,9 prosentpoeng, til 89,9 prosent for kravgruppen som helhet.

Styringsparameter 2.2.7. Andel innbetalt av permanent overførte studielån av sum krav (SI)

Hovedmål	Delmål	SP	Styringsparametere 2016	Krav 2016 (endelig)	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
2.2 Fastsatt skatt, avgift og andre krav skal betales til rett tid							
	SP	2.2.7	Andel innbetalt av permanent overførte studielån av sum krav (SI) [4]	8,4 %	8,4 %	9,2 %	10,6 %

Fotnote 4: Sum krav er lik beløp til innkreving (alle årganger)

Resultatet på 8,4 prosent er lavere enn i fjor, men resultatmålet er nådd. Etter omleggingen av studielånforvaltningen har vi fått overført færre krav, men med større beløp per krav. Dette betyr at innbetalingsprosenten blir vanskelig å opprettholde på samme nivå som tidligere år. I tillegg er det økt «konkurransen» om inntekter i tvangsinnkreving da misligholdet i samfunnet øker og alminnelig namsmann har høyere aktivitet enn tidligere. Studielånene er uprioriterte krav og rammes sterkt når det generelle misligholdet øker.

Delmål 2.3: Innfordringen skal være korrekt og effektiv

Resultatene innen innfordringen er hovedsaklig korrekt og effektiv både merverdiavgift, skatt, arbeidsgiveravgift og særavgifter.

Resultatene for innfordret av sum krav må sees i sammenheng med hva som blir innbetalt av sum krav totalt, og hvor stor andel av sum krav som blir innbetalt frivillig, det vil si til forfall eller etter en betalingspåminnelse. Jo større andel den frivillige innbetalingen utgjør, jo mer krevende vil erfaringsmessig den gjenværende innfordringen være.

Andel frivillig innbetalt restskatt person ligger på 86,2 prosent. Den jevne økningen i frivillig innbetalt de siste år tilsier at det har vært mer krevende å innfordre det som gjenstår som sum krav til innfordring, noe som kan forklare at resultatene er noe lavere enn ønsket. At resultatene for innfordret restskatt holder seg ganske stabile er trolig et resultat av debitor tilpasset innfordring som gir anbefalinger i forhold til valg av tiltak basert på en risikovurdering.

Andel frivillig innbetalt ligger for merverdiavgift på 97,6 prosent, som er en svak nedgang sammenlignet med 2015. Dette kan ha bidratt til den gode resultatoppnåelsen for innfordret merverdiavgift.

Styringsparameter 2.3.1. Andel innfordret merverdiavgift av sum krav

Hovedmål	Delmål	SP	Styringsparametere 2016	Krav 2016 (endelig)	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
2.3 Innfordringen skal være korrekt og effektiv							
	SP	2.3.1	Andel innfordret mva. av sum krav [2]	≥ 73,0 %	75,0 %	75,7 %	75,3 %

Fotnote 2: Sum krav er gjenstående beløp etter rettidig og forsinket innbetalt er trukket fra.

75 prosent er et godt resultat og på tilsvarende nivå som i 2014 og 2015. Den aktive restansen for merverdiavgift er per 31. desember 2016 på 4 milliarder kroner, noe som utgjør 46 prosent av totalrestansen på 8,6 milliarder kroner (total restanse fra alle avgiftsår).

Styringsparameter 2.3.2. Andel innfordret restskatt for personlige skattytere

Hovedmål	Delmål	SP	Styringsparametere 2016	Krav 2016 (endelig)	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
2.3 Innfordringen skal være korrekt og effektiv							
	SP	2.3.2	Andel innfordret restskatt for personlige skattytere [2]	≥ 64,0 %	63,1 %	62,3 %	64,6 %

Fotnote 2: Sum krav er gjenstående beløp etter rettidig og forsinket innbetalt er trukket fra.

Resultatet er 63,1 prosent. Det er noe under resultatmålet, men bedre enn i 2015. Rettidig innbetalt holder seg på 67,1 prosent, og andel frivillig innbetalt (sum av rettidig og forsinket) holder seg høyt på 86,2 prosent. Den jevne økningen i frivillig innbetalt tilsier at det er mer krevende å innfordre det som gjenstår, noe resultatene også bekrefter.

Kompetansetiltak på tyngre innfordringsvirkemidler er gjennomført i 2016 for å bidra til at resultatene på området ble forbedret.

Styringsparameter 2.3.3. Andel feilfri saksbehandling i tvangsinnkrevingen ved Statens innkrevingssentral

Hovedmål	Delmål	SP	Styringsparametere 2016	Krav 2016 (endelig)	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
2.3 Innfordringen skal være korrekt og effektiv							
	SP	2.3.3	Andel feilfri saksbehandling i tvangsinnkrevingen ved SI	≥ 99,0 %	98,7 %	99,0 %	98,3 %

Resultatet for andel feilfri saksbehandling i tvangsinnkrevingen ligger tett opp til målkravet. Vi har over tid arbeidet med å etablere gode rutiner for internkontroll på dette området. Rutinene sikrer at vi i forbindelse med større jobber identifiserer risiko, foretar kontroller, beslutter risikoreduserende tiltak, følger opp tiltak og evaluerer. Internkontrollen har avdekket noen avvik, men ingen alvorlige. Avvikene meldes inn i avvikkssystemet i Skatteetaten.

Styringsparameter 2.3.4. Andel feilfri saksbehandling i annen innfordring ved Statens innkrevingssentral

Hovedmål	Delmål	SP	Styringsparametere 2016	Krav 2016 (endelig)	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
2.3 Innfordringen skal være korrekt og effektiv							
	SP	2.3.4	Andel feilfri saksbehandling i annen innfordring ved SI	≥ 99,0 %	98,6 %	96,9 %	99,2 %

Resultatet er på 98,6 prosent og marginalt under kravet. Utviklingen fra 2015 er positiv.

Delmål 2.4: Skatteregnskapet skal være korrekt og oppdatert

Skatteregnskapet er korrekt avlagt per 31. desember 2016. Landsdekkende avstemming er utført, og avvik er forklart. Rapportering til statsregnskapet av statens og folketrygdens inntekter er rettidig gjennomført. Avstemming av konsolidert skatteregnskap mot statsregnskapet gjennomføres tertialvis, og det var ingen uavklarte avvik ved siste avstemming per 31. desember 2016.

Styringsparameter 2.4.1. Andel skatteoppkrevere der Skatteetaten har hatt stedlig kontroll

Hovedmål	Delmål	SP	Styringsparametere 2016	Krav 2016 (endelig)	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
2.4 Skatteregnskapet skal være korrekt og oppdatert							
	SP	2.4.1	Andel skatteoppkrevere der Skatteetaten har hatt stedlig kontroll	≥ 75 %	82,3 %	83,0 %	80,1 %

Per 31. desember 2016 har skattekontorene gjennomført stedlige kontroller i samsvar med kontrollplanene. Resultatet er på 82,3 prosent og godt over resultatkravet på 75 prosent.

Spesielle tiltak

Sterkere faglig styring og oppfølging av skatteoppkreverfunksjonen

Faglig styring og kontroll av skatteoppkreverfunksjonen skal sikre at skatteoppkrevernes arbeid bidrar til å oppfylle Skatteetatens samfunnsoppdrag på en god måte.

Som en del av den faglige styringen gjennomførte vi en rekke tiltak overfor skatteoppkreverne. En tett og løpende dialog med skatteoppkreverne gjennom året sikrer god oppfølging og anledning til å diskutere ulike fagtemaer, som for eksempel ulik virkemiddelbruk, manglende resultatoppnåelse og manglende bruk av tyngre innfordringstiltak.

Gjennom året har vi satt i verk flere målrettede kompetansetiltak for skatteoppkreverne som fagdager, samlinger, kurs med ulike faglige temaer og regionale konferanser. På kontrollområdet har vi lagt vekt på å styrke kompetansen på kontrollstøtteverktøyet KOSS og på å sikre god kontrollobjektutvelgelse. Vi har gitt opplæring i innkrevingsystemet for skatt for 569 deltakere.

Vi har også bistått flere skatteoppkrevere i tyngre innkrevingsaker, i tillegg til å tilby kompetansetiltak om tvangsinnfordring. Samarbeidet mellom skatteoppkreverne og regionenes innkrevingsarbeid er videreutviklet, og vi opptrer mer koordinert i bruk av tyngre innfordringsvirkemiddel mot enkeltskyldnere.

Som en del av styringsdialogen har alle regioner gjennomført en rekke oppfølgingsmøter med skatteoppkrevere og kommuner om ressurser til arbeidsgiverkontroll. Signalene fra flere av kommunene er at dette vil resultere i flere initiativ om interkommunale samarbeid. Det er allikevel en utfordring at flere skatteoppkrevere har en vanskelig ressursituasjon.

Skatteoppkreverne evaluerer årlig skattekontoret, og resultatene for 2016 viser at skatteoppkreverne i stort er godt fornøyd med styringsdialogen. Informasjonen på SKO-nett får best skår (5 i snitt, der høyeste skår er 6). Dialogen med regional kontrollenhet og tilbudet om opplæringsaktiviteter skårer også høyt, henholdsvis 4,9 og 4,8 i snitt.

For å følge opp Riksrevisjonens regnskapsrevisjon i 2015 har vi i 2016 tatt flere initiativ når det gjelder den faglige styring og kontroll av skatteoppkreverne. Det ene hovedelementet er knyttet til en evaluering og revidering av de kontrollprogram som benyttes overfor skatteoppkreverne. Det andre er etablering av et prosjekt med oppmerksomhet på en sterkere og mer enhetlig faglig styring og kontroll av skatteoppkreverne.

Evalueringen av kontrollprogrammene ble gjennomført første halvår 2016, og revideringen sluttføres ved årsskiftet 2016/2017. De reviderte kontrollprogrammene skal kunne tas i bruk for 2017. Målet har vært å avklare den usikkerhet som Riksrevisjonen har påpekt om de regionale kontrollenhetenes arbeid når det gjelder:

- planlegging og gjennomføring av skattekontorenes kontroll av skatteoppkreverene
- dokumentasjon
- oppfølging av fullmakter i Sofie
- koordineringen og oppfølgingen av kontrollarbeidet

De reviderte kontrollprogrammene vil legge godt til rette for en bedre og enhetlig kontrollvirksomhet av skatteoppkreverne.

I september 2016 ble det etablert et eget prosjekt som skal kartlegge, vurdere og foreslå tiltak til hvordan skatteetaten kan styre og kontrollere skatteoppkreverne på en mer enhetlig måte som sikrer likebehandling og rettssikkerhet. Oppgaven er så omfattende at det i 2016 kun har vært mulig å gjennomføre kartlegging og prioritering av aktuelle tema og tiltak. Arbeidet skal resultere i en handlingsplan med konkrete tiltak som kan gjennomføres på kort og på lang sikt.

Arbeidet med arbeidsgiverkontrollen skal knyttes tettere opp mot Skatteetatens egne kontrollmiljøer. I løpet av 2017 vil vi se på hvordan Skatteetatens kontrollmiljøer i større grad skal få ansvaret for styring og kontroll av arbeidsgiverkontrollarbeidet hos skatteoppkreverne. Dette skal bidra til nødvendig kvalitet og samarbeid med skatteoppkreverne med hensyn til oppgaven.

Et prosjekt i regi av Skattedirektoratet har sett nærmere på innretningen av arbeidsgiverkontrollen etter innføring av a-ordningen. A-ordningen har medført at oppfølgingen av de opplysningspliktige har blitt tettere på i nåtid ved at man nå kan få informasjon om arbeidsgiverne månedlig, mot tidligere ved årsslutt ved levering av lønns- og trekkoppgaver. Prosjektet så blant annet nærmere på utvelgelse, frekvens og tidspunkt for kontrollene, samarbeid mellom kontrollmiljøer og mulig samordning av datakilder. Sluttnotatet peker på områder der det er behov for regelverksgjennomgang og systemtilpasninger for å ytterligere kunne utnytte de muligheter som a-ordningen gir.

Hovedmål 3: Folkeregisteret skal ha høy kvalitet

Vårt kontinuerlige og målrettede arbeid med kontrolltiltak gjør at kvaliteten på folkeregisteropplysningene som leveres til brukerne er høyere enn i 2015. Videre har gratis distribusjon av folkeregisteropplysninger til de eksterne brukerne bidratt til at opplysningene i registeret er mer tilgjengelig. Vi har økt fokus på misbruk av ekte identiteter og ekte identitetsdokumenter. Prosjekt for modernisering av folkeregisteret arbeider med å synliggjøre om en identitet er kontrollert eller ikke kontrollert i et nytt register. Opplysningen vil etter planen bli synlig for brukerne av registeret i 2017.

Folkeregisterets kvalitet må vurderes etter hvor oppdatert, korrekt og komplett opplysningene i registeret er. Vår vurdering er at folkeregisteret gjennomgående holder høy kvalitet gitt begrensningene i dagens IT-løsning. Våre kontrolltiltak gjør at kvaliteten på opplysningene er høyere enn før. Det er imidlertid noen områder som har forbedringspotensial, eksempelvis behandling av innvandringsmeldinger.

Folkeregisteret har hatt en stabil og sikker produksjon uten avvik av vesentlig karakter. Manglende måloppnåelse foreligger imidlertid for meldingsbehandling av innvandring uten at dette påvirker samlet måloppnåelse i stor grad. Vår vurdering er at registeret er godt oppdatert innenfor de begrensningene som ligger i manuelle arbeidsprosesser.

I forbindelse med konvertering av dagens sentrale folkeregister til modernisert register jobber vi systematisk med å redusere inkonsistente verdier og feil. Dette arbeidet pågår over flere år og bidrar løpende til forbedring av datakvaliteten. Gratis distribusjon av folkeregisteropplysninger gjør opplysningene mer tilgjengelig.

Folkeregisterets kvalitet hviler blant annet på tilstrekkelig identitetskontroll. God ID-kontroll sikrer kvalitet på populasjonen i registeret. I statsbudsjettet for 2017 vedtok Stortinget at Skatteetaten fra og med 1. januar 2017 overtar ansvaret med ID-kontroll på vegne av øvrige rekvirenter av d-nummer. Dette innebærer at Skatteetaten skal utføre identitetskontroll når ekstern rekvirent mener det er behov for dette. Skatteetaten har med bakgrunn i oppdragsbrev gjennomgått og oppdatert interne rutiner. Videre har vi startet en dialog med Arbeids- og velferdsetaten, Brønnøysundregistrene og andre rekvirenter med mål om å kartlegge hvilke grupper som skal sendes til ID-kontroll og hvilke tiltak som må iverksettes deretter.

I 2016 har vi sett en svak oppgang fra 2015 i antall avdekkede falske identiteter. Vi arbeider bevisst for å hindre misbruk av identiteter og identitetsdokumenter, og vi fortsetter å styrke etatens kompetanse gjennom erfaringsdeling og obligatoriske kurs. Vi vil sette i gang nye kompetansetiltak utover i 2017 for å sikre kontinuerlig høy kvalitet på ID-kontrollen.

Delmål 3.1: Folkeregisteret skal være fullstendig, korrekt og oppdatert

For at folkeregisteret skal være fullstendig, korrekt og oppdatert må både etatens saksbehandling og andre etaters saksbehandling være korrekt og hurtig. Saksbehandlingen i folkeregisteret vurderes som jevnt over tilfredsstillende innenfor dagens rammer. Folkeregisteret skal imidlertid moderniseres, noe som vil forbedre måloppnåelsen ytterligere. To av tre resultatmål er nådd for delmålet. For det tredje resultatmålet er det et avvik på 1 prosentpoeng sammenlignet med resultatkravet. Årsaken til avviket på 1 prosentpoeng i saksbehandlingen av folkeregistermeldinger knytter seg til behandling av innvandringsmeldinger, og avviket har sammenheng med innføring av ny rutine høsten 2016 med flere kvalitetshevende tiltak.

I tillegg gjennomfører vi faste internkontroller på området for å følge opp kvaliteten. Landsdekkende rutiner bidrar til å sikre at registeret er korrekt.

I 2016 måles resultatene for delmål 3.1 ut i fra tre resultatmål i motsetning til ni for 2015. Målet i 3.1.1 sammenfatter resultatene for seks av parameterne som ble rapportert på for 2015.

Styringsparameter 3.1.1. Saksbehandlingen av folkeregistermeldinger er ajour (ant. pp fra full måloppnåelse)

Hovedmål	Delmål	SP	Styringsparametere 2016	Krav 2016 (endelig)	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
3.1 Folkeregisteret skal være fullstendig, korrekt og oppdatert							
	SP	3.1.1	Saksbehandlingen av folkeregistermeldinger er ajour (ant. pp fra full måloppnåelse)	≤ 5	6	0	9

Målet angir om folkeregisteret er ajour med behandlingen av i alt seks meldingstyper. Kravet er at antall prosentpoeng fra full måloppnåelse skal være mindre enn 5. For 2016 er resultatet 6 prosentpoeng. Avviket skyldes manglende måloppnåelse i behandlingen av én meldingstype, melding om innvandring.

Manglende måloppnåelse for meldingstypen om innvandring har sammenheng med ny rutine som ble innført høsten 2016. Et av hovedformålene med rutinen var å heve kvaliteten på saksbehandlingen, noe som blant annet gir seg utslag i at rutinen gir anvisning på at en større andel av meldingene skal saksbehandles grundigere. Vi vil i begynnelsen av 2017 kontrollere kvaliteten på saksbehandlingen for å undersøke om rutinen fungerer etter sin hensikt. Eventuelle tiltak for forbedring av måloppnåelsen vil bli vurdert når resultatene for kvalitetsmålingen foreligger.

Styringsparameter 3.1.2. Skilsmisse, separasjon, vigsel og dødsmelding – andel behandlet innen 9 dager

Hovedmål	Delmål	SP	Styringsparametere 2016	Krav 2016 (endelig)	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
3.1 Folkeregisteret skal være fullstendig, korrekt og oppdatert							
	SP	3.1.2	Skilsmisse, separasjon, vigsel, og dødsmelding - andel behandlet innen 9 kalenderdager	≥ 65,0 %	65,5 %	66,3 %	67,3 %

Samlet resultat for 2016 er over målkravet. Arbeidet med å følge opp meldingsleverandørene har bidratt til å sikre måloppnåelsen. Vi fortsetter denne dialogen i 2017.

Styringsparameter 3.1.3. D-nummer – andel tildelt av Skatteetaten innen 5 dager

Hovedmål	Delmål	SP	Styringsparametere 2016	Krav 2016 (endelig)	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
3.1 Folkeregisteret skal være fullstendig, korrekt og oppdatert							
	SP	3.1.3	Andel D-numre tildelt innen 5 kalenderdager	≥ 70,0 %	70,4 %	69,8 %	68,3 %

Vi har resultater over målkravet på dette området for 2016 med en positiv utvikling de seneste årene.

Delmål 3.2: Folkeregisteret skal levere opplysninger med høy kvalitet til brukerne

Innenfor dagens rammer vurderer vi kvaliteten på opplysningene som vi leverer til brukerne som høyere i 2016 enn i 2015. Folkeregisteret skal imidlertid moderniseres, og moderniseringen vil bidra til å øke kvaliteten ytterligere. Kvaliteten er forbedret på flere områder med målrettede kontrolltiltak. Vi vurderer årlig risikoen for feil i registeret og har en landsdekkende kontrollplan for å redusere risikoen. Kontrolltiltakene fanger opp en rekke tilfeller av manglende eller uriktig rapportering fra borgerne, og kontrollene bidrar til å sikre at registeret er korrekt og komplett. Disse tiltakene inngår i vårt kontinuerlige arbeid med å forbedre registeret.

For 2016 er det inntatt tre parametere der resultatene gir indikasjoner på kvaliteten i Det sentrale folkeregisteret. Folkeregisteret nådde målet for samtlige av disse parametere i 2016.

Styringsparameter 3.2.1. Andel profesjonelle brukere som er tilfreds med folkeregisteret

Hovedmål	Delmål	SP	Styringsparametere 2016	Krav 2016 (endelig)	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
3.2 Folkeregisteret skal levere opplysninger med høy kvalitet til brukerne							
	SP	3.2.1	Andel profesjonelle brukere som er tilfreds med folkeregisteret	71,0 %	71,9 %	75,0 %	70,80%

Den årlige online brukerundersøkelsen for profesjonelle brukere av folkeregisteret ble gjennomført i januar 2017. Som tidligere vurderte brukerne påstander om hvor korrekte og fullstendige de mente opplysningene i folkeregisteret var.

Et gjennomsnitt av alle svar gir en andel på 71,9 prosent som sier at de er «helt enig», «enig» eller «delvis enig» i utsagnene. Andelen fornøyde brukere er enda høyere (82,1 prosent) når vi trekker ut spørsmål som ikke har relevans for den enkelte bruker ut fra deres bruk av tjenestene. Men svarprosenten for 2016 var, som for 2015, svært lav sammenlignet med tidligere år og innebærer at grunnlaget for målingen er usikkert.

Styringsparameter 3.2.2. Andel avdekkede falske og fiktive flyttemeldinger

Hovedmål	Delmål	SP	Styringsparametere 2016	Krav 2016 (endelig)	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
3.2 Folkeregisteret skal levere opplysninger med høy kvalitet til brukerne							
	SP	3.2.2	Andel avdekkede falske og fiktive flyttemeldinger	≥ 5,0 %	5,8 %	5,3 %	

Parameteret indikerer omfanget av arbeidet med å heve kvaliteten i folkeregisteret ved å måle andel avdekkede falske, fiktive og manglende flyttemeldinger av totalt antall flyttemeldinger. Resultatet er over kravet og utviklingen fra 2015 er positiv.

Styringsparameter 3.2.3. Registrert entydig boligadresse i flerbolighus – dekningsgrad

Hovedmål	Delmål	SP	Styringsparametere 2016	Krav 2016 (endelig)	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
3.2 Folkeregisteret skal levere opplysninger med høy kvalitet til brukerne							
	SP	3.2.3	Registrert entydig boligadresse i flerbolighus - dekningsgrad	≥ 95,0 %	96,5 %	96,3 %	96,1 %

Parameteret måler andel personer bostedsregistrert i flerbolighus som er registrert med bolignummer i sin bostedsadresse i folkeregisteret. Måloppnåelse for 2016 ligger 1 prosentpoeng over kravet og indikerer at registeret har høy kvalitet på unike adresseopplysninger.

Spesielle tiltak

Økt tilstrømning av asylsøkere

Endringen av folkeregisterforskriften i 2015 åpnet for rekvirering av d-nummer fra utlendingsmyndighetene for asylsøker ved registrering av søknad om beskyttelse. Løsningen med rekvirering av d-nummer for nyankomne asylsøkere ved mottakssentrene i Råde og Storskog ble etablert årsskiftet 2015/2016, og den har vært i drift hele 2016. Fra januar 2017 erstatter vi den med en ny løsning for rekvirering av D-nummer fra utlendingsmyndighetene, utviklet av prosjektet for modernisering av folkeregisteret.

Modernisering av folkeregisteret

Skatteetaten har bistått Finansdepartementet i arbeidet med ny lov og nye forskrifter på folkeregisterområdet. Stortinget vedtok loven i november 2016, og vi sendte forskriften på høring 9. januar 2017. Utkast til forskrift tar hensyn både til samfunnets behov og til innspill fra viktige produsenter og konsumenter av folkeregisteropplysninger. Lov og forskrift legger til rette for en forbedret ID-forvaltning.

Hovedprosjektet for modernisering av folkeregisteret startet 1. januar 2016. Se forøvrig omtale under IKT – forvaltning og utvikling.

Ny personidentifikator

Vårt forslag til valg av ny personidentifikator har vært gjenstand for ekstern kvalitetssikring i regi av Finansdepartementet. I den forbindelse har vi bistått departementet og deres kvalitetssikrer. Vi har også bistått departementet med forberedelse av høring om ny personidentifikator.

D-nummer

Etter et langt forarbeid ble i underkant av 1 million d-nummer merket som inaktiv nummerinnehaver 16. januar 2017. Inaktiv nummerinnehaver er de som har vært inaktive i Skatteetatens systemer de siste tre årene. Merkingen er en tilleggsopplysning om d-nummerinnehaverens aktivitet i Norge. Det er opp til brukerne av folkeregisteret å vurdere hvilke ekstra kontroller bruker vil sette i verk som følge av at et d-nummer er merket som inaktiv. Det er samtidig innført en tidsbegrensning på nye d-nummer på fem år, det vil si at etter fem år merkes et d-nummer automatisk som inaktivt. Vi viser forøvrig til redegjørelse sendt Finansdepartementet i januar 2017.

Vi har også forberedt overtagelse av ID-kontrollen fra de øvrige d-nummerrekvirentene. På grunnlag av dialog med rekvirentene har vi utarbeidet retningslinjer for når og hvordan ID-kontrollen skal gjennomføres. Vi overtok ansvaret for ID-kontrollen fra de øvrige rekvirentene 1. januar 2017. Tiltakene som følge av rapporten fra 2011 om forbedring av d-nummer ordningen anser vi nå som gjennomført.

Behandling av folkeregistersaker – organisering

Vi har utredet nasjonal vedtakskompetanse med tilhørende sentralisering av oppgaver på folkeregisterområdet. Utredningen anbefaler innføring av nasjonal vedtakskompetanse og sentralisering av oppgaveløsningen og ble levert 15. september. Vi benytter utredningen i arbeidet med å beskrive framtidig oppgaveløsning, jf oppdrag 16. februar 2016 om utredning av ny organisering.

Gratis standardtjenester fra folkeregisteret

Gratis standardtjenester fra folkeregisteret for alle virksomheter ble implementert den 1. februar 2016. Standardtjenestene omfatter blant annet oppslag på nett, vask og vedlikehold av registre og de fleste uttrekk fra databasen. Andre tjenester, som ikke er definert som standardtjenester, er videreført som betalingstjenester.

Hovedmål 4: Brukerne skal få god service

Effektiv og riktig saksbehandling er viktig for etatens tillit i samfunnet. Vi vil at brukerne skal få løst saken sin ved første gangs henvendelse, og vi ønsker å ha en god brukerdialog i alle kanaler. Måloppnåelsen på dette området er lavere enn ønsket og kan forbedres. Vi ser behov for forbedringer både innen saksbehandlingstidene på klager og på brukernes opplevelse av etatens service. I pressperioder, som ved levering av selvangivelsen og ved andre leveranser som gjelder mange, blir svartidene på telefon lengre enn vi ønsker. For å heve servicenivået for brukerne vurderer vi fortløpende ressursinnsatsen i våre kanaler opp mot annen oppgaveløsning. Skatteopplysningen vil fremover prioritere besvarelse i kanalene telefon og chat.

Vi har de seneste årene satt i verk en rekke tiltak for å følge opp kvaliteten i etatens førstelinje, både i Skatteopplysningen og i publikumsveiledningen i skranke. Tiltaket individuell kompetanseavklaring er satt i verk for hele førstelinje, med påfølgende systematisk kompetanseutvikling. I tillegg følger leder løpende opp den enkelte medarbeider gjennom medlytt til telefonsamtaler. Vi forventer at det i 2017 vil bidra til å øke måloppnåelsen innen kvalitet og servicenivået på vår veiledning.

For at brukerne skal få informasjon og veiledning av god kvalitet, er første halvår 2016 også blitt brukt på å lage og optimalisere ny informasjon på skatteetaten.no. For eksempel gjelder det informasjon og tjenester som følge av at Skatteetaten overtok oppgaver fra Tolletaten fra 1. januar 2016.

I juni lanserte vi en ny steg-for-steg-veileder for hva utenlandske arbeidstakere må gjøre for å kunne starte å jobbe i Norge: <http://www.skatteetaten.no/start>. Analyser har vist at slike veiledere bidrar til å gi ønsket effekt for både brukeren og Skatteetaten.

På nettsiden skatteetaten.no søker flere brukere veiledning og informasjon sammenlignet med tidligere år. Andelen brukere som er tilfreds med skatteetaten.no er på samme nivå som tidligere undersøkelser (27 prosent). Vi har jobbet spesielt med å tilpasse informasjon for brukeren. Et eksempel på dette er <http://www.skatteetaten.no/finnpost> som i 2015 erstattet den papirbaserte rettledningen til postene i selvangivelsen. I 2016 er andelen "Ja, jeg fant det jeg lette etter" for alle veiledningssider til selvangivelsens poster på 35,2 prosent. For veiledningssider som skal hjelpe til med hvordan selvangivelsen skal fylles ut, er andelen ja 44 prosent.

Skatteetaten på Facebook/Skatten min har 47 800 følgere. Antall sidevisninger og unike brukere har fordoblet seg fra 2015 til 2016 på Skatten min. På Skatten min besvarer vi spørsmål fra lønntakere og pensjonister. Vi bruker også kanalen til informasjon om skatt og folkeregister, ofte tilpasset og segmentert til særskilte målgrupper. I mai 2016 opprettet vi en egen side for enkeltpersonforetak: Skatten min bedrift som per utgangen av 2016 har 1 550 følgere.

Delmål 4.1: Saksbehandlingen skal være effektiv

Vi vurderer etatens saksbehandling som effektiv på de fleste områder, men ønsker å forbedre effektiviteten på klagebehandling for merverdiavgift og særavgifter.

Første halvår 2016 arbeidet vi med å redusere antall klager til skatteklagenemnda og til klagenemnda for merverdiavgift for at færrest mulig gamle klager skulle bli overført til ny klagenemndsordning. Likevel ble cirka 1 500 skatteklager og cirka 200 merverdiavgiftsklager overført til den nye skatteklagenemnda. Resultatmålet for andel klager til klagenemnda for merverdiavgift behandlet innen 6 måneder var per overgang til ny Skatteklagenemnd 1. juli 2016 godt under målkravet.

Restansene for ny Skatteklagenemnd ved årsskiftet er utilfredstillende med 1015 saker i restanse. Vi har derfor satt i gang et prosjekt for å få bedre flyt i klageprosessene for 2017. Vi jobber kontinuerlig med å forbedre våre rutiner og prosesser slik at vi blir enda mer effektive i vår saksbehandling. Vi har levert gode resultater på tollkreditsøknader som er en av oppgavene som Skatteetaten har overtatt fra Tolletaten. Her har vi etablert nye prosesser og systemløsninger, samtidig som vi har opprettholdt kvaliteten.

Styringsparameter 4.1.1. Andel klager på likningsbehandlingen behandlet innen 3 måneder

Hovedmål	Delmål	SP	Styringsparametere 2016	Krav 2016 (endelig)	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
4.1 Saksbehandlingen overfor brukerne skal være effektiv							
	SP	4.1.1	Andel klager på likningsbehandlingen behandlet innen 3 måneder	≥ 90,0 %	91,1 %	91,2 %	90,4 %

Resultatet er noe bedre enn resultatkravet og omtrent på samme nivå som i fjor.

Styringsparameter 4.1.2. Andel klager til klagenemnda for merverdiavgift behandlet innen 6 måneder

Hovedmål	Delmål	SP	Styringsparametere 2016	Krav 2016 (endelig)	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
4.1 Saksbehandlingen overfor brukerne skal være effektiv							
	SP	4.1.2	Andel klager til klagenemnda for mva. behandlet innen 6 måneder	≥ 90,0 %	73,4 %	85,4 %	87,1 %

Resultatet ved overgangen til ny Skatteklagenemnd 1. juli lå godt under målkravet. Årsaken var at vi prioriterte å bygge ned restanser på gamle og ressurskrevende saker før overgangen. Dette har gitt lavere måloppnåelse enn tidligere år på landsbasis.

Styringsparameter 4.1.3. Andel restanser for etterkontroller eldre enn ett år

Hovedmål	Delmål	SP	Styringsparametere 2016	Krav 2016 (endelig)	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
4.1 Saksbehandlingen overfor brukerne skal være effektiv							
	SP	4.1.3	Andel restanser for etterkontrollrapporter eldre enn 12 måneder	≤ 20,0 %	18,8 %	18,3 %	20,5 %

Vi har stor oppmerksomhet på arbeidet med disse restansene, som ofte er kompliserte saker. Utviklingen har gjennom året vært tilfredsstillende, og vi når kravet for 2016.

Styringsparameter 4.1.4. Andel søknader om tollkreditt behandlet innen 14 dager

Hovedmål	Delmål	SP	Styringsparametere 2016	Krav 2016 (endelig)	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
4.1 Saksbehandlingen overfor brukerne skal være effektiv							
	SP	4.1.4	Andel søknader om tollkreditt behandlet innen 14 dager	≥ 95%	96,6 %	96,9 %	98,2 %

Behandling av søknad om tollkreditt var en av oppgavene som ble overført fra Tolletaten. Resultatet for 2016 er bedre enn kravet.

Styringsparameter 4.1.5. Andel søknader om avgiftsmessig statusendring for kjøretøy behandlet innen 14 dager

Hovedmål	Delmål	SP	Styringsparametere 2016	Krav 2016 (endelig)	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
4.1 Saksbehandlingen overfor brukerne skal være effektiv							
	SP	4.1.5	Andel søknader om avgiftsmessig statusendring for kjøretøy behandlet innen 14 dager	≥ 95%	96,7 %		

Søknad om avgiftsmessig statusendring er et mål som Tolletaten rapporterte på tidligere. Det er derfor gledelig å se at Skatteetaten langt på vei har lykket med å etablere nye prosesser, systemløsninger og å opprettholde tilstrekkelig kvalitet. Resultatet samlet sett er over målkravet.

Styringsparameter 4.1.6. Andel klager på særavgiften behandlet av skattekontorene innen 90 dager

Hovedmål	Delmål	SP	Styringsparametere 2016	Krav 2016 (endelig)	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
4.1 Saksbehandlingen overfor brukerne skal være effektiv							
	SP	4.1.6	Andel klager på særavgifter behandlet innen 90 dager	≥ 95%	91,8 %		

Resultat er 91,8 prosent mot et krav på 95 prosent. På grunn av noen utfordringer ved overføringen av oppgavene fra Tolletaten medfører enkeltsaker at resultatet avviker fra kravet.

Vi har mottatt under 100 klager på særavgifter. Antallet er såpass lite at vi foreløpig begrenser oss til å følge med på utviklingen.

Delmål 4.2: brukerne skal få informasjon og veiledning av god kvalitet

Vi vurderer nivået på vår veiledning til brukerne som tilfredsstillende, men ser at vi har et forbedringspotensial på kvaliteten i våre svar.

Vi jobber kontinuerlig med kvalitet i førstelinje. Vi har stort fokus på å veilede brukerne i Skatteetatens selvbetjeningsløsninger. Vi bruker også mye ressurser i kompetansehevende tiltak for å kunne veilede korrekt og for å gi brukeren rett svar ved første henvendelse. 88 prosent av de som kontaktet oss per telefon svarer at de har fått løst sin henvendelse ved første kontakt.

Pressperioder, som ved fristen for innlevering av selvangivelsen, fører til stor trafikk i alle kanaler. Vi bruker mye ressurser i førstelinjen i disse periodene, men likevel opplevde brukerne tidvis lange ventetider på telefon i innleveringsperioden for selvangivelsen. Det er mange årsaker til disse resultatene, blant annet prioritering av ressurser og nye oppgaver som chat og besvaring av e-post. Vi vil prioritere telefon og chat fremover og ha en tett dialog internt for å følge utviklingen på ventetidene i 2017.

Vi har også hatt utfordringer knyttet til svartid ved Statens innkrevingsentral. Der har vi prioritert saksbehandling foran kortere svartider.

Chat ble i 2016 utvidet med temaet folkeregisteret og er et godt tilbud til flere målgrupper. Det er rask svartid i kanalen, og brukerne er svært fornøyd med kvaliteten og funksjonaliteten i denne kanalen. Vi har fått flere positive tilbakemeldinger fra grupper som er forhindret fra å benytte telefon som kanal, som hørselhemmede og personer som lærer seg norsk. Vi har fått tilbakemeldinger fra mange utenlandske brukere at de foretrekker en skriftlig dialog framfor muntlig.

Styringsparameter 4.2.1. Andel henvendelser til Skatteopplysningen der brukeren er fornøyd med servicen

Hovedmål	Delmål	SP	Styringsparametere 2016	Krav 2016 (endelig)	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
4.2 Brukerne skal få informasjon og veiledning av god kvalitet							
	SP	4.2.1	Andel henvendelser til SOL der brukeren er fornøyd med servicen	≥ 75,0 %	85,0 %	80,0 %	79,0 %

På spørsmålet "Jeg er alt i alt fornøyd med telefonsamtalen jeg hadde med Skatteetaten" sier 85 prosent seg fornøyd. Dette er en oppgang på 5 prosentpoeng, og økningen følger den positive utviklingen de siste årene. Viktigst for brukernes tilfredshet med telefon er at de får den hjelpen de trenger, og at den de snakker med har god kompetanse.

Styringsparameter 4.2.2. Kvaliteten til veiledningen til førstelinje (Skatteopplysningen og veiledning) – andel korrekte svar

Hovedmål	Delmål	SP	Styringsparametere 2016	Krav 2016 (endelig)	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
4.2 Brukerne skal få informasjon og veiledning av god kvalitet							
	SP	4.2.2	Kvaliteten til veiledningen til førstelinje (SOL/Veiledning) – andel korrekte svar	≥ 97,0 %	91,0 %	91,3 %	N/A

I tabellen er resultatet for 2015 kun for Skatteopplysningen, og tallet er dermed ikke sammenliknbart med 2016.

Resultatet for 2016, 91,0 prosent, er for Skatteopplysningen og veiledning i skranke samlet. En samlet måling gir et bredere grunnlag for å vurdere kvalitet for hele førstelinje. Hele førstelinje har i 2016 arbeidet med kvalitet.

Målinger for Skatteopplysningen viser at andel rette svar er økt fra 91,3 prosent i 2015 til 94 prosent i 2016. Skatteopplysningen har i 2016 gjennomført to kvalitetsundersøkelser og fire evalueringer med kompetanseavklaringer på individnivå. Skatteopplysningen har i flere år rettet oppmerksomhet mot kompetanseheving, og resultatene viser at tiltakene har effekt som vises gjennom høyere kvalitet på svarene de gir publikum.

Publikumsveiledning har for første gang også rapportert på kvalitet. Publikumsveiledning har gjennomført tre evalueringer med kompetanseavklaringer på individnivå og kan vise til 85 prosent i sin kvalitetsundersøkelse. Målingen tar ikke høyde for at veileder kan logge og videresende til fagstøtte spørsmål de ikke kan svare på. Det er noe vi normalt vil gjøre. Målingen er derfor ikke helt representativ for andel rette svar gitt til brukerne. Publikumsveiledning begynte i 2015 med individuell kompetanseavklaring (IKA) og mer systematisk kompetanseutvikling. Dette er tiltak som vi forventer vil bidra til å øke andel korrekte svar i 2017.

Styringsparameter 4.2.3. Andel brukere som oppfatter etatens servicenivå som godt

Hovedmål	Delmål	SP	Styringsparametere 2016	Krav 2016 (endelig)	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
4.2 Brukerne skal få informasjon og veiledning av god kvalitet							
	SP	4.2.3	Andel brukere som oppfatter etatens servicenivå som godt [3]	≥ 75,0 %	73,0 %	70,6 %	81,0 %

Fotnote 3: Målingen er eksklusiv SI

På spørsmålet om hvordan brukerne oppfatter etatens service, svarer et gjennomsnitt på 73 prosent at de oppfatter etatens servicenivå som godt. Dette er en økning på 2,4 prosentpoeng sammenlignet med 2015 og en positiv utvikling i retning av målet på 75 prosent. Resultatet er et gjennomsnitt av fem underspørsmål. På enkeltspørsmålet "Alt i alt opplever jeg Skatteetatens service som god" er 84 prosent helt eller litt enig. Viktigst for brukernes opplevelse av godt servicenivå er at vi har profesjonelle og imøtekommende medarbeidere, og at det har vært enkelt å få svar på det de lurte på de gangene de har vært i kontakt.

Målingen over er eksklusiv Statens innkrevingssentral. Sentralen har gjennomført en egen undersøkelse rettet mot sine oppdragsgivere i 2016. Undersøkelsen viser at innkrevingssentralens oppdragsgivere er svært fornøyd med innkrevingen enheten utfører på deres vegne, og 100 prosent oppgir at de er fornøyd, meget fornøyd eller svært fornøyd. 93 prosent av oppdragsgiverne oppgir at de har tilgang til selvbetjeningsløsningen. Av de som har tatt løsningen i bruk, svarer 89 prosent at de er fornøyd, meget fornøyd eller svært fornøyd med løsningen.

Styringsparameter 4.2.4. Andel brukere som har hatt en sak til behandling de siste 2 årene som oppfatter servicenivået i etatens sakshåndtering som godt

Hovedmål	Delmål	SP	Styringsparametere 2016	Krav 2016 (endelig)	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
4.2 Brukerne skal få informasjon og veiledning av god kvalitet							
	SP	4.2.4	Andel brukere som har hatt en sak til behandling de siste 2 år som oppfatter servicenivået i etatens sakshåndtering som godt [3,6]	≥ 65,0 %	70,7 %	67,0 %	59,5 %

Fotnote 3: Målingen er eksklusiv SI

Fotnote 6: Kravet er endret fra siste 5 år til siste 3 år fra 2015.

Brukerundersøkelsen for lønnstakere og pensjonister (mai 2016) er utført i samarbeid med analysebyrået Opinion. Spørsmålet er endret til "... sak til behandling de siste 2 år". Spørsmålet er endret for å øke sannsynligheten for at respondentene husker opplevelsen sin. Endringen i rapporteringen er avklart med Finansdepartementet.

Resultatet har i gjennomsnitt økt fra 67 prosent som er fornøyde med servicenivået i 2015 til 70,7 prosent i 2016. Andelen som har hatt en sak til behandling ligger på 10 prosent og er på nivå med 2015. Sju av ti som har hatt en sak til behandling oppgir at de fikk medhold i saken. Det viktigste for alt i alt tilfredsheten med saksbehandlingen er tillit til at saksbehandlingen er rettferdig, og at begrunnelsen er forståelig.

Spesielle tiltak

Servicesenter for utenlandske arbeidstakere

De fleste henvendelsene gjelder ansatte i bygg, anlegg, restaurant og transport. Vi ser en økning i antall utenlandske arbeidstakere med utenlandske arbeidsgivere og flere nyetablerte enkeltpersonforetak og aksjeselskaper med utenlandske eiere. Antall bemanningsbyråer er flere nå enn tidligere, og vi ser at stadig flere personer har korte oppdrag for forskjellige firma. Arbeidsinnvandringen til sesongrelatert arbeid i landbruket og fiskeindustrien er stabil.

Samarbeidet mellom etatene fungerer meget godt, og tilbakemeldinger fra brukerne er gode. Medarbeidernes språkkompetanse er verdifull. Senterne er en viktig informasjonskilde når det gjelder tips som inneholder sanntidsinformasjon om arbeidslivskriminalitet og som treffer midt i etablerte nettverk. Veilederne fra Skatteetaten har deltatt med sin ID-kompetanse på utekontroller sammen med Arbeidstilsynet og politiet. Senteret i Oslo samarbeider også med Nasjonalt ID-senter.

Skattehjelpen

Skattehjelpen ble evaluert i 2014. I 2015 ble det opprettet en arbeidsgruppe med mandat om å utforme nytt mandat og nye rutiner for Skattehjelpen. Mandat og rutiner for bistand til vanskeligstilte og forebyggende veiledning ble vedtatt 1. mars 2016. Skattehjelpen har mottatt 873 saker og avsluttet 882 saker i 2016. Det har resultert i endring i 169 skattesaker og i 23 merverdiavgiftssaker. Opprinnelig krav er ettergitt i henholdsvis ni inntektssaker og sju merverdiavgiftssaker.

Enklere hverdag for folk flest

Vi viser til omtale under hovedmål 4 om hvordan Skatteetaten jobber for å skape en enklere hverdag for folk flest, og hvordan brukerne opplever etaten. Etatens brukerundersøkelser er tilgjengelige på skatteetaten.no <http://www.skatteetaten.no/no/Om-skatteetaten/Statistikk-og-analyse/Brukerundersokelser>.

IKT –forvaltning og utvikling

Velfungerende og effektive IKT-systemer har i flere tiår vært helt avgjørende for at Skatteetaten har kunnet levere i tråd med forventninger gitt av samfunnsoppdraget. Forenklinger og effektivisering for næringslivet og for den enkelte skattyter har i all hovedsak kommet gjennom strategisk anvendelse av IT som grunnlag for nye eller forbedrede publikumstjenester. En målrettet og styrt videreutvikling av arbeidsprosesser og IT-tjenester er nødvendig for å operasjonalisere etatens virksomhetsstrategi. Etatens nye IT-løsninger konstrueres og bygges for å bidra til økt digitalisering, selvbetjening og informasjonstilgang samt for analyse og kontroll. Dette gjøres gjennom utviklingsprosjekter som er basert på forretningsmessige behov og mål. Hovedmålet med moderniseringen av IT-systemene er imidlertid å sikre fortsatt stabil og sikker produksjon.

Etatens utviklingsprosjekter går i henhold til sine planer; prosjektet for modernisering av grunnlagsdata (MAG) ble avsluttet i første halvår 2016, webløsningen næringsrapport skatt (ELSA) er innført og prosjektet for skatteberegning og forskudd (SOFUS) har i løpet av 2016 etablert landsdekkende tjeneste for forskudd. Prosjektene for modernisering av folkeregisteret (MF) og for ny løsning for avgiftsforvaltningen (SAFIR) er godt i gang. Oppdatert statsningsforslag for modernisert skattemelding (SIRIUS) er ferdigstilt og er oversendt departementet.

Utviklingsprosjektene arbeider alle innenfor rammer gitt av etatens strategi og IT-moderniseringsplan der målet er å sikre at IT-porteføljen samlet sett vil gjøre etaten i stand til å ivareta samfunnsoppdraget i fremtiden. Videre at etaten gjennom utviklingsprosjektene oppnår en helhetlig IT-arkitektur som forbedrer endringsevnen og legger til rette for mer forutsigbare kostnader. I Skatteetatens IT-strategi for 2016 – 2025, som ble vedtatt tidlig i 2016, er dette et uttalt mål.

Overgang til Digital Postkasse for Innbygger

Etaten har, i samarbeid med Brønnøysundregistrene og Direktoratet for IKT og forvaltning, arbeidet for å finne løsninger som gjør det mulig å benytte digital postkasse for skattedialogen. Løsningene som tilbys fra felleskomponentforvalterne tilfredstiller så langt ikke etatens krav til blant annet sporing og varsling. I forbindelse med regjeringens digitaliseringsrundskriv ble det bestemt at skatteoppgjøret for 2016 skulle tilsendes digital postkasse i juni 2017. Vi har deltatt i det videre arbeid ut fra disse forutsetningene og har, sammen med samarbeidspartnerne, utarbeidet et forslag til en midlertidig løsning som kan imøtekomme regjeringens beslutning. Den innebærer blant annet tilpasninger i våre interne produksjonsløsninger. Den endelige løsningen, som må finnes innenfor rammen av felleskomponentene (Altinn, digital postkasse), skal det arbeides videre med. Ansvar for å realisere løsningen ligger hos Brønnøysundregistrene og Direktoratet for IKT og forvaltning. For å kunne nå målet for skatteoppgjøret 2016 i digital postkasse må implementeringen av den midlertidige løsningen være avsluttet innen utgangen av 1. kvartal 2017.

Modernisering av folkeregisteret

Hovedprosjektet startet i januar 2016 og har i første hovedleveranse arbeidet med å utvikle funksjonalitet for rekvirering av d-nummer, identitetsgrunnlag og synliggjøring av falsk identitet. I tillegg har prosjektet utviklet basisfunksjonalitet for mottak av meldinger, journalføring, nytt register, saksbehandlingsflater, sikkerhetsløsninger og utsendelse av hendelser (feeds).

Prosjektet har jobbet med tekniske og juridiske forberedelser for å synliggjøre for brukerne av folkeregisteropplysninger hvilken identitetskontroll som er gjennomført når fødselsnummer eller d-nummer tildeles. Løsningen for rekvirering og tildeling av d-nummer for asylsøkere settes i produksjon 23. januar 2017, i samarbeid med Utlendingsdirektoratet.

Ny folkeregisterlov ble vedtatt 9. desember 2016 og forventes å tre i kraft i løpet av 2017. Ny lov åpner for hendelsesbasert, elektronisk oppdatering av folkeregisteropplysninger til brukerne. Detaljering av loven foregår gjennom forskriftsarbeidet. Forslag til ny forskrift ble sendt på høring 9. januar 2017.

Prosjektet er i dialog med Direktoratet for e-helse, Utlendingsdirektoratet og Arbeids- og velferdsetaten for å finne gode løsninger for etablering av elektroniske grensesnitt i forbindelse med deres rolle som produsenter av folkeregisteropplysninger. Samarbeidsavtaler er signert med Utlendingsdirektoratet og Direktoratet for e-helse. Avtale

med Arbeids- og velferdsetaten forventes inngått i løpet av første halvår i 2017. De tre etatene har alle etablert egne samarbeidsprosjekter for å være i best mulig i stand til å gjøre nødvendige tilpasninger til et modernisert folkeregister. Etatene har søkt om midler i egne satsingsforslag gjennom sine respektive departementer for å kunne bidra til, og senere nyttiggjøre seg av, resultatene av moderniseringen på en god måte. Produsentenes tilpasningsdyktighet for at de skal kunne innlevere elektroniske meldinger til folkeregisteret er den viktigste suksessfaktoren for at moderniseringen av folkeregisteret skal lykkes. Prosjektet har utviklet en samhandlingsmodell for å kunne håndtere et større antall produsenter av folkeregisteropplysninger på en effektiv og forutsigbar måte.

Året endte med et betydelig underforbruk av øremerkede midler for prosjektet. Hovedårsaken er at det har vært mindre ressursbruk enn estimert. I samarbeid med ekstern kvalitetssikrer leverte vi i desember 2016 en usikkerhetsanalyse som viste et oppdatert kostnadsestimert tett opp mot prosjektets styringsramme. Forslag til ny periodisering av basiskostrammen for gjenstående år er under utarbeidelse.

Prosjektet ligger litt etter hovedmilepælsplanen, men vi regner ikke med at forsinkelsen vil ha betydning for prosjektets sluttdato.

I 2017 vil prosjektet levere gjenstående funksjonalitet på området identitetsforvaltning og samtidig ta fatt på detaljeringen av løsning for melding av fødsel og død. Vi viser forøvrig til Finansdepartementets kontaktforum for prosjektet.

Ny systemløsning for avgiftsforvaltningen (SAFIR)

Prosjektet har ferdigstilt sine leveranser i 2016 i henhold til plan:

- Konsept for risikobasert tilnærming godkjent juni 2016
- Motta og lagring av tolldeklarasjoner produksjonssatt juni 2016
- Pilot særavgifter for et antall sjokoladeprodusenter lansert september 2016

Prosjektet har dessuten arbeidet med prosessbeskrivelser og regelverk knyttet til omregistreringsavgift, forholdsmessig engangsavgift og trafikkforsikringsavgift. I tillegg er den første versjonen av løsning for sammenstillt reskontroinformasjon på plass.

Avhengigheter til andre etater blir håndtert gjennom formaliserte samarbeidsfora. Det er etablert faste møteplasser med Tolletaten for å avstemme leveranser og samordne planer. Tilsvarende håndteres avhengighetene mot Statens vegvesen for felles motorvognprosesser gjennom møter mellom Autosysprosjektet og SAFIR.

Hovedprosjektet for SAFIR - etterlevelse ble startet i september 2016. I perioden frem til årsskiftet har prosjektet i hovedsak arbeidet med forberedelser for anskaffelse av analyse- og informasjonsplattform samt prioritering og planlegging av fremtidige forretningsleveranser. Anskaffelsen av analyse- og informasjonsplattform ble satt i gang medio desember 2016 gjennom utlysning av konkurransen. Vi viser forøvrig til Finansdepartementets kontaktforum for prosjektet.

Ny ordning for innførselsmerverdiavgiften, uregistrerte avgiftspliktige og ny skattemelding for merverdiavgift (ODIN)

Arbeidet med å utvikle nye løsninger som støtter overtakelse og forvaltning av ansvaret for innførselsmerverdiavgiften fra Tolletaten til Skatteetaten ble ferdigstilt i 2016. Nye integrasjoner og datautvekslingsmekanismer for tolldeklarasjoner er etablert mellom Tolletaten og Skatteetaten, og mellom Altinn og Skatteetaten for skattemelding for merverdiavgift. Produksjonssettingen av de nye løsningene var vellykket, og den nye ordningen ble iverksatt som forutsatt 1. januar 2017.

Gjennom hele 2016 har prosjektet fokusert på informasjon og kommunikasjon. Det har vært en rekke informasjonstiltak for bransje- og interesseorganisasjoner, kursleverandører innen regnskapsområdet og systemleverandører innen regnskap og fortolling. Prosjektet har sendt ut informasjon til alle virksomheter i merverdiavgiftsregisteret, og det har lagt ut informasjon om den nye ordningen på Skatteetatens nettsider. Virksomheter som ikke er registrert for merverdiavgift og/eller særavgift, samt privatpersoner, vil bare i noen tilfeller komme i kontakt med Skatteetaten om avgiftene. Informasjon til disse gruppene er i stor grad nettbasert.

Prosjektet har utviklet og dokumentert nye prosesser som skal understøtte det nye drifts- og forvaltningsansvaret av innførselsmerverdiavgiften, uregistrerte avgiftspliktige og ny skattemelding for merverdiavgift. Det er dokumentert totalt 39 nye prosesser og grensesnitt mellom Tolletaten og Skatteetaten. For å heve kompetansen har vi gjennomført sentral opplæring for over 100 superbrukere i Skatteetaten. Disse superbrukerne har igjen lært opp over 1500 medarbeidere i etaten.

Prosjektet har i samarbeid med Tolletaten revidert og utarbeidet nye samarbeidsavtaler mellom Tolletaten og Skatteetaten. Avtalene ble signert i desember 2016.

Modernisering av systemene for forskudd og skatteberegning (SOFUS)

Prosjektet skal erstatte dagens systemer for forskudd, skatteberegning og skatteoppgjør. Prosjektet ble startet i januar 2014 og er planlagt ferdigstilt ved utgangen av 2018.

Formålet med prosjektet er todelt. Det ene er å sikre løpende skatteberegning og å vise skattytere skattemessig betydning av endringer i inntekter, fradrag og verdier. Dette vil kunne styrke rettssikkerheten og dialogen med skattyter både på forskuddsstadiet og ved skatteoppgjøret. Det andre er å trygge løpende produksjon, bedre endringsevnen og redusere vekst i forvaltningskostnadene gjennom å modernisere systemene for forskudd og skatteberegning. Moderniseringen vil også bidra til brukervennlige digitale tjenester for skattyterne.

Prosjektet har levert i henhold til plan og har i 2016 i hovedsak arbeidet med å utvikle modernisert løsning for forskudd og skatteberegning. Det har også arbeidet med drift av pilotproduksjon på forskudd. Piloten startet i én kommune, med en gradvis utvidelse frem til september hvor tjenesten ble tilgjengeliggjort for hele landet. Prosjektet har også levert skattekalkulator for 2015 og en minimumsutgave for 2016 og 2017. I løpet av 2016 startet prosjektet arbeidet med løsninger for skatteplikt (skattemantall), forhåndsfastsetting og skatteoppgjør.

I desember leverte prosjektet forskuddsutskrivning for inntektsåret 2017 som planlagt. Til tross for sent avklart statsbudsjett ble produksjonssettingen vellykket. Det var to avvik hvor skattytere som mottar uføreytelser og pensjon fra andre utbetalere enn Arbeids- og velferdsetaten, fikk feil skattekort. Feilene ble rettet, og skattyterne fikk tilsendt nytt korrigeret skattekort. Løsningen er stabil i drift. Vi viser forøvrig til Finansdepartementets kontaktforum for prosjektet.

Modernisering av grunnlagsdata (MAG)

MAG-prosjektet gjennomførte i første halvår en vellykket og komplett produksjon av grunnlagsdata med modernisert systemløsning. Til sammen har prosjektet levert 12 nye ordninger som er fordelt på grunnlagsdata, forsikring og verdipapir og som igjen omfattet flere titalls tusen oppgavegivere.

Prosjektet ble avsluttet som planlagt etter at årets produksjon av selvangivelsen var gjennomført. Sluttrapport ble levert våren 2016. Prosjektet har holdt seg innenfor de økonomiske rammene og har levert i henhold til opprinnelige mål og gevinstplan. Prosjektets hovedoppgaver i 2016 var å følge opp og veilede oppgavegivere og å følge opp selve produksjonen. Det var en krevende produksjonsperiode i og med at mange innsendere skulle levere data på nytt format, med større grad av nye automatiserte kvalitetskontroller og nye opplysninger. Spesielt gjaldt dette oppgavegivere knyttet til verdipapir og boligsparing for ungdom.

Foreign Account Tax Compliance Act (FATCA) henter inn og videreformidler opplysninger om amerikanske statsborgere. Denne ordningen ble håndtert av prosjektet. Fristen for å levere opplysninger om amerikanske kontohavere ble endret til 31. mars i samråd med finansnæringen. Ordningen ble utvidet ved at det for inntektsåret 2015 skal gis opplysninger om både betalinger til ikke-deltakende finansielle institusjoner og om avkastning i form av renter og utbytte mv.

Vi har mottatt kontoopplysninger om nordmenn med konto i USA, og disse opplysningene er nå til behandling.

MAG-systemet håndterer nå den daglige produksjon av a-ordningen og alle grunnlagsdataordninger. Systemet kontrollerer og besvarer over 97 prosent av oppgavene i løpet av sekunder. Det er stabilt og har lite behov for manuell saksbehandling. Kvaliteten på grunnlagsdata er bedret gjennom bedre tilbakemeldinger til oppgavegivere, tettere oppfølging av oppgavegivere og automatiserte kontroller. Mengden grunnlagsdata som fylles ut på selvangivelsen øker for hvert år.

Felleskomponentene og grunnlagsdataordninger som er levert av prosjektet forvaltes videre av driftsorganisasjonen gjennom kontinuerlig feilrettinger og forbedringer.

Ny felles ordning for arbeidsgiveres innrapportering av opplysninger om arbeidstakeres ansettelses- og inntektsforhold mv. (a-ordningen)

A-ordningen er et samarbeid mellom Arbeids- og velferdsetaten, Statistisk sentralbyrå og Skatteetaten. Ordningen ivaretar en samordnet innrapportering av inntekts- og ansattinformasjon fra arbeidsgivere og øvrige opplysningspliktige. Etatene har løpende tilgang til opplysninger om lønn og arbeidsforhold. Tilgangen er begrenset til de opplysninger den enkelte etat til enhver tid har hjemmel til å benytte.

Opplysningene fra a-ordningen ligger helt eller delvis til grunn for en rekke sentrale oppgaveløsninger i eieretatene, og etatene benytter dem til å fastsette og kontrollere skatt, trygde- og pensjonsytelser, arbeidsgiveravgift, skattetrekk og til å produsere statistikk.

Etatenes fellesforvaltning har ansvaret for forvaltning av a-ordningen siden 1. januar 2016. Den tekniske løsningen for a-ordningen har god ytelse og driftsstabilitet. Antall brukerstøttehenvendelser har holdt seg stabilt.

Erfaringene tilsier at etterlevelsen av innrapporteringen har bedret seg i forhold til innføringsåret 2015. For 2016 rapporterte i overkant av 245 000 unike opplysningspliktige (brukere). Det er cirka 88 prosent som rapporterer fra et lønssystem, og dette utgjør cirka 99,8 prosent av antall inntektsmottakere. Med noen enkeltunntak har datakvaliteten vært god.

Fra august 2016 begynte Etatenes fellesforvaltning med administrative reaksjoner på maskinelt identifiserbar, mangelfull rapportering i 2016 i form av tvangsmulkt. Erfaringene tilsier at en har oppnådd større etterlevelse og rettidighet på innrapporteringen som følge av dette.

Forenklet leveringsløsning for næringsdrivende med enkle skattemessige forhold (ELSA)

ELSA-prosjektet startet opp i januar 2014 og ble avsluttet 30. juni 2016. Prosjektet har utviklet en webløsning, Næringsrapport skatt, som skal brukes av næringsdrivende for innrapportering av næringsforhold. Løsningen reduserer næringslivets administrative kostnader for innlevering av selvangivelsen med betydelige summer årlig. Forenklingen innebærer at de ni mest vanlige skjemaene for rapportering er samlet ett sted.

Næringsrapport skatt for aksjeselskap ble lansert 24. februar 2016. Den 31. mars ble Næringsrapport skatt for enkeltpersonforetak lansert og samkjørt med åpning av selvangivelsen. I løpet av produksjonsperioden leverte 44 600 næringsdrivende sin selvangivelse gjennom løsningen Næringsrapport skatt. Vi viser forøvrig til rapportering under hovedmål 1 om feil i beregningen av trygdeavgift og/eller toppskatt for personlige næringsdrivende.

Prosjektet har sørget for at relevant informasjon har kommet ut til næringsdrivende gjennom flere kanaler. Våre veiledere på telefon og i skranke ga bistand og støtte til brukerne. Det har vært relativt få henvendelser. Vi har gjennomført spørreundersøkelser og intervjuer av de som har levert via Næringsrapport skatt. Undersøkelsene viser at de aller fleste av innsenderne er fornøyde med løsningen, både når det gjelder design, innhold, trygghet og forenkling.

Uførereformen

Implementeringen av regelverket rundt uførereformen har vært et krevende arbeid som ble sluttført i 2016. Det gode samarbeidet vi har hatt med Arbeids- og velferdsetaten har vært viktig for å få komme i mål med våre system- og prosessjusteringer. Skatteetatens saksbehandlingssystem for fastsetting av formue og skatt er i 2016 blitt tilpasset håndtering av etteroppgjørene. Etteroppgjøret beregnes av Arbeids- og velferdsetaten etter at skatteoppgjøret for siste utbetalingsår av uføretrygden er ferdig. Etteroppgjøret kan føre til både mer utbetalt til mottaker, og at mottaker må betale tilbake penger. Store deler av behandlingen av etteroppgjørene er automatisert slik at etatens merarbeid på grunn av etteroppgjør er redusert til et minimum. De første etteroppgjørene vil Skatteetaten motta fra Arbeids- og velferdsetaten i begynnelsen av 2017.

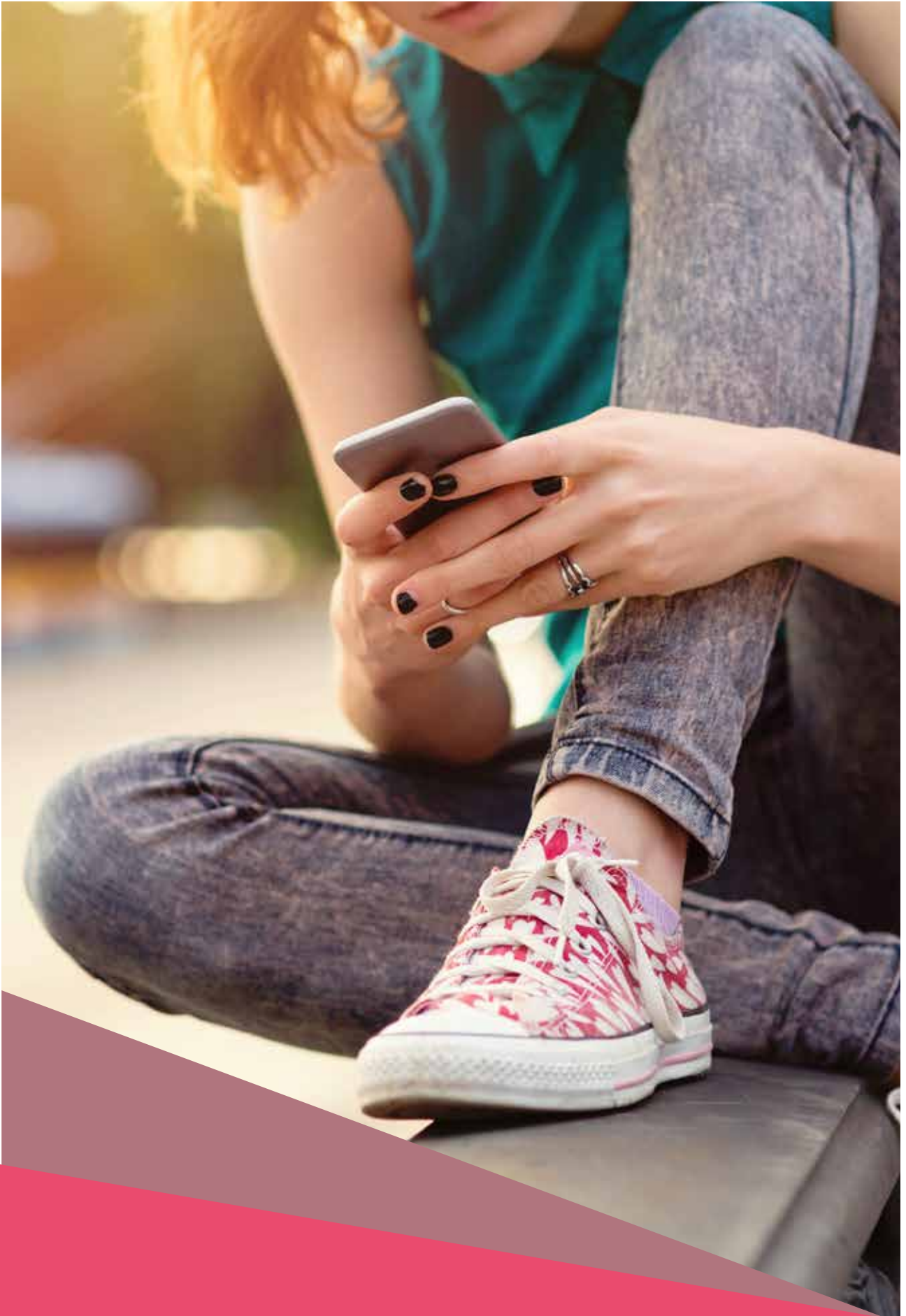
Metadataløsning for elektronisk samhandling

Prosjektet har i 2016 videreutviklet rammeverket for informasjonsforvaltning, etatens begrepskatalog og bidratt til bedre og riktigere informasjonsutveksling mellom Skatteetatens systemer. I tillegg har vi delt vår rammeverksbeskrivelse med andre offentlige aktører som etterspør denne.

Prosjektet har i 2016 også bidratt i veikartarbeidet til Skate (Styring og koordinering av tenester i e-forvaltning). Skate er et samarbeidsråd som skal bidra til at digitaliseringen av offentlig sektor blir samordnet og gir gevinster for innbyggere, næringsliv og forvaltningen. Spesifikasjon for felles datakatalog og retningslinjer for vurdering av etatenes modenhet innenfor informasjonsforvaltning ble utarbeidet. Implementering og innføring av datakatalogen, samt at etatene klargjør og legger inn egne datasett i datakatalogen er planlagt for 2017. Prosjektet bidro også til utvikling av standarder og retningslinjer i Skate.

Avvikling av økonomisystemtjenester for politi- og lensmannsetaten (PLØS)

Tjenesten skal avvikles, men avviklingen er utsatt til første kvartal 2019 slik at årsoppgjøret for 2018 er ferdigstilt før avviklingen.

IV. Styring og kontroll i virksomheten

Vi har god styring og kontroll som er tilpasset virksomhetens egenart og behov. I 2016 har vi nådd hovedmålene og de fleste resultatkravene. Vi har noen få vesentlige avvik, og vi vurderer egne systemer for styring og kontroll som gode. Riksrevisjonen hadde ingen vesentlige merknader i revisjonsmeldingen for 2015, og vi har ellers fulgt opp forvaltningsrevisjonene. Vi har på bakgrunn av eksterne og interne kontrollhandlinger utarbeidet forbedrende tiltak, og vi følger opp disse som en integrert del av virksomhetsstyringen.

Effektiv drift og organisasjonsutvikling

Vi arbeider for å effektivisere virksomheten og bedre produktiviteten. Forslag til innretning på dokumentasjon av effektivisering, gevinstrealisering og produktivitsutvikling ble sendt departementet 1. april 2016.

Bedre skatte- og avgiftsforvaltning

1. Flytte særavgiftsforvaltningen til Skatteetaten

Ansvar for særavgiftsforvaltningen ble overført til Skatteetaten fra Tolletaten 1. januar 2016. Særavgiftsforvaltningen er blitt implementert i Skatteetatens oppgaveportefølje og er en del av den ordinære styringsdialogen i etaten. Siden overføringen er det gjennomført kontinuerlige forbedringer knyttet til overførte oppgaver. Flere av tiltakene har gitt gode effekter og forenklinger for publikum.

2. Flytte forvaltningen av merverdiavgift ved innførsel fra Tolletaten til Skatteetaten

ODIN-prosjektet har ansvar for å etablere ny ordning med utsatt avregning for merverdiavgiftsregistrerte. Dette inkluderer ny merverdiavgiftsmelding og overføring av ansvar og oppgaver fra Tolletaten til Skatteetaten. Både lov- og forskriftsbestemmelser og prosessuelle og materielle regler er utarbeidet. Merverdiavgiftsmeldingen er tilpasset med flere nye poster. Se omtale av prosjektet under avsnittet om IKT – forvaltning og utvikling foran.

3. Erstatte årsavgiften med en avgift på trafikkforsikringer

I forbindelse med omleggingen av årsavgiften til en avgift på trafikkforsikringer har vi utarbeidet forslag til utforming av den nye avgiften. Vi har også deltatt på møter med departementet og forsikringsbransjen. Det er planlagt at avgiften skal tre i kraft fra 1. januar 2018. Etableringen av avgiften er en del av SAFIR-prosjektet.

4. Flytte dokumentavgiften fra Kartverket til Skatteetaten

I brev av 15. august 2016 ble Skatteetaten orientert om at Finansdepartementet i samråd med Kommunal- og moderniseringsdepartementet har kommet fram til at det ikke skal arbeides videre med sikte på en overføring av dokumentavgiftsforvaltningen fra Kartverket til Skatteetaten på nåværende tidspunkt.

5. Utredning av ny kontorstruktur i Skatteetaten

Rapport med utredning av ny kontorstruktur for skattekontorene ble sendt til departementet 1. juni 2016. Rapporten beskriver hvordan kontorstrukturen kan legges til rette for bedre fremtidig oppgaveløsning. Løsningen er basert på flere hensyn og krav som ivaretar behovet for å være tett på næringslivet. Vi skal også yte god service og ivareta lovpålagte tjenester overfor publikum. Forslaget innebærer muligheter til å opprettholde sterke fagmiljøer over tid og til å rigge miljøene for framtidig oppgaveløsning. Forslaget tar også hensyn til grunnlaget for å løse samfunnsoppdraget med god rettssikkerhet og likebehandling. Finansdepartementet ga 4. oktober 2016 Skattedirektoratet fullmakt til å

gjennomføre utredningen til ny kontorstruktur, men med en føring om at kontorene i Gjøvik, Sandefjord, Askim og Otta skulle videreføres.

Den nye kontorstrukturen skal innføres gradvis fra 2017 til utgangen av 2019. Det er etablert et prosjekt som skal iverksette ny kontorstruktur i samarbeid med lokale innføringsteam i berørte driftsenheter. Det er en klar målsetting at så mange som mulig av de berørte ansatte følger med sine arbeidsoppgaver til nytt kontorsted. Etaten skal opprettholde en stabil og sikker produksjon i iverksettingsperioden. Skattekontorene som skal avvikles stenger for publikum 1. juni 2017.

Bemanning og personalforvaltning

Ved utgangen av 2016 var det 6768 ansatte, 243 flere ansatte enn ved utgangen av 2015. Økningen skyldes medarbeidere som er overført fra Tolletaten.

Antall ansatte ved utgangen av 2015 og 2016, fordelt per driftsenhet og totalt

Enhet	2015	2016	Endring 2016
SKD	341	396	55
SITS	961	1007	46
Skatt øst	1436	1521	85
Skatt sør	752	776	24
Skatt vest	1066	1058	-8
Skatt Midt-Norge	602	582	-20
Skatt nord	499	505	6
Skatteopplysningen	326	336	10
Sentralskattekontoret for storbedrifter	136	132	-4
Statens Innkrevingsentral	355	365	10
Oljeskattekontoret	51	52	1
Sekretariatet for skatteklagenemnda		38	38
Totalt	6525	6768	243

Tabellen viser totalt antall ansatte per 31.12. (inkl. faste, midlertidige, vikarer, ekstrahjelp, åremålsansatte, lærlinger og de som er på arbeidslivstiltak) - også de som ikke mottar lønn. Sekretariatet for Skatteklagenemnda ble opprettet som egen driftsenhet 1. juli 2017.

Av de totalt 6 768 er 100 midlertidig ansatte. Andelen midlertidig ansatte er fortsatt lav. Totalt utgjør ansatte med tidsbegrensede kontrakter 1,5 prosent av bemanningen.

Antall brutto årsverk ved utgangen av 2015 og 2016, fordelt per driftsenhet og totalt

Enhet	2015	2016	Endring 2016
SKD	337,1	390,4	53,3
SITS	934,4	979,9	45,5
Skatt øst	1390,7	1471,3	80,6
Skatt sør	719,1	743,6	24,5
Skatt vest	1024,7	1019,8	-4,9
Skatt Midt-Norge	577,4	557,1	-20,3
Skatt nord	489,9	495,6	5,7
Skatteopplysningen	307,4	319,3	11,9
Sentralskattekontoret for storbedrifter	135,3	131,6	-3,7
Statens Innkrevingsentral	340,1	351,1	11
Oljeskattekontoret	50,6	51,6	1
Sekretariatet for skatteklagenemnda	0	37,8	37,8
Totalt	6306,7	6549,0	242,3

Tabellen viser antall ansatte inkl. ansatte i lønnet og ulønnet permisjon (faste, midlertidige, vikarer, ekstrahjelp, åremålsansatte, lærlinger og de som er på arbeidslivstiltak - også svangerskapspermisjon). Tabellen viser alle ansatte i forhold til registrert stillingsbrøk. Sekretariatet for Skatteklagenemnda ble opprettet som egen driftsenhet 1. juli.2017.

Antall netto årsverk ved utgangen av 2015 og 2016

Enhet	2015	2016	Endring 2016
SKD	325,9	383,3	57,4
SITS	907,2	955,3	48,1
Skatt øst	1331,9	1412,3	80,4
Skatt sør	691,3	721,0	29,7
Skatt vest	985,9	969,1	-16,8
Skatt Midt-Norge	554,0	534,7	-19,3
Skatt nord	474,3	475,5	1,2
Skatteopplysningen	290,4	309,7	19,3
Sentralskattekontoret for storbedrifter	133,3	129,0	-4,3
Statens Innkrevingsentral	329,1	341,4	12,3
Oljeskattekontoret	48,6	47,6	-1
Sekretariatet for skatteklagenemnda	0	37,7	37,7
Totalt	6071,9	6316,7	244,8

Tabellen viser antall årsverk i arbeid per 31.12. – eksklusive ansatte i lønnet og ulønnet permisjon – også svangerskapspermisjon. Tabellen viser alle ansatte i forhold til registrert stillingsbrøk. Sekretariatet for Skatteklagenemnda ble opprettet som egen driftsenhet 1. juli 2017.

I løpet av de to siste årene har bemanningssituasjonen endret seg mye: med innlemming av Statens innkrevingsentral og etablering av Etatenes fellesforvaltning i 2015, og med overføring av medarbeidere fra Tolletaten og etablering av Sekretariatet for skatteklagenemnda i 2016 .

Vi er inne i en større endrings- og omstillingsprosess som innebærer videre modernisering, effektivisering og betydelig endring i hvordan vi arbeider og løser etatens samlede oppgaver. Ressurs- og flyteffektivitet på utvalgte arbeidsprosesser må forbedres, og prioriteringer må tydeliggjøres gjennom bedre avstemming av økonomiske konsekvenser for utviklingsprosjekter (prosjektfase og varig drift) og realistiske gevinstberegninger. Vi vil i 2017 i større grad benytte bemanningsprognoser inn i arbeidet med effektiviseringstiltak, innsparinger og tilpasninger av oppgaveløsningen i tråd med etatens strammere økonomiske rammer og forestående endringer. Dette kan medføre større endringer i fordelingen av ansatte i etaten.

Sykefraværet i 2015 og i 2016, totalt og fordelt per driftsenhet, legemeldt/egenmeldt

På grunn av innkjøringsproblemer med a-ordningen er ikke sykefraværstatistikken fra Arbeids- og velferdsetaten på Altinn.no tilgjengelig for hele 2016. Alle tall i tabellen er derfor hentet fra etatens eget tidregistreringssystem (Tidbank).

Enhet	Egenmeldt sykefravær i %		Legemeldt sykefravær i %		Resultat sykefravær totalt i %		Resultatmål sykefravær i %
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2016
Skattedirektoratet (SKD)	1,4	1,4	3,5	3,0	4,9	4,4	4,5
Skatteetatens IT- og servicepartner (SITS)	1,6	1,6	3,6	3,8	5,2	5,4	5,0
Skatt øst (SKØ)	1,7	1,7	4,9	4,5	6,6	6,2	6,2
Skatt sør (SKS)	1,6	1,4	4,3	3,9	5,9	5,3	5,7
Skatt vest (SKV)	1,7	1,6	3,9	4,8	5,6	6,4	5,4
Skatt Midt-Norge (SKM)	1,5	1,5	5,7	4,7	7,2	6,2	6,5
Skatt nord (SKN)	1,8	1,6	6	5,3	7,8	6,9	7,0
Skatteopplysningen (SOL)	2,1	1,9	7,4	5,8	9,5	7,7	7,0
Sentralskattekontoret for storbedrifter (SFS)	1,1	1,1	1,3	1,5	2,4	2,6	3,0
Statens innkrevingsentral (SI)	1,9	1,6	4,2	5,2	6	6,8	6,5
Oljeskattekontoret (OSK)	0,9	1,2	4,7	3,5	5,5	4,7	5,0
Sekretariatet for skatteklagenemnda		0,8		2,3		3,1	
Totalt	1,7	1,6	4,6	4,4	6,2	6,0	5,7

Sekretariatet for skatteklagenemnda som egen driftsenhet ble opprettet 1. juli 2016.

Det totalte sykefraværet er 6,0 prosent, som er en reduksjon på 0,2 prosentpoeng fra 2015. Resultatet er 0,3 prosentpoeng over resultatmålet på 5,7 prosent. Driftsenhetene har satt egne resultatmål for sykefraværet, og alle ledere med personalansvar følges opp på utvikling og tiltak i egen enhet. Driftsenheter med høyt sykefravær forventes å ha en større reduksjon enn enheter med lavere sykefravær.

Totalt egenmeldt sykefravær ble redusert med 0,1 prosentpoeng til 1,6 prosent sammenlignet med 2015. Det legemeldte sykefraværet ble redusert med 0,2 prosentpoeng til 4,4 prosent. Nedgangen i det legemeldte sykefraværet skyldes i stor grad reduksjon i langtidsykefraværet.

Vi har over tid jobbet systematisk og grundig med helsefremmende arbeidsmiljø og for å redusere sykefraværet. Vi har gjennom året jobbet tett med bedriftshelsetjenesten og IA-kontakter/Arbeids- og velferdsetaten, blant annet med oppfølging av sykefravær på gruppe- og individnivå. I 2016 har vi utarbeidet nye sykefraværstrutiner for oppfølging av både kort- og langtidsfravær. De nye rutinene trådte i kraft 1. januar 2017.

Hovedutfordringer fremover og tiltak

Som ledd i effektiviseringen av Skatteetaten, skal vi sette i verk ny kontorstruktur i perioden 2017 til 2019. For å sikre gode og forutsigbare prosesser for berørte ansatte er det planlagt et HR-løp som gjennomføres i løpet av første halvår 2017 i tett samarbeid med driftsenhetene .

Vi har videreutviklet verktøyet for risikovurdering av arbeidsmiljø i forbindelse med endringsprosesser. Driftsenheter som er berørt av ny kontorstruktur har gjennomført risikovurdering. Vurderingene ble gjennomført på driftsenhetsnivå, i regi av ledelsen, AMU og lokal HR. Oppfølgingen er et linjeansvar og involverer AMU og hovedverneombudet. Det er planlagt oppfølgende risikovurderinger i 2017.

I forbindelse med implementering av etatens avvikssystem, som blant annet skal identifisere og forbedre forhold knyttet til arbeidsmiljøet, har vi utviklet et kompetansetiltak for alle ansatte. Kompetansetiltaket er planlagt gjennomført første kvartal 2017.

Etatens medarbeiderundersøkelse gjennomføres årlig med krav om resultatoppfølging på alle nivåer i organisasjonen. Gjennom lokale oppfølgingsprosesser, med høy grad av involvering og ansvarliggjøring av medarbeidere, er medarbeiderundersøkelsen et viktig verktøy for å ivareta og videreutvikle arbeidsmiljøet i etaten.

Helse, miljø og sikkerhet er fra 2016 implementert i etatens system for styring og kontroll. Driftsenhetene har på denne bakgrunn gjennomført modenhetsevaluering på områder som er sentrale for å ivareta ansatte og arbeidsmiljøet.

Alderssammensetningen per 31. desember 2016 - fordelt per driftsenhet og totalt

Aldersgruppe	SKD	SITS	SKØ	SKS	SKV	SKM	SKN	SOL	SFS	SI	OSK	SSK	Totalt
<30	11	27	49	11	63	18	20	23	7	14	4	6	253
30-39	69	168	240	82	224	94	86	82	33	60	15	9	1162
40-49	137	336	452	215	248	142	137	63	51	136	20	15	1952
50-60	125	383	538	303	375	234	184	109	34	128	5	7	2425
>60	54	93	242	165	148	94	78	59	7	27	8	1	976
Totalt	396	1007	1521	776	1058	582	505	336	132	365	52	38	6768

Oversikt turnover/fratredelser i etaten - antall ansatte fordelt på årsak

	Til annen statlig stilling	Til ikke statlig stilling	Alderspensjon og AFP	Uførepensjon (100 %)	Annet	Midlertidige	Totalt
Antall fratredelser	38	91	161	27	9	60	386 (4,9%)
Andel av fratredelser	12,0 %	28,7 %	50,8 %	8,5 %	2,3%	15,5%	

Turnover i Skatteetaten i 2016 er 4,9 prosent. Midlertidig ansatte er inkludert og utgjør 15,5 prosent. 317 fast ansatte fratradte i løpet av året.

Oversikt rekruttering/tiltredelser i etaten - fordelt på fast og midlertidig ansatte

Fast ansatte	Midlertidig ansatte	Totalt
198	108	306

I tabellene over til- og fratredelser i 2016 er ikke de ansatte som ble overført fra Tolletaten, tatt med.

I løpet av 2016 ble det tilsatt forholdsvis mange på midlertidig arbeidskontrakt. Dette skyldes hovedsaklig behov for ressurser til å bygge ned restanser, midlertidige oppdrag i forbindelse med satsningsområder (for eksempel arbeidslivskriminalitet, a-ordningen og eiendomssatsningen), lærlinger og traineer og vikarer ved permisjoner og i ferieperioder.

Gjennomsnittsalderen i etaten er 48,8 år, en liten økning fra forrige år. 50,3 prosent av de ansatte er eldre enn 50 år. Andelen av ansatte i de to høyeste aldersgruppene har steget jevnt de siste årene. Gjennomsnittsalderen for de som ble rekruttert inn i 2016 var 35,2 år og for de som sluttet 51,4 år. Av nyrekrutterte var 69,9 prosent under 40 år, og av de som sluttet var 48,7 prosent over 60 år.

De nyrekrutterte har minimum utdanning på høyskolenivå. Blant de som sluttet er det flest med lavere utdanning (videregående skole og skatteetatsskolen). Utdanningsnivået øker, men når så mange med etatsutdanning slutter, forsvinner også mye av den brede etatskompetansen knyttet til kjerneproduksjonen. Ansattes forståelse for hele Skatteetatens verdikjede og kjerneproduksjon er viktig for etaten og derfor utvikles opplærings tiltak i ”Grunnleggende forståelse av etatens verdikjede” som e-læring.

Vi jobber aktivt med arbeidsgiverprofilering for å styrke etatens rekrutteringsevne på kort og lengre sikt. Vi legger vekt på å delta på universiteter og høyskolearbeidslivsmesser og karrieredager, utvalgte fagmesser spesielt innen IT og bedriftspresentasjoner for studentgrupper. Vi har traineeprogram med IT-fokus rettet mot nyutdannede og sommerjobber med særlig oppmerksomhet på IT for de som er i gang med studiet.

Kompetanse i etaten – status og tiltak

Vi har kontinuerlig fokus på kompetanseutvikling som en naturlig del av oppgaveløsningen og har i 2016 jobbet systematisk etter vedtatt prosess for strategisk kompetansestyring. Prosessen sikrer identifisering av behovsbaserte kompetansetiltak på tvers av driftsenheter, og kompetansebehovene blir sett i sammenheng med strategiske prioriteringer og rapportering på måloppnåelse. God implementering av prosessen i driftsenhetene har medført at flere kompetansebehov er identifisert enn tidligere. Behovene blir løftet til sentralt nivå for å sikre et helhetsperspektiv på utvikling og ressursbruk. Dette gjelder særlig innen strategisk viktige områder som blant annet arbeidslivskriminalitet, ID-forvaltning og digital kompetanse, kompetanse til drift, forvaltning og utvikling av moderniserte og nye IT-løsninger og IT-arkitektur i tillegg til tiltak for å understøtte sikker og stabil produksjon.

I 2017 vil vi arbeide videre med forbedring og implementering av kompetansestyringsprosessen, særlig med tanke på langsiktig kompetanseutvikling innenfor etatens fagområder og sett i sammenheng med de omstilling- og endringsprosessene etaten er inne i. Vi vil gjøre tydelige vurderinger knyttet til om kompetanser bør anskaffes, utvikles internt, kjøpes eksternt (sourcing) eller avvikles i tråd med ny oppgaveløsning. Vi har også ambisjoner om å styrke bruken av digitale løsninger for kompetansetiltak. I 2017 vil nytt system som støtte til kompetansestyringsprosessen anskaffes og implementeres, noe som vil gi oss bedre oversikt i arbeidet med å styrke eller vri medarbeideres kompetanse i henhold til ny oppgaveløsning.

Riktig bemanningsmessig kapasitet i forhold til oppgaveløsningen er tett koblet mot kompetanseutvikling. Nye arbeidsmetoder og -verktøy, nye oppgaver og satsninger stiller krav om kontinuerlig fokus på kompetanseutvikling.

Internkontroll og risikostyring

Etaten har gjennomført en større revisjon av tidligere ”Policy for intern styring og kontroll”, og den er blitt erstattet av ”Etterlevelse av mål og prinsipper for virksomhetsstyring” og ”Etterlevelse av retningslinjer for virksomhetsstyring”. Sistnevnte stiller krav og kriterier på flere fagområder innenfor virksomhetsstyring. Det er i høst gjennomført modenhetsevaluering i alle driftsenhetene basert på kriteriene fra retningslinjene.

Skattedirektørens internrevisjon har i 2016 arbeidet med 23 enkeltstående revisjonsoppdrag og gitt bistand til andre prosjekter i etaten. Revisjonsoppdragene utføres i henhold til internasjonal standarder (Institute of Internal Auditors). I de aller fleste revisjoner har internrevisjonen identifisert forbedringsområder hvor tiltak er blitt satt i verk. Internrevisjonen har gjennom sine enkeltrevisjoner ikke kommet over forhold som kan kategoriseres som alvorlig svikt i internkontrollen.

Vi har i 2016 arbeidet med å dokumentere flere viktige produksjonsprosesser innenfor tjenestene forskudd, verdipapirer, grunnlagsdata, skattemelding og fastsetting og skatteoppgjør. Samtidig har vi også dokumentert mange prosesser innenfor våre interne tjenester på eiendom, økonomi og lønn. I 2016 etablerte vi et prosjekt for å se etter forbedring på prosesser som er med på å sikre stabil og sikkert drift. Tiltaket tar for seg prosessene hendelseshåndtering, problemløsning, endringsstyring og eventhåndtering. Disse prosessene ses også i sammenheng med avvikshåndteringsprosessen. Prosjektet avsluttes i 2017.

Vi arbeider systematisk med mål-, risiko og resultatstyring, både på etatsnivå, driftsenhetsnivå og avdelingsnivå. Risikovurderinger inngår derfor som en naturlig del i en rekke prosesser og prosjekter, både i forbindelse med planlegging og oppfølging av virksomheten.

På etatsnivå utarbeider vi årlig en overordnet risikovurdering hvor vi vurderer risiko opp mot etatens hovedmål. Tidsperspektivet for denne vurderingen er nå utvidet slik at den har fokus på risiko som kan ha vesentlige konsekvenser for proveny, omdømme eller intern effektivitet på to til fire års sikt. Denne vurderingen er et av flere utgangspunkt for prioritering av strategiske satsningsområder og utvikling av etatens virksomhetsstrategi.

Videre gjennomfører vi risikovurderinger som grunnlag for årlige planprosesser i driftsenhetene, og disse følger vi opp i forbindelse med kvartalsvis rapportering og oppfølging internt. Vi gjennomfører også periodevise (månedlige) risikovurderinger som grunnlag for planlegging og oppfølging av tjenesteproduksjonen. Blant annet på grunnlag av disse risikoanalysene fra tjenesteproduksjonen har vi i løpet av høsten 2016 utarbeidet en samlet vurdering av vesentlig operasjonell risiko i Skatteetaten. Vurderingen har fokus på hendelser eller forhold som kan føre til svikt i løpende produksjon eller tjenesteleveranse. Vurderingen ble oversendt departementet i desember 2016.

Innføring av IT-basert støtte til styringsprosessene gjennom BI-målstyring har gjort det mulig å integrere risikovurderinger og oppfølging av disse enda bedre i etatens interne styringsprosesser. I løpet av det siste året har vi hatt fokus på å løfte kvaliteten på risikovurderingene i forbindelse med plan- og oppfølgingsprosesser på ulike nivåer. Det er blant annet gitt støtte til linjen gjennom revisjon av veiledning i risikostyring i Skatteetaten og gjennom orienterings- og temamøter i forbindelse med etatens styringsprosesser. Videreutvikling og forbedring av risikostyringen er også jevnlig et tema på etatens styringsfaglige arena.

Sikkerhet og beredskap

Vi har gjennom året gjennomført et forbedringsarbeid på sikkerhet og beredskap. Arbeidet er strukturert gjennom et årshjul for sikkerhet og beredskap. Den overordnede risiko- og sårbarhetsvurdering (ROS) er oppdatert og tiltakene justert. Vi har ikke identifisert nye områder med forhøyet risiko. ROS er gjennomført med hovedfokus på sikring av mennesker, lokasjoner og IKT-kritiske lokasjoner. Følgende hovedområder av hendelser ble gjennomgått: naturhendelser, ulykker, teknisk svikt og tilsiktede handlinger.

På området informasjonssikkerhet ser vi fortsatt krevende, ondsinnet aktivitet mot etaten, spesielt varierte forsøk på å få inn virus som krypterer filområder og ber om løsepenger for å oppgi nøkkelen. Dette kan potensielt gi større utfordringer for etatens evne til å levere tjenester. Vi har etablert team for å håndtere sikkerhetshendelser og operativ sikkerhet. Arbeidet fortsetter med fokus på oppdagelse reaksjon og effektivt forsvar 24/7.

Deler av etatens kontrollarbeid gjennomføres fortsatt på steder og i miljøer med potensielt noe høyere risiko for våre kontrollører med hensyn til trusler. Vi har hatt et prosjekt for å etablere policy for sikring med hensyn til liv og helse, forberede gjennomføring av opplæring og anskaffelse av sikkerhetsutstyr til ansatte på kontroll og andre risikoreducerende tiltak og rutiner for arbeidet med personsikkerhet i etaten.

Regelmessige beredskaps/kriseøvelser er gjennomført på flere nivåer. Planverket for krisehåndtering er oppdatert og forbedres med erfaringer fra øvelser. Vi har anskaffet et krisestøtteverktøy kalt Crisis Information Management (CIM) og innført det for sentral kriseledelse med støttefunksjoner. Vi har gjennomført øvelser med bruk av CIM sentralt. Vi har arrangert to møter i forum for sikkerhet og beredskap med regioner eller enheter på regionnivå. Vi har utformet nye maler for planverk for krisehåndtering som følger struktur og fokus som for sentralt planverk. Det er også utformet maler for gjennomføring av ROS-analyser i regioner eller enheter. De vil bli innført i 2017.

Vi har etablert en rutine for årlig gjennomgang av arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap som legges frem for ledelsen. Vi anser sikkerhetstilstanden som tilfredsstillende. Det er likevel fortsatt behov for økt fokus, flere spesifikke rutiner og økt kompetanse.

Forenkling for å forebygge unødig tidsbruk

Vi jobber kontinuerlig med å identifisere muligheter for å forbedre og forenkle arbeidsprosesser. Vi identifiserer og foreslår endringer i regelverk og ordninger som gir unødig tidsbruk for brukerne. Her vil vi trekke frem to eksempler:

TIF 2015 – 298: Regelverket for merkostnader

Vi har utredet forslag om å forenkle reglene om klassifisering av reisestrekninger, regulering av skattefrihet for ulegitimerte godtgjørelser og frikobling av skattereglene for reisegodtgjørelse mv. fra statens særavtaler. Målet har vært at skattereglene på selvstendig grunnlag angir de skattefrie nivågrensene. Vi vil fortsette forenklingsarbeidet med en helhetlig og langsiktig rettsutvikling på reglene for fradragrett for merkostnader.

Eksterne effekter for brukerne vil være reduserte administrative kostnader for næringslivet. For Skatteetaten vil forslaget bidra til større effektivitet.

TIF 2015-188: Innhenting av informasjon/dokumentasjon mellom etater

Prosjektet ELITE utarbeider for tiden en løsning for å utveksle våre data som andre etater har behov for.

Effekten for brukerne er en mer smidig løsning for datautveksling fra Skatteetaten for andre etater, som Lånekassen og Husbanken. Det vil også bli enklere å gjøre endringer og å opprette nye leveranser til andre etater når nye behov melder seg.

Oppfølging av saker fra Sivilombudsmannen og Riksrevisjonen

For å sikre en koordinert og samlet oppfølging av henvendelser fra Sivilombudsmannen er det i samråd med ombudsmannen etablert et samlet mottak for henvendelser derfra. Alle henvendelser fra Sivilombudsmannen går via Skattedirektoratet. Vi har stort fokus på henvendelsene og tar de nødvendige grep for å følge opp saker om tas opp av ombudsmannen.

Riksrevisjonen hadde ingen merknader eller anbefalte tiltak i forbindelse med regnskapsrevisjonen for budsjettåret 2015, jf. Riksrevisjonens Dokument 1 (2016-2017). Vi er fornøyd med utviklingen. Siste gang Riksrevisjonen hadde vesentlige merknader til regnskapet var for budsjettåret 2012, og vår seneste omtale av oppfølgingen av regnskapsrevisjonene for budsjettårene 2012 og 2013 om folkeregisteret er i halvårsrapporten for 2016. Der omtalte vi også oppfølgingen av regnskapsrevisjonen for budsjettåret 2014 om IKT – styring og sikkerhetstiltak i Skatteetaten.

I halvårsrapporten omtalte vi dessuten oppfølgingen av forvaltningsrevisjonen om reorganiseringen av Skatteetaten, jf. Dokument 3:4 (2011-2012) og Riksrevisjonens oppfølging i Dokument 3:1 (2015-2016). Riksrevisjonen har avsluttet saken om reorganisering i 2016, jf. Dokument 3:1 (2016-2017).

Forvaltningsrevisjonen om skatte- og avgiftsmyndighetenes kontroll av merverdiavgiftsområdet, jf. Dokument 3:11(2012-2013), har Riksrevisjonen også fulgt opp, og vi viser til departementets svar til Riksrevisjonen 13. mai 2016. Av Dokument 3:11 (2016-2017) fra oktober 2016 går fram at Riksrevisjonen vil følge opp denne saken videre.

I 2016 har vi integrert skåringsmodellen (PSU3) med utvelgelse av merverdiavgiftsoppgaver til kontroll. Skåringsmodellen er et viktig støtteverktøy for risikobasert kontrollutvelgelse. Våre analyser viser en positiv forskjell i treffprosent i kontroller valgt ut med en slik skåringsmodell sammenlignet med utvelgelse på annet grunnlag.

Arbeidet med å sikre god kvalitet i merverdiavgiftsregisteret er en kontinuerlig prosess da turnover i registeret er på cirka 30 000 virksomheter hvert år. Registerkvalitet har betydning for flere ledd i verdikjeden, blant annet for nyregistrerte som vi følger opp med oppgavekontroller. Slike kontroller gir mulighet til å følge opp eventuell risiko som vi ikke kan avklare ved registreringstidspunktet. Vi har også satt i gang et forskningssamarbeid med sikte på å finne kjennetegn på risiko i forbindelse med registreringsarbeidet. For virksomheter som ikke sender merverdiavgiftsoppgave tar vi raskere i bruk virksomhetsavklaringer. Registerkvalitet er også sentralt i arbeidet mot arbeidslivskriminalitet.

God veiledning om det norske skattesystemet er en særlig utfordring i forhold til virksomheter med utenlandske eiere. Siste år har vi satt i gang et pilotarbeid i to regioner for å styrke bistand og sikre god etterlevelse i denne gruppen

skattytere. Vi har gjort et utvalg av nyregistrerte enkeltpersonforetak, norskregistrert utenlandsk foretak (NUF) og aksjeselskap med en eier. En kontaktperson (næringsguide) følger opp dette utvalget særskilt og gir veiledning og bistand. De utvalgte virksomhetene forutsettes å stille i møte med næringsguiden, og manglende oppmøte resulterer i at vi orienterer den tverretatlige arbeidslivkriminalitetssatsningen om virksomheten.

Forvaltningsrevisjonen om utenlandske arbeidstakere og næringsdrivende på midlertidig opphold i Norge la Riksrevisjonen fram i mai, jf. Dokument 3:11 (2015-2016), og der avventer vi Stortingets behandling. Riksrevisjonen anbefalte at Finansdepartementet

- vurderer mulighetene for regelverksendringer som kan bidra til riktigere og mer effektiv beskatning av utenlandske skattytere på midlertidig opphold
- sammen med Skattedirektoratet iverksetter tiltak slik at bare personer med aktiv tilknytning til Norge er registrert med D-nummer i skattemanntallet
- sammen med berørte departementer vurderer å innføre ID-kontroll ved personlig frammøte for utenlandske næringsdrivende
- vurderer hvordan Skatteetaten kan styrke innsatsen overfor utenlandske næringsdrivende slik at disse i større grad etterlever regelverket

Som et ledd i arbeidet med å følge opp denne forvaltningsrevisjonen har vi satt i verk eller planlagt en rekke tiltak:

Regelverksendringer

Vi har i 2016 vurdert mulige forenklinger i regelverket for beskatningen av utenlandske skattytere med begrenset skatteplikt til Norge:

D-nummer

Vi har ryddet i d-nummerbasen slik at d-nummer som ikke har hatt aktivitet de siste tre årene, er satt til inaktiv. Et inaktivt d-nummer er gyldig og kan brukes av andre. Men dersom en person med inaktivt d-nummer søker om skattekort, må personen møte personlig til ID-kontroll før vi behandler skattekortskøknaden. Per i dag er det de samme kriteriene som ligger til grunn for reaktivering av inaktivt d-nummer som ved rekvirering av nytt d-nummer. Nye d-nummer får nå varighet på fem år før det eventuelt settes inaktivt.

ID-kontroll ved personlig oppmøte for utenlandske næringsdrivende

Skatteetaten har overtatt all ID-kontroll ved personlig fremmøte for alle rekvirenter, men de øvrige rekvirentene avgjør hvem som skal møte til ID-kontroll. Skatteetaten er i dialog med de øvrige rekvirentene, blant annet Brønnøysundregistrene, for å se på hvilke grupper som skal til ID-kontroll. Det er altså per i dag Brønnøysundregistrene som avgjør om utenlandske næringsdrivende skal møte personlig på ID-kontroll, mens Skatteetaten utfører ID-kontrollen.

Vi har også en rekke med andre tiltak som treffer utenlandske arbeidstakere og næringsdrivende på midlertidig opphold i Norge:

Servicesenter for utenlandske arbeidstakere

Det femte servicesenteret ble åpnet i Trondheim i 2016. Dette senteret er et samarbeid mellom Skatteetaten, Arbeidstilsynet og politiet. Vi har også åpnet et eget utlandssenter i Skatt øst Grålum. Alle sentrene skal legge til rette for at utenlandske arbeidstakere raskt kan ta opp arbeid på lovlig vis.

Bedre kommunikasjonen mellom Skatteetaten og utenlandske arbeidsgivere og arbeidstakere

Både Sentralskattekontoret for utenlandssaker og Skatteoppkrever utland har satt i verk en rekke tiltak for å bedre kommunikasjonen mellom Skatteetaten og de utenlandske arbeidsgiverne og arbeidstakerne. Målet er å komme i kontakt med dem så snart de ankommer Norge for dermed å øke etterlevelsen på en rekke områder: ID-kontroll, søknad om skattekort, levering av skattemeldingene (tidligere omtalt som selvangivelse og omsetningsoppgave) og innlevering av a-meldinger. Kommunikasjonen foregår både i form av personlige brev og via skatteetaten.no/TAX Norway. Informasjonen foreligger både på norsk og engelsk.

Sentralskattekontoret for utenlandssaker følger også opp arbeidsgivere med arbeidstakere som ikke har vært til ID-kontroll. I 2017 vil Skatteetaten følge opp at de utenlandske arbeidstakerne benytter seg av innrapportering gjennom a-ordningen.

Utenlandske arbeidstakere uten skattekort

Arbeidsgivere som har ansatte uten skattekort skal beregne 50 prosent forskuddstrekk. Vi har satt i verk tiltak for å følge opp at arbeidsgiver faktisk trekker 50 prosent skatt når skattekort mangler. Skatteoppkrever utland, Sentralskattekontoret for utenlandssaker og noen andre skattekontor er i gang.

Utenlandske arbeidstakere og oppmøte for ID-kontroll

En arbeidsgruppe som ser på helhetlig id-forvaltning i etaten er i slutfasen med en rapport. Oppfølging av at arbeidsgiverne virkelig trekker 50 prosent ved manglende skattekort, er et viktig tiltak for å motivere arbeidstakerne til å møte for ID-kontroll.

Elektronisk veiviser for utenlandske arbeidstakere

Vi lanserte en elektronisk veiviser for utenlandske arbeidstakere som skal begynne i arbeid i Norge på nettstedet skatteetaten.no i juni 2016. Veiviseren som skal gjøre det lett å handle rett, har allerede nådd godt ut til målgruppen. Den er et godt hjelpemiddel for å rettlede og hjelpe de utenlandske arbeidstakerne til å handle riktig både i forhold til rettigheter og plikter. Veiviseren vil bli utviklet videre i 2017.

Retningslinjer for bruk av fremmedspråk

Vi er i gang med å utarbeide interne retningslinjer for bruk av engelsk og andre fremmedspråk. Vi tar sikte på å vedta retningslinjene innen sommeren 2017.

Samarbeid med UDI

I samarbeid med UDI utvikler vi en elektronisk løsning for bedre informasjonsutveksling mellom de to etatene. Løsningen skal sikre at etatene har oppdaterte opplysninger om blant annet oppholds- og arbeidstillatelser for å unngå at vi utsteder skattekort til personer som ikke har oppholds- eller arbeidstillatelse i Norge.

Felles saksbehandlingssystem som Skatteetaten for øvrig

Sentralskattekontoret for utenlandssaker behandler mange av de utenlandske arbeidstakerne og de med utenlandsk arbeidsgiver uten fast driftssted i Norge. SOFUS-prosjektet (modernisering av forskudd og skatteberegning) vil sikre at Sentralskattekontoret for utenlandssaker kan benytte samme saksbehandlingssystem for forskuddsarbeidet som resten av etaten fra 2018. Dette vil bidra til at saksbehandlingen av utenlandske arbeidstakere blir mer ensartet enn i dag.

Nytt oppdragsregister

Arbeidet med nytt oppdragsregister er i gang og forventes ferdigstilt siste halvdel av 2017. Registeret skal gjøre det enklere for oppdragsgivere og utenlandske oppdragstakere å overholde rapporteringsplikten. Samtidig vil arbeidsbelastningen for Skatteetaten reduseres. Det nye registeret vil også sikre at oppdragsgivere får mulighet til å kontrollere om de ulike leddene i en oppdragskjede har oppfylt sine rapporteringsplikter.

Ny organisering

Som en del av kontorstrukturprosjektet og prosjektet "Nye Skatt" vil vi vurdere organiseringen av etatens oppgaver, også oppgaver på utlandsområdet. Hensikten er å sikre korrekt, lik og mer effektiv saksbehandling samt bedre service og økt kompetanse på området.

Grunnlagsdata fra utlandet

Vi arbeider kontinuerlig med innhenting og bruk av grunnlagsdata fra utlandet. Dette kan være data som vil være med på å styrke behandlingen av de utenlandske arbeidstakerne og næringsdrivende på midlertidig opphold i Norge. Arbeidet er langsiktig, men Skatteetaten mottar stadig flere data fra utlandet og tar stadig flere av dem i bruk i sitt arbeid med riktig fastsetting.

Oppfølging av rettssaker på Skatteetatens fagområder (rettssaksinstruksen)

Tabellen under er basert på manuell gjennomgang av saker på skattekontorene. Gjennomgangen viser at Skatteetaten i løpet av 2015 har mottatt 100 stevninger på fastsettingsområdet, hvorav 78 gjelder skatt og 32 merverdiavgift (10 saker gjelder både skatt og merverdiavgift). Tallene for 2016 viser en nedgang i antall stevninger i forhold til tidligere år.

Rettskraftige dommer 2016 (alle instanser)

	Skatt		Merverdiavgift		Sum	
Medhold	33	75 %	19	76 %	52	75 %
Delvis Medhold	3	7 %	1	4%	4	6 %
Ikke Medhold	8	18 %	5	20%	13	19 %
Totalt	44	100 %	25	100 %	69	100 %
Forlik	17		1		18	

I løpet av 2016 er det registrert 69 rettskraftige dommer på det materielle skatte- og merverdiavgiftsområdet. Den prosentvise andelen av rettskraftige avgjørelser der staten har fått medhold har gått opp på skatteområdet i forhold til tidligere år, mens den er omtrent som gjennomsnittet for tidligere år på merverdiavgiftsområdet. Endringen ligger imidlertid innenfor det som må anses som naturlig variasjoner fra et år til et annet. Det totale antallet rettskraftige dommer har gått noe ned i 2016 i forhold til tidligere år.

Høyesterett har i 2015 behandlet ni saker innenfor skatte- og merverdiavgiftsområdet der Skatteetaten var part. Staten fikk medhold i seks av sakene, delvis medhold i en og ikke-medhold i to. En sak gjaldt merverdiavgift (tilleggsavgift), der staten fikk medhold. Da antall saker for Høyesterett er relativt lavt, kan det vanskelig trekkes noen klare konklusjoner av tallene utover at de synes relativt stabile fra år til år.

Skatteetaten har også i løpet av 2016 bistått både politi- og påtalemyndigheten og Økokrim i flere straffesaks-komplekser.

Fra og med 2016 har Skattedirektoratet på generelt grunnlag videredelegert myndigheten til å fremme erstatningskrav i straffesaker til skattekontorene. Det er samtidig gitt rutiner for saker der Skatteetaten fremmer erstatningskrav mot medvirkere til skatte- og avgiftsunndragelser. Tidligere måtte skattekontorene anmode Skattedirektoratet om å fremme slike krav. Skattekontorene har i løpet av 2016 fremmet sivilt erstatningskrav i 10 straffesaker. I 2015 mottok Skattedirektoratet 10 anmodninger om å fremme erstatningskrav, i 2014 kom det 14 anmodninger og i 2013 kom det 11 anmodninger. Antallet erstatningskrav i perioden synes stabilt. Vi har ikke registrert noen økning av sivile erstatningskrav i straffesaker etter at myndigheten til å fremme slike krav på generelt grunnlag ble videredelegert til skattekontorene.

Oljeskattekontoret

Oljeskattekontoret forvalter og driver kontinuerlig utvikling av kontorets kompetanse, både gjennom interne og eksterne kompetansetiltak. Oljeskattekontoret deltar som observatør i etatens riksprosjekt Transfer Pricing. Dette innebærer at kontoret har en representant i den formelle møtearenaen for diskusjon av prinsipielle spørsmål (TP Board) og en i arbeidsgruppa for konsernintern finansiering. Rekrutteringssituasjonen ved kontoret har i 2016 vært tilfredsstillende, og det har blitt ansatt både en erfaren og en nyutdannet. Samtidig arbeider kontoret aktivt for å beholde medarbeidere og kompetanse.

Skattedirektoratet har et helhetlig ansvar for styringen av Oljeskattekontoret. Vi har satt i gang arbeid med å integrere Oljeskattekontoret i den ordinære styringsdialogen som direktoratet har med øvrige driftsenheter.

Internasjonalt arbeid – skatteadministrasjoner og regelverk

Nordisk Agenda omfatter 17 prosjekter og nettverk med deltakere fra samtlige nordiske land. Norge leder fire av prosjektene/nettverkene: Fiktiv fakturering, finansområdet, FACTA/CRS og kundemøtestrategier.

Samarbeidet gjennom Nordisk Agenda gir positive effekter, både når det gjelder kontakten mellom administrasjonene og på den internasjonale arenaen.

Våren 2016 ble arbeidet med TADAT (Tax Administration Diagnostic Assessment Tool) som verktøy for sammenligning av nordiske skatteadministrasjoner avsluttet. Fire av ni definerte områder av skatteadministrasjoners innsats ble vurdert og sammenlignet for nordiske land.

Det er også gjennomført et betydelig arbeid med å effektivisere metoder for innsamling og bruk av skatteadministrative data til bruk for systematiske sammenligninger. ISORA (International survey on Revenue Administration) er en ny webbasert løsning for innhenting og sammenligning av administrative data fra skatt og toll. Vi har bidratt i utviklingen og har levert data og informasjon for årene 2014 og 2015. OECDs undersøkelse Tax Administration Series er nå innarbeidet i ISORA som også dekker innsamling av data fra IOTA, CIAT og IMF og OECD.

Vi har bidratt med oppfølging og koordinering av arbeidet innenfor de ulike satsingsområdene i Forum on Tax Administration (FTA) i OECD. I oppfølgingen har vi hatt et spesielt fokus på implementeringen av BEPS-prosjektet og arbeidet er dokumentert i en egen rapport.

Internasjonalt arbeid – etatens bistandsarbeid

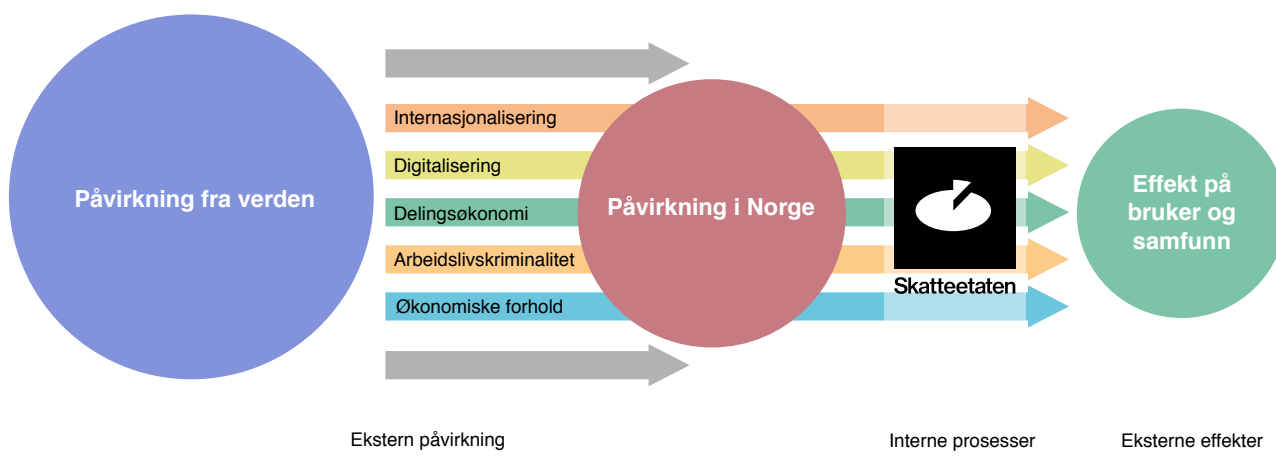
Vi retter vårt arbeid på dette området mot multilateralt samarbeid og etablerte programmer for bistand og kapasitetsutvikling. Som ledd i Utenriksdepartementets bistandsprogrammer Skatt for utvikling og Olje for utvikling gjennomførte vi i 2016 et institusjonssamarbeid med skatteadministrasjonen i Zambia. Ressursbruken utgjorde cirka to årsverk fordelt på 6 medarbeidere. Arbeidet retter seg mot skatterevisjoner i store selskaper. Det bidrar til økte etterberegninger, bedre kvalitet i revisjonsprosesser og overføring av relevant kompetanse på både individ- og organisasjonsnivå. Oljeskattekontoret, som har inngått egen avtale med Finansdepartementet, har utført bistandsarbeid i Uganda og Libanon.

Under EØS-programmet Norway Grants startet i 2014 et prosjekt for å bistå den rumenske skatteadministrasjonen, NAFA, i arbeidet med integritetsbygging og bekjempelse av intern korrupsjon. Prosjektet er forventet å vare til april 2017.

V. Vurdering av fremtidsutsikter

Skatteetaten danner det finansielle hovedgrunnlaget for offentlig virksomhet. Mindre drahjelp fra oljevirksomheten er en varig, strukturell endring, og Skatteetatens relative betydning for finansieringen i det norske samfunnet øker. Skatteetatens oppgaver er mangfoldige, og vi beskriver kun enkelte trekk som påvirker Skatteetatens oppgaveløsning som gjennom interne prosesser igjen gir effekter for bruker og samfunn.

Ekstern påvirkning

Internasjonalisering med betydelig flyt av personer, varer, tjenester og kapital over landegrensene er et av de mest markante utviklingstrekkene i etatens omgivelser. Utviklingen i handels- og næringspolitikken, deregulering på finansområdet, digitalisering av forretningsprosesser og reduksjon av transportkostnader bidrar til en stadig mer internasjonalisert økonomi. Internasjonaliseringen bidrar også til standardisering som for eksempel ny regnskapsstandard i Norge som er utviklet etter anbefaling fra OECD. En annen viktig standard er Common Reporting Standard (CRS) som skal sikre riktig innrapportering og beskatning av forhold som skattyter har utenfor sitt hjemland.

Den økende digitaliseringen endrer forutsetningene for økonomisk aktivitet og dermed hvordan økonomisk informasjon produseres, behandles, oppbevares og utveksles. Digitalisering legger til rette for økt globalisering og nye samhandlingsformer mellom enkeltvirksomheter og større økosystemer. Delingsøkonomien har vært gjenstand for stor medieoppmerksomhet, men påvirkningen er fortsatt nokså begrenset.

Endringer i det norske arbeidsmarkedet har ført til økt bruk av konsulenttjenester, og at arbeidsforhold i stigende grad erstattes av tjenesteleveranser fra små foretak.

Arbeidslivskriminaliteten øker i omfang, blir mer mangfoldig og vil kreve kontinuerlig innsats og samarbeid med andre etater. Regjeringens satsing "Strategi mot arbeidslivskriminalitet" står sentralt og gir føringer for arbeidet.

Trangere økonomiske tider fører til strammere budsjett rammer for offentlig sektor. Stortinget kan komme til å

fastsette budsjettammer som innebærer større reduksjoner enn offentlig virksomhet har vært vant med i en oljesmurt økonomi. Budsjettreduksjoner vil være direkte, som pålagte innsparinger og direkte kutt, og indirekte gjennom nye oppgaver eller ordninger uten nye budsjettmidler.

Interne prosesser

Internasjonaliseringen innebærer at opplysninger fra utlandet og fra utenlandske selskaper med oppdrag i Norge får økt betydning for å sikre rett norsk skattlegging. Standardisering av dokumentasjonskrav og rapporteringskrav på tvers av landegrenser blir viktigere.

For Skatteetaten vil den nye regnskapsstandard bidra til effektive kontroller gjennom automatisering og færre manuelle prosesser. Den nye standarden har potensial langt utover kontrollformål og vil bli fulgt opp i framtidige prosjekter.

En kritisk suksessfaktor for riktig skattlegging og økt skatteinngang gjennom data fra CRS er riktig bruk av ny informasjon om utenlandsforhold i Skatteetaten. Vi vil analysere data og konkretisere bruksområdene innad og utad.

Digitaliseringen har også betydning for hvordan Skatteetaten organiserer oppgaveløsningen. Kunstig intelligens vil kunne benyttes innenfor mange områder av saksbehandlingen i Skatteetaten, og den vil kunne gi interne besparelser for etaten på sikt. Vi arbeider videre med å vurdere mulighetene som kan ligge i bruken av slik teknologi.

Delingsøkonomien vil trolig øke betydelig framover, og Skatteetaten vil vurdere regelverk og ordninger for å kunne være i forkant av denne utviklingen.

Endringer i arbeidsmarkedet vil få betydning for Skatteetatens evne til å løse sitt samfunnsoppdrag i årene framover. For tjenesteleveranser fra små foretak har etaten svakere muligheter for å kontrollere etterlevelse av skattereglene enn hos større arbeidsgivere.

I arbeidet med framtidig oppgaveløsning er ulike aktører som Skatteetaten jobber overfor, eksternt samarbeid og etatens interne prosesser til vurdering. Med helhet for aktør tar Skatteetaten utgangspunkt i aktørens ståsted. Vi er i gang med flere utviklingsaktiviteter som vil påvirke oppgaveløsningen framover. Vi er på en reise fra fragmentert oppgaveløsning gjennom ulike steder og nivåer til mer helhetlig oppgaveløsning, færre grensesnitt, mer effektivitet og tydeliggjøring av hvem som har hovedansvar for en oppgave.

Skatteetaten samarbeider med en rekke etater for å motvirke arbeidslivskriminalitet. Innad gir vi arbeidet høy prioritet, og et viktig mål er økt utnyttelse av alle etatenes virkemidler.

Strammere budsjettammer vil innebære en hardere prioritering mellom løpende forvaltning, drift og produksjon opp mot utvikling og endring. Etaten må møte budsjettreduksjoner gjennom effektivisering, produktivetsforbedring og hensiktsmessig disponering av ressurser til strategisk viktige områder. For eksempel vil økt grad av digitalisering kunne gi interne besparelser for etaten på sikt, men effektiv utnyttelse av disse mulighetene vil kreve investeringer på teknologiområdet.

Mange av de eksterne utviklingstrekkene bidrar til å øke kompleksiteten i de sakene etaten jobber med. For å sikre en hensiktsmessig kompetanse på sikt er utvikling av dagens medarbeidere, bedre bruk av dagens kompetanse og utnyttning av generasjonsskiftet i de kommende årene viktig. Både ledere og medarbeidere vil få mulighet til mobilitet og rotasjon mellom roller og oppgaver.

Eksterne effekter

Internasjonaliseringen vil bidra til standardisering av dokumentasjonskrav og rapporteringskrav på tvers av landegrensene. I de nærmeste årene vil skattemeldingen inneholde stadig flere data fra utlandet og dermed underlette oppgaveplikten for brukere med inntekt og formue i utlandet.

For brukerne vil den nye regnskapsstandarden føre til kortere saksbehandlingstider i Skatteetaten og til forenklinger for regnskapsbransjen og bedriftene selv. Blant annet vil intern kontroll, dataanalyser og deling av data med andre bli lettere.

For nordmenn med inntekt eller formue i utlandet vil CRS både kunne åpne for målrettede tiltak mot ulike segmenter av skattytere og sikre at brukerne opplever at etterlevelse på utenlandsområdet blir enklere. For banker og finansinstitusjoner innebærer et samarbeid med Skatteetaten at standardene er implementert i løsningene, og at de enkelt og effektivt kan oppfylle sine lovpålagte forpliktelser.

Økt digitalisering legger til rette for nye tjenester fra Skatteetaten, og økt servicekvalitet og likebehandling. Regelverk og ordninger knyttet til delingsøkonomi og digitalisering vil gi gode muligheter for bedre prosesser for alle brukere på skatteområdet.

Med endringer i arbeidsmarkedet må Skatteetaten vurdere tjenester som er tilpasset små foretak slik at de kan drive sin virksomhet på korrekt måte. Blant annet vil delingsøkonomien kunne føre til at langt flere enn i dag blir selvstendige næringsdrivende.

Eksterne og interne forhold bidrar til endringer for brukere og aktører i samfunnet. I arbeidet med ny organisering er helhet for aktør en viktig rammebetingelse, og vi ser samlet på behovene til en person eller næringsdrivende som skal betale skatter. Skatteetatens tiltak vil bidra til bedre kvalitet for den enkelte aktøren og mer likebehandling av aktørene.

Bekjempelse av arbeidslivskriminalitet er viktig for seriøse aktører i arbeidslivet. Skatte- og avgiftsunndragelser er økonomisk kriminalitet som rammer fellesskapet og svekker grunnlaget for velferdsstaten og den allmenne lojaliteten til skattesystemet. Skatteetaten arbeider med å redusere arbeidslivskriminalitet ved både å avdekke og innfordre skatter og avgifter. Vi vil fortsette å anmelde alvorlig skatte- og avgiftskriminalitet. I tillegg involverer vi seriøse aktører for å redusere handlingsrommet til de useriøse og for å sette innkjøper og forbruker i stand til å handle hvitt.

Endringene i omgivelsene vil påvirke måten Skatteetaten arbeider på og tjenestene vi vil tilby, men samfunnsoppdraget vil ligge fast. Skatteetaten vil fortsatt danne det finansielle hovedgrunnlaget for den norske velferdsstaten.

VI. Årsregnskap 2016

Skatteetaten er et ordinært statlig forvaltningsorgan som fører sitt regnskap etter kontantprinsippet. Årsregnskapet er det samlede regnskapet for Skatteetaten med alle seks regnskapsførende enheter; drift, merverdiavgift, skatteregnskapet, særavgiftsregnskapet, petroleumsregnskapet og Statens innkrevingsentral.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og krav i hovedinstruks fra Finansdepartementet til skattedirektøren. Jeg mener regnskapet gir et dekkende bilde av Skatteetatens disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, inntekter og balanse.

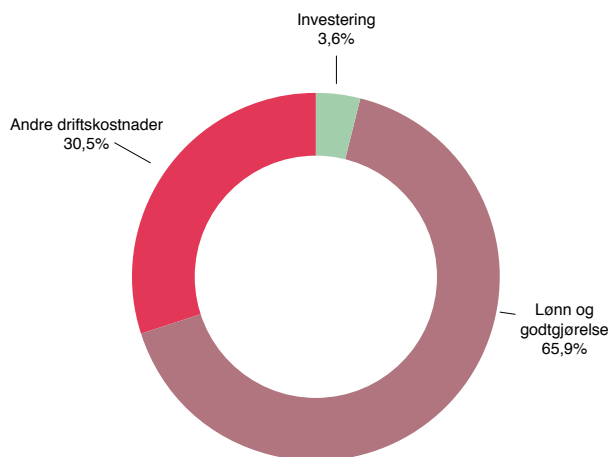
Vurdering av vesentlige forhold

For 2016 var det tre vesentlige forhold som påvirket vårt driftsregnskap:

- Vi fikk overført oppgaver og 358 årsverk fra Tolletaten
- Skatteetaten fikk forvaltningsansvaret for Etatenes fellesforvaltning (EFF) til de tre samarbeidende etatene (Skatteetaten, Arbeids- og velferdsetaten og Statistisk sentralbyrå). EFF er bevilget over en ny post i statsregnskapet fra 1.januar 2016: post 1628.
- Ny klagenemndsordning på skatteområdet ble etablert 1. juli med et landsdekkende sekretariat som skal forberede sakene for nemnda

I 2016 har vi under kap. 1618 benyttet 5,846 milliarder kroner av en samlet bevilgning på 6,217 milliarder kroner. Samlet mindreforbruk utgjør dermed 370,9 millioner kroner (for postene 01, 21, 22, 23, 45 og 70). Den vesentligste delen av mindreforbruket er knyttet til utviklingsaktivitetene med 249 millioner kroner) og forskyvning av øvrige aktiviteter fra 2016 til 2017 med 72 millioner kroner). Øvrig mindreforbruk utgjør 50 millioner kroner.

Fordelingen av etatens samlede utgifter (for postene 01, 21, 22, 23, 45 og 70):

Lønnsandel på vår driftspost (1618 01) er 71,4 prosent. For 2015 var andelen på 72,5 prosent. Nedgangen skyldes hovedsaklig at tilpasningen til strammere budsjettrammer skjer gjennom nedgang i antall ansatte.

Post 01 Driftsutgifter – mindreutgift 130,5 millioner kroner

Vi har hatt høy oppmerksomhet på å utnytte etatens bevilgning optimalt, og post 01 viser en utnyttelsesgrad på 97,6 prosent. Det er bokført 5,291 milliarder kroner på denne posten i 2016 (netto, fratrukket refusjoner og inntekter der vi har merinntektsfullmakt). Dette er en økning på 403 millioner kroner fra 2015 og tilsvarer 8,2 prosent. Økningen relaterer seg til overtagelse av oppgaver og ansatte fra Tolletaten (284 millioner kroner), etablering av sekretariat for skatteklagenemnda (21 millioner kroner) og pris- og lønnsoppgjør (91 millioner kroner).

Mindreforbruk, justert for inntekter/refusjoner under Kapitte/post 4618 02 og 03, på 130,5 millioner kroner på post 01 relaterer seg til tidsavvik eller aktiviteter som er utsatt i driftsenhetene og prosjekter (85 millioner kroner). Øvrig mindreforbruk er knyttet til en rekke mindre forhold.

Post 22 Større it-prosjekter – mindreutgift 190,6 millioner kroner

Post 22 er øremerkede midler til gjennomføring av større IT prosjekter. Overføringen fra 2015 til 2016 utgjorde 198 millioner kroner. Av mindreutgiften er 45,4 millioner kroner knyttet til usikkerhetsavsetninger. Øvrige avvik skyldes tidsavvik. Vi har overføringsadgang på denne posten og har søkt å overføre ubrukt bevilgning i sin helhet til neste år. Vi har hatt bevilgning til 10 hovedprosjekter i 2016 hvorav de tre største var nytt system for avgiftsforvaltning (SAFIR), modernisering av folkeregisteret (MF) og modernisering av forskudd og skatteberegning (SOFUS).

Skatte- og avgiftregnskapene

5501 70 Trinnskatt, formuesskatt mv.

I skatteregnskapet ble det inntektsført 42,8 milliarder kroner. Dette er en økning på 12,2 milliarder kroner (40,6 prosent) i forhold til i fjor. Fra 2016 erstattet trinnskatten den tidligere toppskatten. Trinnskatten får virkning for lavere inntektsnivåer enn toppskatten gjorde. Redusert prosentsats på skatt på alminnelig inntekt (se fellesskatt under) skal i hovedsak dekkes inn av en progressiv trinnskatt (bruttoskatt på personinntekt).

5501 72 Fellesskatt

I skatteregnskapet ble det inntektsført 197,9 milliarder kroner. Dette er en reduksjon på 10,1 milliarder kroner (- 4,9 prosent) i forhold til i fjor. Reduksjonen skyldes nedsettelse av skatt på alminnelig inntekt fra 27 prosent til 25 prosent i 2016.

5521 70 Merverdiavgift

Bokført merverdiavgift i våre regnskaper viser 266,2 milliarder kroner. Dette er en økning på 14 milliarder kroner (5,6 prosent). Note 6 viser en økning på 152 milliarder kroner som skyldes overtakelse av oppgaver fra Tolletaten. For 2016 har Skatteetaten bokført merverdiavgift som Tolletaten tidligere bokførte.

5700 71 Trygdeavgift

I skatteregnskapet er det inntektsført 132,5 milliarder kroner og en økning på 3,8 milliarder kroner (2,9 prosent) i forhold til 2015. Det er også Landbruksdirektoratet og Arbeids- og velferdsetaten som regnskapsfører på denne posten. Totalt i statsregnskapet er det inntektsført 133,6 milliarder kroner.

5700 72 Arbeidsgiveravgift

I skatteregnskapet ble det inntektsført 161,0 milliarder kroner. Økningen er på 1,4 milliarder kroner (0,9 prosent) i forhold året før. I statsregnskapet har også øvrige virksomheter regnskapsført egen del av arbeidsgiveravgift på denne posten. Dette utgjør 10,3 milliarder kroner, og posten viser til sammen 171,3 milliarder kroner i statsregnskapet.

5507 Skatt og avgift på utvinning av petroleum

I petroleumsskatteregnskapet ble det inntektsført 41,1 milliarder kroner. Dette er en reduksjon på 62,6 milliarder kroner (60,0 prosent) i forhold til i fjor. Reduksjonen skyldes hovedsakelig betydelig lavere utskrevet terminskatt for 2016 sammenlignet med 2015. Særskatten har vist en nedadgående utvikling siden 2012.

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjonen reviderer årsregnskapet til Skatteetaten. Revidert regnskap forventes å foreligge i løpet av andre kvartal i år.

Oslo, 15.mars 2017

Hans Christian Holte

Prinsippnote til årsregnskapet

Årsregnskap for Skatteetaten er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av november 2015.

Statens innkrevingsentral fører sitt virksomhetsregnskap etter de statlige regnskapsstandarder. Vi har fått innvilget unntak for å føre etter forskjellige regnskapsprinsipper (virksomhetsregnskapet) ut regnskapsåret 2017. Innkrevingsentralen benytter også eget økonomisystem og har egen innrapportering til statsregnskapet. Vi har imidlertid samkjørt kontoplaner og begge leverer innrapportering til statsregnskapet etter kontantprinsippet. Vi har også konsolideringsfuksjonalitet i våre regnskaper slik at vi kan levere et samlet årsregnskap.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- A. Regnskapet følger kalenderåret
- B. Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- C. Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- D. Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "Netto rapportert til bevilgningsregnskapet" er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjettete virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger Skatteetaten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet Skatteetaten har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva Skatteetaten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for Skatteetaten og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall Skatteetaten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Skatteetaten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2016							
Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling*	Regnskap 2016	Merutgift (-) og mindreutgift
1618	Skatteetaten	01	Driftsutgifter	A, B	5 421 433 000	5 295 361 551	126 071 449
1618	Skatteetaten	21	Spesielle driftsutgifter	A, B	173 352 000	152 822 865	20 529 135
1618	Skatteetaten	22	Større IT-prosjekter	A, B	418 178 000	227 580 169	190 597 831
1618	Skatteetaten	23	Spesielle driftsutgifter, a-ordningen	A, B	80 100 000	77 940 615	2 159 385
1618	Skatteetaten	45	Større utstyersanskaffelser og vedlikehold	A, B	120 822 000	93 717 034	27 104 966
1618	Skatteetaten	70	Tilskudd	A, B	3 000 000	3 000 000	0
1632	Kompensasjon for merverdiavgift	61	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner	B	21 150 000 000	21 347 803 450	-197 803 450
1632	Kompensasjon for merverdiavgift	72	Tilskudd til private og ideelle virksomheter	B	1 910 000 000	1 986 510 087	-76 510 087
1420	Miljødirektoratet	75	Utbetaling av pant for bilvrak, overslagsbevilgning			412 189 603	
1650	Statsgjeld, renter m.m.	89	Renter og provisjon mm. på innenlands statsgjeld			992	
8450	Avsetninger i Svalbard-regnskapet	04	Avsetninger i Svalbardregnskapet			-176 984 629	
0440	Politidirektoratet, politi og lensmannsetaten	01	Driftsutgifter			2 680 420	
0471	Statens erstatningsansvar	71	Erstatningsansvar mm.			3 708 340	
1633	Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift	01	Driftsutgifter			283 486 674	
Sum utgiftsført					29 276 885 000	29 709 817 170	

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst		Samlet tildeling*	Regnskap 2016	Merinntekt og mindreinntekt(-)
3024	Regjerings- advokaten	01	Erstatninger for utgifter i rettsaker			18 495 118	
3440	Politidirektoratet, politi og lensmannsetaten	07	Gebyr - sivile gjøremål			769 997 153	
3470	Fri rettshjelp	01	Tilkjente saksomkostninger m.m			3 999 171	
3545	Datatilsynet	01	Diverse inntekter			2 627 068	
3587	Direktoratet for byggkvalitet	01	Diverse inntekter			45 000	
3595	Statens kartverk	01	Gebyrinntekt tinglysning			315 048	
3640	Arbeidstilsynet	05	Tvangsmulkt			6 018 125	
3640	Arbeidstilsynet	09	Overtredelsesgebyr			2 593 000	
3714	Folkehelse	04	Gebyrinntekter			415 138	
3902	Justervesenet	01	Gebyrinntekter			545 000	
3910	Sjøfartsdirektoratet	01	Gebyrer for skip og flyttbare innretninger i NOR			152 558 383	
3910	Sjøfartsdirektoratet	04	Gebyr for skip i NIS			45 668 195	
3910	Sjøfartsdirektoratet	86	Overtredelsesgebyrer og tvangsmulkt			5 584 682	
3917	Fiskeridirektoratet	86	Forvaltningssanksjoner			1 041 522	
4602	Finanstilsynet	03	Prospektkontrollgebyrer			4 222 415	
4602	Finanstilsynet	86	Vinningsavståelse og overtredelsesgebyr mv.			2 821 854	
4618	Skatteetaten	01	Refunderte utleggs- og tinglysningsgebyr	61 000 000		61 847 395	847 395
4618	Skatteetaten	02	Andre refusjoner	43 316 000		47 147 505	3 831 505
4618	Skatteetaten	03	Andre inntekter	35 310 000		35 903 313	593 313
4618	Skatteetaten	05	Gebyr for utleggsforretninger	50 000 000		49 925 508	-74 492
4618	Skatteetaten	07	Gebyr for bindende forhåndsuttalelser	2 400 000		2 353 511	-46 489
4618	Skatteetaten	11	Gebyr på kredittdeklarasjoner	18 362 000		18 640 307	278 307
4618	Skatteetaten	85	Misligholdte lån i Statens Lånkassen	240 000 000		243 793 501	3 793 501
4618	Skatteetaten	86	Bøter, inndragninger mv.	1 256 800 000		1 269 584 021	12 784 021
4618	Skatteetaten	87	Trafikantsanksjoner	70 000 000		78 122 679	8 122 679
4618	Skatteetaten	88	Forsinkelsesgebyr, Regnskapsregisteret	275 000 000		350 594 111	75 594 111
4618	Skatteetaten	89	Overtredelsesgebyr	11 000 000		10 467 057	-532 943
4620	Statistisk sentralbyrå	85	Tvangsmulkt			22 507 347	
5309	Tilfeldige inntekter	29	Ymse			18 939 798	
5341	Avdrag på utestående fordringer:	91	Alminnelige fordringer			34 414	
5501	Skatter på formue og inntekt	70	Trinnskatt, formueskatt mv.	46 500 000 000		42 177 486 696	-4 322 513 304
5501	Skatter på formue og inntekt	72	Fellesskatt	192 500 000 000		197 910 758 479	5 410 758 479
5506	Avgift på arv og gaver	70	Avgift	200 000 000		206 121 467	6 121 467
5507	Skatt og avgift på utvinning av petroleum	71	Ordinær skatt på formue og inntekt	16 100 000 000		16 034 226 274	-65 773 726
5507	Skatt og avgift på utvinning av petroleum	72	Særskatt på oljeinntekter	25 300 000 000		25 058 531 533	-241 468 467
5509	Avgift på utslipp av NOx i petroleumsvirksomheten å kontinentalsokkelen	70	Avgift	1 000 000		2 199 846	1 199 846
5511	Tollinntekter	70	Toll	3 150 000 000		3 175 691 957	25 691 957
5521	Merverdiavgift	70	Merverdiavgift	266 800 000 000		266 172 006 929	-627 993 071
5526	Avgift på alkohol	70	Avgift på alkohol	13 500 000 000		13 503 396 532	3 396 532
5531	Avgift på tobakkvarer mv.	70	Avgift på tobakkvarer mv.	7 500 000 000		7 253 790 155	-246 209 845

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst		Samlet tildeling*	Regnskap 2016	Merinntekt og mindreinntekt(-)
5536	Avgift på motorvogner mv.	71	Engangsvavgift		17 200 000 000	16 866 505 038	-333 494 962
5536	Avgift på motorvogner mv.	72	Årsavgift		10 510 000 000	10 525 683 707	15 683 707
5536	Avgift på motorvogner mv.	73	Vektårsavgift		344 000 000	343 671 324	-328 676
5536	Avgift på motorvogner mv.	75	Omregistreringsavgift		1 390 000 000	1 403 894 074	13 894 074
5538	Veibruksavgift på drivstoff	70	Veibruksavgift på bensin		5 400 000 000	5 516 744 503	116 744 503
5538	Veibruksavgift på drivstoff	71	Veibruksavgift på autodiesel		9 600 000 000	9 629 975 822	29 975 822
5538	Veibruksavgift på drivstoff	72	Veibruksavgift på naturgass og LPG		6 000 000	4 909 187	-1 090 813
5541	Avgift på elektrisk kraft	70	Avgift på elektrisk kraft		10 050 000 000	10 116 519 410	66 519 410
5542	Avgift på mineralolje mv.	70	Grunnavgift på mineralolje mv.		2 000 000 000	1 905 943 290	-94 056 710
5542	Avgift på mineralolje mv.	71	Avgift på smørelolje mv.		111 000 000	109 821 315	-1 178 685
5543	Miljøavgift på mineralske produkter mv.	70	CO2-avgift		6 400 000 000	6 565 324 823	165 324 823
5543	Miljøavgift på mineralske produkter mv.	71	Svovelavgift		6 000 000	10 607 357	4 607 357
5547	Avgift på helse og miljøskadelige kjemikalier	70	Trikloretan (TRI)		9 000 000	8 352 211	-647 789
5547	Avgift på helse og miljøskadelige kjemikalier	71	Tetrakloretan (PER)		2 000 000	1 356 083	-643 917
5548	Miljøavgift på visse klimagasser	70	Avgift på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK)		385 000 000	403 520 526	18 520 526
5549	Avgift på utslipp av NOx	70	Avgift på utslipp av NOx		65 000 000	49 804 658	-15 195 342
5555	Avgift på sjokolade- og sukkervarer mv.	70	Avgift på sjokolade- og sukkervarer mv.		1 410 000 000	1 420 900 449	10 900 449
5556	Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv.	70	Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv.		2 070 000 000	2 026 415 410	-43 584 590
5557	Avgift på sukker mv.	70	Avgift på sukker mv.		208 000 000	203 011 924	-4 988 076
5559	Avgift på drikkevareemballasje	70	Grunnavgift på engangsemballasje		1 740 000 000	1 717 857 536	-22 142 464
5559	Avgift på drikkevareemballasje	71	Miljøavgift på kartong		56 000 000	54 105 642	-1 894 358
5559	Avgift på drikkevareemballasje	72	Miljøavgift på plast		41 000 000	39 111 616	-1 888 384
5559	Avgift på drikkevareemballasje	73	Miljøavgift på metall		8 000 000	7 756 389	-243 611
5559	Avgift på drikkevareemballasje	74	Miljøavgift på glass		102 000 000	102 113 135	113 135
5561	Flypassasjeravgift	70	Flypassasjeravgift		840 000 000	927 153 280	87 153 280
5565	Statens kartverk	70	Dokumentavgift			9 543 367	
5574	Sektoravgifter under Nærings- og fiskeridepartementet	75	Tilsynsavgift Justervesenet			41 609 941	
5576	Sektoravgift under Landbruks- og matdepartementet	71	Totalisatoravgift			141 832 823	
5580	Sektoravgift under Finansdepartementet	70	Finanstilsynet, bidrag fra tilsynsenhetene			341 746 944	
5584	Andre avgifter, etterslep utgåtte avgifter	70	Andre avgifter, etterslep utgåtte avgifter		800 000	844 995	44 995
5605	Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer	83	Av alminnelige fordringer			18 675 303	
5700	Folketrygdens inntekter	71	Trygdeavgift		134 000 000 000	132 452 975 355	-1 547 024 645
5700	Folketrygdens inntekter	72	Arbeidsgiveravgift		171 500 000 000	161 474 017 886	-10 025 982 114
Sum inntektsført					949 067 988 000	939 163 322 533	

Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		-909 453 505 363
Kapitalkontoer		
60064601	Norges Bank KK / innbetalinger	547 717 773
60064602	Norges Bank KK/ utbetalinger	-6 366 658 030
716105	Endring i mellomværende med statskassen (SV)	-18 370 093
60076301	Norges Bank KK / innbetalinger	254 816 060 449
60076302	Norges Bank KK/ utbetalinger	-151 450 021 199
716221	Endring mellomværende med statskassen (EL)	92 879 504
60076401	Norges Bank KK / innbetalinger	61 700 725 232
60076402	Norges Bank KK/ utbetalinger	-20 607 967 425
716222	Endring i mellomværende med statskassen (F5)	0
60085801	Norges Bank KK / innbetalinger	4 702 380 568
60085802	Norges Bank KK/ utbetalinger	-1 512 052 947
716700	Endring i mellomværende med statskassen (OV)	-3 481 255
60090301	Norges Bank KK / innbetalinger	541 259 148 963
60090302	Norges Bank KK/ utbetalinger	-5 962 495 322
716200	Endring i mellomværende med statskassen (EV)	-931 662 279
60090801	Norges Bank KK / innbetalinger	237 531 506 373
60090802	Norges Bank KK/ utbetalinger	-4 256 155 476
716223	Endring i mellomværende med statskassen (OX)	-88 049 472

Beholdninger rapportert til kapital- regnskapet (31.12)

		31.12.2016	31.12.2015	Endring
716105	Skatteetatens driftsfirma		-136 457 031	
716221	MVA	-193 047 766	-285 927 270	92 879 504
716222	Petroleum	0	0	0
716700	Statens innkrevingsentral	-86 502 432	-83 021 178	-3 481 255
716200	Skatteregnskapet	3 138 030 150	4 069 692 429	-931 662 279
716223	Særvgifter	-320 550 529	-232 501 057	-88 049 472
		Kontrollsum 2 383 102 298	3 468 242 925	- 948 683 595

* Samlet tildeling skal ikke reduseres med eventuelle avgitte belastnings-fullmakter.

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
1618 01	247 579 000	5 173 854 000	5 421 433 000
1618 21	3 252 000	170 100 000	173 352 000
1618 22	197 978 000	220 200 000	418 178 000
1618 23	0	80 100 000	80 100 000
1618 45	13 422 000	107 400 000	120 822 000
1618 70	0	3 000	3 000

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år											
Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ utgift	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastningsfullmakter(-)	Merutgift(-)/ mindrettgift etter avgitte belastningsfullmakter	Merinntekter / mindreinntekter(-) iht. merinntektsfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger(-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
1618 01			126 071		126 071	4 425			130 496	258 693	130 496
1618 21			20 529		20 529				20 529	8 505	8 505
1618 22	"kan overføres"		190 598		190 598				190 598	537 100	190 598
1618 23			2 159		2 159				2 159	4 005	2 159
1618 45	"kan overføres"		27 105		27 105				27 105	212 200	27 105
1618 70			0		0				0	Uaktuell	
1632 71	"overslagsbevilgning"		-197 803		-197 803	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell		
1632 72	"overslagsbevilgning"		-76 510		-76 510	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell		

*Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se årlig rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

Forklaring til bruk av budsjetfullmakter

Mottatte belastningsfullmakter:

Skatteetaten har mottatt en rekke fullmakter til å postere på kapitler og poster tilhørende andre departement. Disse fremgår under bevilgningsoppstillingen.

Stikkordet «kan overføres»:

Skatteetatens bevilgning på postene 22 og 45 er gitt med stikkordet "kan overføres". Beløpet stammer fra tildelinger gitt innenfor de to siste budsjettår og virksomheten lar beløpet inngå som en del av overført beløp

Stikkordet «overslagsbevilgning»:

Skatteetaten har overslagsbevilgning på kapitel 1632, post 61 og 72.

Merinntektsfullmakt:

Skatteetaten er gitt fullmakt til å overskride bevilgning under kapitel 1618, post 01 mot tilsvarende merinntekter under kapitel 4618, post 02 og 03

Bestillingsfullmakt:

Skatteetaten har fullmakt til å foreta bestillinger utover gitte bevilgninger, men ikke slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger kr. 35 mil. på kap. 1618, post 45. For 2016 var overførbart beløp større enn foretatte bestillinger slik at det ikke var nødvendig å benytte seg av fullmakten.

Oppstilling av artskontorrapporteringen 31.12	Note	2016	2015
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer	1	20 993 818	2 236 694
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	2 950 000	1 131 358
Salgs- og leieinntekter	1	80 395 878	80 506 080
Andre inntekter	1	1 000	10 400
<i>Sum inntekter fra drift</i>		<i>104 340 696</i>	<i>83 884 532</i>
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	2	3 858 523 067	3 612 262 587
Andre utbetalinger til drift	3	1 788 789 636	1 648 484 549
<i>Sum utbetalinger til drift</i>		<i>5 647 312 703</i>	<i>5 260 747 136</i>
Netto rapporterte driftsutgifter		5 542 972 007	5 176 862 604
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetaling av finansinntekter	4	0	0
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>		<i>0</i>	<i>0</i>
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetaling til investeringer	5	209 078 126	234 938 167
Utbetaling til kjøp av aksjer	5,8B	0	0
Utbetaling av finansutgifter	4	1 177 701	199 088
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>		<i>210 255 827</i>	<i>235 137 255</i>
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		210 255 827	235 137 255
Innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	6	938 793 506 037	748 213 967 989
<i>Sum innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		<i>938 793 506 037</i>	<i>748 213 967 989</i>
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	7	23 749 504 132	21 577 039 008
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		<i>23 749 504 132</i>	<i>21 577 039 008</i>
<i>Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler *</i>			
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		-8 618 372	-8 228 571
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		-437 599 594	-407 998 962
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		283 486 674	251 698 601
<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>		<i>-162 731 292</i>	<i>-164 528 932</i>
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		-909 453 505 363	-721 389 458 055
Oversikt over mellomværende med statskassen			
Eiendeler og gjeld		2016	2015
Fordringer		3 146 534 444	4 072 689 667
Kasse		5 000	2 000
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank		0	0
Skyldig skattetrekk		-161 961 884	-143 746 261
Skyldige offentlige avgifter		-929 079	-1 106 808
Annen gjeld		-600 546 183	-363 551 648
Sum mellomværende med statskassen	8	2 383 102 298	3 564 286 950

* Andre ev. inntekter/utgifter rapportert på felleskapitler spesifiseres på egne linjer ved behov.

Note 1 Innbetalinger fra drift		
	31.12.2016	31.12.2015
<i>Innbetalinger fra gebyrer</i>		
Gebyrer med videre - driftsinntekt - A	20 993 818	2 236 694
Sum innbetalinger fra gebyrer	20 993 818	2 236 694
<i>Innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>		
<i>Tilskudd fra andre statlige virksomheter - B</i>	<i>2 950 000</i>	<i>952 000</i>
Refunderbare andre		179 358
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	2 950 000	1 131 358
<i>Salgs- og leieinnbetalinger</i>		
Avgiftspliktig salg kantine	807 468	767 590
Salgsinntekt tjenester, avgiftspliktig	2 525 234	2 353 434
NRK (fakturering for antall mottatte krav til innkreving)	47 147 505	44 947 876
Salgsinntekt tjenester, avgiftsfri	8 019 003	7 918 528
Inntekter fra undervisningsoppdrag	2 694 091	1 919 354
Salg av folkeregisteropplysninger	112 130	90 570
Diverse refusjoner, eksterne	19 021 288	21 276 683
Refusjoner egne ansatte	69 159	1 232 046
Sum salgs- og leieinnbetalinger	80 395 878	80 506 080
<i>Andre innbetalinger</i>		
Salg av utrangert materiell, avgiftsfritt	1 000	10400
Sum andre innbetalinger	1 000	10 400
Sum innbetalinger fra drift	104 340 696	83 884 532
Kontroll	-0	0
Arstkontooppstilling	104 340 696	83 884 532

Kommentarer til de vesentligste forhold:

A:

Endringer fra 2015 til 2016 er relatert til gebyr på kredittdeklarasjoner på 18 MNOK.

Skatteetaten overtok ansvaret for tollkredittordningen fra 1. januar 2016

B:

Økningen relaterer seg til tilskudd fra DIFI vedrørende digitale økonomidialoger. Denne er på 2,8 MNOK

Note 2 Utbetalinger til lønn			
		31.12.2016	31.12.2015
Lønn		3 496 841 935	3 278 852 766
Arbeidsgiveravgift		437 599 594	407 998 962
Pensjonsutgifter*		0	0
Sykepenger og andre refusjoner (-)		-142 419 706	-133 906 528
Andre ytelser		66 501 244	59 317 387
Sum utbetalinger til lønn		3 858 523 067	3 612 262 587
* Denne linjen benyttes av virksomheter som innbetaler pensjonspremie til SPK.			
Antall årsverk (brutto):		6 549	6 307
Kontroll		0	0
Arstkontooppstilling		3 858 523 067	3 612 262 587
Endring lønnskostnader inkl. arbeidsgiveravgift er på 248 MNOK			
Fra 2016 ble det overført 358 årsverk fra Toll som forklarer den største endringen			
Endringene kan i hovedsak forklares ut fra følgende kostnadselementer (avrundet til nærmeste million):			
Effekt overføring Tollansatte	173 000 000		
Effekt lønnsoppgjør	54 000 000		
Økt kostnad relatert til overtid i 2016	3 000 000		
Økt kostnad relatert til midlertidige ansatte i 2016	9 000 000		
Sum	239 000 000		

Det har vært en nedgang i sykefraværet fra 2015 (6,2 prosent) til 2016 (6 prosent). Refusjonene har derimot økt noe ift 2015.

Etaten har en økning i brutto ÅV fra 6.307 til 6.549 fra 2015 til 2016. Dette tilsvarer en økning på 242 ÅV. Dersom vi korrigerer for overføringen av 358 ÅV ifm overføringen av ansatte fra Tolletaten til Skatteetaten per 1.1.2016 har etaten en nedgang på 116 ÅV.

Note 3 Andre utbetalinger til drift		
	31.12.2016	31.12.2015
Husleie	396 099 865	372 932 270
Vedlikehold egne bygg og anlegg		
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	2 253 224	4 249 857
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	102 036 328	102 757 555
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	32 032 373	27 605 780
Mindre utstyrsanskaffelser	93 797 267	105 159 948
Leie av maskiner, inventar og lignende	29 445 849	24 446 128
Kjøp av fremmede tjenester	585 690 807	476 652 372
Reiser og diett	95 445 111	99 139 606
Øvrige driftsutgifter	451 988 812	435 541 033
Sum andre utbetalinger til drift	1 788 789 636	1 648 484 549
Kontroll	0	0
Arstkontooppstilling	1 788 789 636	1 648 484 549

Kommentarer til de vesentligste endringene:

Husleie: Økning på 23 MNOK. Dette skyldes økning i husdrift (14 MNOK) grunnet overtagelse ansatte fra Toll, og prisstigning (9 MNOK).

Kjøp av fremmede tjenester: Økningen på 109 MNOK kan deles i 3 hovedelementer: Drift, etableringen av EFF og prosjekter:

Drift (84 MNOK): Kjøp av stedlige tjenester som er ny fra 2016 (6 MNOK), overtagelse av oppgaver fra Toll (34 MNOK) som for eksempel valutaregister, avgiftsfastsettelsessystemet mv., scrumteam (ekstern bistand, 12 MNOK), Bistand til modernisering av datahall (9 MNOK), utskifting av tynnklienter (7 MNOK) utredning av leveransemodell (5 MNOK).

EFF (45 MNOK): Ble etablert fra 1.1.2016 og har benyttet ca 45 MNOK til kjøp av fremmede tjenester.

Prosjekter (reduksjon på 18 MNOK): Fra post 01 har det vært en økning på 39 MNOK: Ny skatteforvaltningslov (17 MNOK) Elektronisk selvangivelse for næringsdrivende (6 MNOK), A - krim (5 MNOK).

På post 22 har det vært en reduksjon på 57 MNOK. Dette skyldes i hovedsak at det ikke har vært samme pådrag på prosjektene Elektronisk dialog med arbeidsgivere (EDAG) og Modernisering av grunnlagsdata (MAG) i 2016 da disse prosjektene nå er avsluttet.

Øvrige driftsutgifter: Har steget med 3,6 prosent. De største utgiftspostene i denne kategoriene er utgifter til skatteinnkreving, porto, telefoni og datakommunikasjon, kompetanse.

Note 4 Finansinntekter og finansutgifter		
	31.12.2016	31.12.2015
<i>Innbetaling av finansinntekter</i>		
Renteinntekter	0	0
Valutagevinst	0	0
Annen finansinntekt	0	0
Sum innbetaling av finansinntekter	0	0
	31.12.2016	31.12.2015
<i>Utbetaling av finansutgifter</i>		
Renteutgifter	1 175 996	199 032
Valutatap	1 705	56
Annen finansutgift	0	0
Sum utbetaling av finansutgifter	1 177 701	199 088
Kontroll	0	0
Arstkontooppstilling	1 177 701	199 088
Den store økningen fra 2015 er i hovedsak relatert til en transaksjon som gjelder renter ifbm domsslutning som utgjør kr. 635 140,-		
Videre er det ført ett beløp på denne kontoen pålydende kr. 235 640,- som skulle vært bokført på konto 7798		

Note 5 Utbetaling til investeringer og kjøp av aksjer		
	31.12.2016	31.12.2015
<i>Utbetaling til investeringer</i>		
Immaterielle eiendeler og lignende	32 485 922	44 925 129
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	-	-
Beredskapsanskaffelser		78 588
Infrastruktureiendeler	-	-
Maskiner og transportmidler	243 000	240 200
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	176 349 203	189 694 249
Sum utbetaling til investeringer	209 078 126	234 938 167
	31.12.2016	31.12.2015
<i>Utbetaling til kjøp av aksjer</i>		
Kapitalinnskudd	0	0
Obligasjoner	0	0
Investeringer i aksjer og andeler	0	0
Sum utbetaling til kjøp av aksjer	0	0
Kontroll	0	0
Arstkontooppstilling	209 078 126	234 938 167

Når det gjelder reduksjonen fra 2015 til 2016 knyttet immaterielle eiendeler er ca. 4.5 MNOK større investeringer gjort i forbindelse med MAP (Modernisert Applikasjons Plattform) knyttet til infrastruktur og prosjektene MAG, EDAG og SAFIR for 2015 mens det i 2016 ikke ble gjort lignende investering.

Under denne kontoen bokføres det også lisenser som betales 2-3 år av gangen og en sammenligning for foregående år er ikke alltid like relevant.

Note 6 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten		
	31.12.2016	31.12.2015
Trinnskatt, formuesskatt m.v	42 177 486 696	29 988 132 160
Fellesskatt	197 910 758 479	208 007 977 501
Petroleumsskatt - ordinær skatt	16 034 226 274	39 476 659 444
Petroleumsskatt - særskatt	25 058 531 533	64 195 817 311
Svalbardskatt og avgifter	179 014 917	173 467 053
Trygdeavgift	132 452 975 355	128 679 666 265
Arbeidsgiveravgift	161 036 418 292	159 663 204 029
Arveavgift	206 121 467	295 350 029
Merverdiavgift	266 172 006 929	114 342 091 847
Andre avgifter	534 385 359	476 035 775
Avgift motorvogner m.v.	29 139 752 690	
Veibruksavgift på drivstoff	15 151 629 512	
Avgift på elektrisk kraft	10 116 519 410	
Avgift på mineralolje	2 015 764 605	
Miljøavgift på mineralske produkter mv	6 575 932 180	
Avgift på helse- og miljøskadelige kjemikalier	9 708 294	
Miljøavgift på klimagasser (HFK og PFK)	403 520 526	
Avgift på utslipp av NOx	49 804 658	
Avgift på sjokolade- og sukkervarer (SJ)	1 420 900 449	
Avgift på alkoholfrie drikkevarer	2 026 415 410	
Avgift på sukker	203 011 924	
Avgift på drikkeemballasje	1 920 944 318	
Flypassasjeravgift	927 153 280	
Avgift på utslipp av NOx i petroleumsvirksomheten	2 199 846	
Tollinntekter	3 175 691 957	
Avgift på alkohol	13 503 396 532	
Avgift på tobakksvarer mv	7 253 790 155	
Andre avg. etterslep utgåtte avgifter	844 995	
Gebyrer som ikke inngår som driftsinntekt	1 546 219 987	1 299 191 440
Renteinntekter	18 644 024	1 165 065
Bøter, inndragninger og andre straffekrav	1 309 965 403	1 332 108 945
Misligholdte lån i Statens Lånekassen	243 793 501	268 155 538
Tilfeldige og andre inntekter	15 977 079	14 945 588
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	938 793 506 037	748 213 967 989
Kontroll	0	0
Arstkontooppstilling	938 793 506 037	748 213 967 989

For 2016 viser oppstillingen en rekke nye regnskapslinjer som er avgifter vi har overtatt fra Tolletaten. I tillegg kommer det en stor økning på MVA som også skyldes oppgaver vi har overtatt fra Tolletaten.

Note 7 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		
	31.12.2016	31.12.2015
Innenlands statsgjeld, renter	992	992
Tilskudd til ikke-finansielle foretak	23 749 503 140	21 577 038 016
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	23 749 504 132	21 577 039 008
Kontroll	-0	0
Arstkontooppstilling	23 749 504 132	21 577 039 008

Note 8 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen.				
Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen				
		31.12.2016	31.12.2016	
		Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	Forskjell
Finansielle anleggsmidler				
	Investeringer i aksjer og andeler*	0	0	0
	Obligasjoner	0	0	0
	<i>Sum</i>	0	0	0
Omløpsmidler				
	Kundefordringer	13 602 435	0	13 602 435
	Andre fordringer	3 302 028 776	3 146 534 444	155 494 332
	Bankinnskudd, kontanter og lignende	5 000	5 000	0
	<i>Sum</i>	3 315 636 211	3 146 539 444	169 096 767
Langsiktig gjeld				
	Annen langsiktig gjeld	0	0	0
	<i>Sum</i>	0	0	0
Kortsiktig gjeld				
	Leverandørgjeld	-121 900 362	0	-121 900 362
	Skyldig skattetrekk	-161 961 884	-161 961 884	0
	Skyldige offentlige avgifter	-617 735	-929 079	311 344
	Annen kortsiktig gjeld	-668 828 896	-600 546 183	-68 282 713
	<i>Sum</i>	-953 308 877	-763 437 146	-189 871 731
	Sum	2 362 327 335	2 383 102 298	-20 774 963
* Virksomheter som eier finansielle anleggsmidler i form av investeringer i aksjer og selskapsandeler fyller også ut note 8 B				

Del B Spesifisering av investeringer i aksjer og selskapsandeler				
	Ervervsdato	Årets resultat i selskapet	Balanseført egenkapital i selskapet	Balanseført verdi i regnskap*
Aksjer				
Selskap 1				
Selskap 2				
Selskap 3				
Balanseført verdi 31.12.2016				0
* Investeringer i aksjer er bokført til anskaffelseskost. Balanseført verdi er den samme i både virksomhetens kontospesifikasjon og kapitalregnskapet.				

SKATTEDIREKTORATET
Org. nr.: 974761076

Riksrevisjonens beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Riksrevisjonen har revidert Skatteetatens årsregnskap for 2016. Årsregnskapet består av ledelseskomentarer og oppstilling av bevilgnings- og artskontorrapportering, inklusive noter til årsregnskapet for regnskapsåret avsluttet per 31. desember 2016.

Etter Riksrevisjonens mening gir Skatteetatens årsregnskap et rettviseende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger, inntekter og utgifter i 2016 og av mellomværende med statskassen per 31. desember 2016, i samsvar med regelverk for statlig økonomistyring.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig revisjon (ISSAI 1000–2999). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet under «Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet». Vi er uavhengige av virksomheten slik det kreves i lov og instruks om Riksrevisjonen og de etiske kravene i ISSAI 30 fra International Organization of Supreme Audit Institutions (INTOSAI's etikkregler), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene og INTOSAI's etikkregler. Etter Riksrevisjonens oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2016. Disse forholdene er håndtert gjennom revisjonen og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet. Vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

Revisjon av fellesinnkrevingen

Fellesinnkrevingen av formues- og inntektsskatt, trygdeavgift og arbeidsgiveravgift ivaretas av kommunale skatteoppkrevere. I 2016 var 428 skatteoppkrevere organisert i 256 enheter. Skatteoppkreverne er administrativt underlagt kommunene og avlegger egne skatteregnskap. Skatteetaten er av Stortinget tillagt det overordnede ansvaret for kontroll av fellesinnkrevingen og har etablert fem regionale kontrollenheter for å ivareta nødvendig internkontroll på området.

Riksrevisjonen har ansvar for den eksterne regnskapsbekreftelsen og uttaler seg i revisjonsberetningen om statens og folketrygdens andel av skatteinntektene. Statens andel av fellesinnkrevingen fremgår i Skatteetatens årsregnskap, kapittel 5501 Skatt på formue og inntekt og kapittel 5700 Folketrygdens inntekter, samt note 6 (Trinnskatt, formuesskatt mv., Fellesskatt, Trygdeavgift og Arbeidsgiveravgift).

Fellesinnkrevingen er vurdert som et sentralt forhold i revisjonen på grunn av utfordringen med å etablere internkontroll over et stort antall skatteoppkrevdere, hvor kontrollmiljøene er ulike både i størrelse og organisering.

Riksrevisjonen har testet automatiske og manuelle kontroller som Skatteetaten har etablert for å sikre et riktig skatteregnskap, herunder internkontrollen som er etablert gjennom de regionale kontrollenhetene. Vi har testet relevante kontroller som de regionale kontrollenhetene har gjennomført for de kommunevise skatteregnskapene. Omfang og systematikk varierer mellom de regionale kontrollenhetene og det mangler en felles metodisk tilnærming i gjennomføring av kontrollene. Vi har derfor foretatt analyser av regnskapsdata fra skatteoppkreverne og gjennomført ytterligere detaljtester rettet mot skatteoppkrevernes regnskapsføring. De gjennomførte revisjonshandlingene har ikke avdekket vesentlige feil og inngår som del av grunnlaget for vår samlede konklusjon om regnskapet.

Øvrig informasjon i årsrapporten

Ledelsen er ansvarlig for årsrapporten, som består av årsregnskapet (del VI) og øvrig informasjon (del I–V). Riksrevisjonens uttalelse om revisjonen av årsregnskapet og uttalelsene om etterlevelse av administrative regelverk dekker ikke øvrig informasjon i årsrapporten (del I–V), og vi attesterer ikke denne informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det revisors oppgave å lese øvrig informasjon i årsrapporten. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskapen opparbeidet under revisjonen, eller hvorvidt den øvrige informasjonen tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom det konkluderes med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon, er Riksrevisjonen pålagt å rapportere dette i revisjonsberetningen.

Det er ingenting å rapportere i så henseende.

Ledelsens og overordnet departements ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide et årsregnskap som gir et rettviseende bilde i samsvar med regelverk for statlig økonomistyring. Ledelsen er også ansvarlig for å etablere den interne kontrollen som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Overordnet departement har det overordnede ansvar for at virksomheten rapporterer relevant og pålitelig resultat- og regnskapsinformasjon og har forsvarlig internkontroll.

Riksrevisjonens oppgaver og plikter

Målet med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som gir uttrykk for Riksrevisjonens konklusjon. Betyggende sikkerhet er et høyt sikkerhetsnivå, men det er ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med *lov om Riksrevisjonen*, *instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig revisjon (ISSAI 1000–2999) alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir ansett som vesentlig dersom den, enkeltvis eller samlet, med rimelighet kan forventes å påvirke beslutningene som treffes av brukere på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med *lov om Riksrevisjonen*, *instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og ISSAI 1000–2999, utøver revisor profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen.

Revisor identifiserer og anslår risikoene for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Revisjonshandlinger utformes og gjennomføres for å håndtere slike risikoer, og tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis innhentes som grunnlag for revisors konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil. Dette skyldes at misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, feilpresentasjoner, eller overstyring av intern kontroll.

Revisor gjør også følgende:

- opparbeider en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjons handlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av virksomhetens interne kontroll
- evaluerer hensiktsmessigheten av regnskapsprinsippene som er brukt, og rimeligheten av tilhørende opplysninger som er utarbeidet av ledelsen
- evaluerer den totale presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, herunder tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettvisende bilde

Revisor kommuniserer med ledelsen og informerer overordnet departement, blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Revisor vil også kommunisere om forhold av betydning som er avdekket i løpet av revisjonen, herunder eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Av de forholdene som kommuniseres med ledelsen og som overordnet departement blir informert om, tar revisor standpunkt til hvilke som er av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet, og avgjør om disse regnes som sentrale forhold ved revisjonen. Disse beskrives i så tilfelle under eget avsnitt i revisjonsberetningen, med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring. Forholdene omtales ikke i beretningen hvis Riksrevisjonen beslutter at de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring med rimelighet må forventes å være større enn offentlighetens interesse av at saken blir omtalt. Dette vil bare være aktuelt i ytterst sjeldne tilfeller.

Dersom Riksrevisjonen gjennom revisjon av årsregnskapet får indikasjoner på vesentlige brudd på administrative regelverk for økonomistyring, gjennomføres utvalgte revisjons handlinger for å kunne gi uttalelse om hvorvidt det er vesentlige brudd på disse.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon knyttet til administrative regelverk for økonomistyring

Vi gir en uttalelse med moderat sikkerhet på om vi er kjent med forhold som tilsier at virksomhetens disponering av bevilgningene i vesentlig grad er i strid med administrative regelverk for økonomistyring. Uttalelsen bygger på ISSAI 4000-serien for etterlevelserevisjon. Moderat sikkerhet for uttalelsen oppnås gjennom revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontroll handlinger vi finner nødvendig.

Basert på revisjon av årsregnskapet og kontroll handlinger vi har funnet nødvendig i henhold til ISSAI 4000-serien, er vi ikke kjent med forhold som tilsier at virksomhetens disponering av bevilgningene er i strid med administrative regelverk for økonomistyring.

Oslo; 28.04.2017

Etter fullmakt

Tor Digranes
ekspedisjonssjef

Merethe Nordling
avdelingsdirektør

Brevet er ekspedert digitalt og har derfor ingen håndskreven signatur